

Спецификација предмета

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Информатичка писменост 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама рада у Microsoft Windows оперативном систему, претраживања и коришћења Interneta, израде и форматирања докумената у програму Microsoft Word.
Исход предмета Стечена знања ће студенту омогућити ефикасно кориштење рачунара са Windows оперативним системом и рад са датотекама. Упознавање са основама коришћења Интернета обезбедиће вештине неопходне за преузимање садржаја са интернета, претраживање веба и рад са електронском поштом. Студент треба да савлада и елементе обраде текста у програму Microsoft Word са нагласком на писању семинарских радова. Курс обухвата садржаје потребне за полагање следећих основних ECDL (European Computer Driving Licence) модула: „Основе коришћења рачунара“, „Основе коришћења интернета“ и „Обрада текста“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Основе коришћења рачунара (хардвер - делови рачунара, врсте софтвера, ауторско право и лиценца, категорије софтвера, мерне јединице меморије, кодирање знакова, рад са прозорима, подешавање радног окружења, елементи фајл система, управљање фајловима и фолдерима, компресовање и декомпресовање фајлова и фолдера, снимак екрана и прозора). 2. Основе коришћења интернета (рачунарске мреже, Интернет, веб, преузимање садржаја са интернета, претраживање интернета, веб пошта, календар). 3. Обрада текста (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста и пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање, циркуларна писма). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Mark Edward Soper, <i>Windows 10 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Faithe Wempfen, <i>Digitalna pismenost za neupućene</i> , Mikro knjiga, Beograd, 2015 Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Informatička pismenost - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (GIMP, Inkscape, LibreOffice Base) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Microsoft Access) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.
Исход предмета Студент треба да савлада основе обраде дигиталних фотографија у програму GIMP, основе рада са векторском графиком у програму Inkscape и да се упозна са основама коришћења база података у програму LibreOffice Base. Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада слика“ и „Коришћење база података“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Обрада фотографија са програмом GIMP (основни појмови растерске графике, радно окружење програма, основе обраде слика, селектовање, трансформације, цртање и попуњавање површине, ретуширање фотографија, филтери и ефекти, рад са текстом, слојеви, штампање). 2. Рад са програмом Inkscape (основни појмови векторске графике, радно окружење програма, рад са датотекама и сликама, цртање геометријских објеката, селектовање и трансформације, рад са текстом, цртање правих и кривих линија, филтери, штампање). 3. Основе коришћења база података у програму LibreOffice Base (основни појмови, табеле, индекси, везе између табела, унос и претраживање података, упити, обрасци, извештаји). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) The GIMP Documentation Team, <i>GNU Image Manipulation Program User Manual</i> , 2019, https://docs.gimp.org/2.10/en/ Tavmjong Bah, <i>Inkscape: Guide to a Vector Drawing Program</i> , Fifth Edition, 2017, http://tavmjong.free.fr/INKSCAPE/MANUAL/html/ LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/ The Document Foundation, <i>Base Handbook - Managing your Data</i> , 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/base/ Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Образовне реформе у Европи
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Упознати студенте са значајним реформским правцима у образовању у Европи и свету. Указати студентима на могућности развоја и унапређење квалитета образовања у Србији уз поштовање међународних принципа и начела. Проучавање програма Европске уније и активности међународних организација које играју кључну улогу у међународном образовању. Упознати студенте са основним постулатима међународног образовања и омогућити им критичку анализу и опсервацију савремених тенденција у Европском образовном простору. Омогућити студентима разумевање компаративних анализа образовних система и политика у свету и код нас.
Исход предмета Након успешно савладаног предмета, студент: Дефинише основне међународне документе и организације које се баве унапређењем образовања у Европи и свету. Објашњава утицај друштвеног контекста на образовни систем. Критички анализира и упоређује различите образовне системе и реформске правце. Уме да процени активности и улогу кључних међународних организација у обезбеђењу квалитета образовања. Уме да се изрази јасним и добро структурираним текстом, аргументујући своје ставове. Учествоју у раду тима и разуме и уважава друго мишљење.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Европске димензије и реформе у образовању. Програми и улога кључних међународних организација у промовисању међународног образовања: UNESCO, OECD и др. Компетитивност и међународни системи образовања. Кључни појмови и истраживачко подручје у међународном образовању. Интернационализација образовања као савремена образовна појава. Образовне стратегије, развојне политике образовања и наставни кадар. Образовање усмерено на компетенције и вештине за 21. век. Образовање у Србији и процеси интернационализације образовања. <i>Практична настава</i> Евалуација и компаративна анализа међународних образовних система, стратегија и докумената. Упознавање са програмима Европске уније који подстичу међународно образовање: (BASILEUS, JoinEU-SEE, Socrates, Comenius, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci). Израда семинарских радова и есеја, усмене презентације, самостални истраживачки рад.
Литература: 1. <i>Kvalitetno obrazovanje za sve - izazovi reforme obrazovanja u Srbiji</i> (2004): Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije, str. 155-167. 2. Miočić, I., Ledić, J. i Turk, M. (2016). <i>Europska dimenzija u obrazovanju: pristupi i izazovi</i>. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci. str. 13-37. 3. Gajić, O. (2011). <i>Грађанско образовање за демократију</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. str. 19-61. 4. Gajić, O., Budić, S. & Lungulov, B. (2009): »Unity in Diversity« as a European Dimension of Higher Education, in: <i>European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Research and Development</i>“, Vol. 5, Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 133-146. 5. Gajić, O. (2007). Toward the European educational space – experiences of teacher education in Serbia, in: <i>Humanities</i>. Miskolc: University of Miskolc. Innovation and technology Transfer Centre, p.p. 69-73. 6. Gajić, O. (2009). Izazovi profesionalnog obrazovanja nastavnika u evropskoj različitosti, Међународна конференција „Унапређење образовања учитеља и наставника – од селекције до праксе“/<i>Promoting teacher education from intake system to teaching practise</i>, Zbornik radova sa međunarodne konferencije održane 19-21. maja 2009. (gl. ured. Matti Meri), Jagodina: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, knj.8/1, Tom I, str. 69-76.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Доживотно образовање
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Разумевање значаја доживотног образовања за појединца и савремено друштво. Развијање способности критичке анализе стратегија и пракси доживотног образовања на националном и међународном плану.
Исход предмета Након завршеног курса студент ће бити способан да: разуме темељне појмове и начела концепта доживотног образовања, критички анализира различите стратегије доживотног образовања и могућности њихове практичне примене, активно и одговорно учествују у креирању и реализацији програма доживотног образовања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Ново промишљање друштвеног развоја. Одрживост као узор друштвеног развоја. Конструкт друштва знања. Доживотно образовање као “кључ за 21. век”. Стратегије доживотног образовања. Компоненте доживотног образовања. Меморандум о доживотном образовању (Лисабон, 2000). Одговорност појединца у процесу доживотног образовања (појединац-група-заједница). Струковно образовање и усавршавање (од квалификације до компетенције). Формално, неформално и информално образовање. Концепт организације која учи. Професионални развој наставника као облик доживотног образовања. Европски акциони програми који подржавају доживотно образовање. <i>Практична настава</i> Скице за дискусију у писаној форми за сваку тему. Презентација семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему релевантну за програмске садржаје.
Литература Andevski, M. i Knežević-Florić, O. (2002). <i>Obrazovanje i održivi razvoj</i> . Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine. Commission of the European Communities. (2000). <i>Commission staff working paper. A memorandum on lifelong learning</i> . Brussels, Belgium: European Commission. Radulović, L. (2011). <i>Obrazovanje nastavnika za refleksivnu praksu</i> . Beograd: Filozofski fakultet.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Основе научног новинарства
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са општим карактеристикама и врстама новинарства; упознавање са основним појмовима специјалног типа новинарства – научног новинарства
Исход предмета Овладаност основним знањима о професији, као и о специфичностима типа научног новинарства.
Садржај предмета Теоријска настава 1. Опште карактеристике новинарства као професије; 2. Наука и друштво; 3. Кратка историја научног новинарства; 4. Како постати научни новинар 5; Пут до научне приче; 6. Писање о науци (за штампане, електронске и нове медије) 7. Научно новинарство у дигитално доба; 8. Студије случаја; 9. Каријера у научном новинарству. 10. Анализа семинарских радова са дискусијом.
Литература Англер, В. Мартин (2020). <i>Увод у научно новинарство</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Валић Недељковић, Дубравка и Пралица, Дејан (2019). <i>О новинарству и новинарима – друго прерађено и допуњено издање</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. (изабрана поглавља) Ласло, Пјер (2015). <i>Научна комуникација – практични водич</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Пралица, Дејан и Баровић, Владимир (2012). Новинарство (не)затворена професија. У: <i>Криза и перспектива знања и науке – зборник радова са међународног научног скупа 'Наука и савремени универзитет 1'</i> . Ниш: Филозофски факултет. Стр. 391-400.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме библијске књижевности (грех и праштање), антике (епска парадигма, трагедија као сукоб закона и обичајности) и раног модерног доба. Студенти се такође упознају са токовима самообликовања модерног човека у раздобљу ренесансе (универзални човек, људско достојанство, хуманизам, индивидуализам, учено незнање, хумор и медицинска теорија хумора). Коначно, кроз лик Кандида ће бити отворена расправа о пројекту просвећивања, док ће лик Фауста послужити као основ за дискусију о модерном херојству знања и о напетости између појединца и заједнице.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука.
Садржај предмета Уводна дискусија: класици и књижевни канон. <i>Еп о Гилгамешу</i> (теме, структура, утицај на западни канон). <i>Књига о Јову</i> и стари пут грешника у светској књижевности. Библија као велики код западне књижевности. Борхесова идеја о четири типа приче (потрага, освајање града, повратак ратника, и смрт бога). Одисеј као претеча типичног књижевног јунака, појединца који је израз читаве једне цивилизације. Аристотелова <i>Поетика</i> као темељ западне књижевности. Антиголина као парадигма трагичне јунакиње. Анализа Сократових идеја везаних за однос знања и незнања и њихово повезивање са хришћанском традицијом мудре лудости. Дантеов силазак у подземни свет и хришћанска уметност. Дубине људске душе: Петраркино писмо о успону на планину Венту. Анализа Еразмове <i>Похвале лудости</i> као архетипског текста „лудачке књижевности“. Дон Кихот као компендиј ренесансног хумора. Модерни роман, модерна субјективност и проблем приповедача. Монтењев идеал самообликовања човека. Љубав и патња: <i>Ромео и Јулија</i> и идеја о љубави у рано модерно доба. Хамлет као израз сложених интелектуалних и моралних токова модерности. Волтеров <i>Кандид</i> и просветитељска парадигма. Фаустов пут од средњовековног мита до модерног индивидуализма.
Литература <i>Примарна:</i> <i>Еп о Гилгамешу</i> (избор). <i>Књига о Јову</i>. Хомер, <i>Одисеја</i> (избор, прев. Милош Ђурић). Софокле, <i>Антигона</i>. Платон, <i>Одбрана Сократова</i>, прев. М. Ђурић, Београд, 1982; Данте, <i>Пакао</i> (више превода, М. Комбол, К. Мићевић); Еразмо, <i>Похвала лудости</i>, прев. Д. Невенић Грабовац, Београд, 2000; Монтењ: <i>Огледи</i>, превод М. Ђорђевић, Београд, 1999 (избор); Сервантес: <i>Дон Кихот I</i>, превод Ђ. Поповића, Д. Вртунског или А. Манчић; В. Шекспир, <i>Ромео и Јулија</i>, прев. Ж. Симић, С. Пандуровић, Београд, 2012 (или неко друго издање); <i>Хамлет</i>, прев. Живојин Симић, Сима Пандуровић (више издања); Волтер, <i>Кандид</i>, прев. Милан Предић (више издања); Гете, <i>Фауст</i>, прев. Бранимир Живојиновић (више издања). <i>Секундарна:</i> Милош Ђурић, <i>Историја хеленске књижевности</i> (више издања); Рене Жирар, <i>Стари пут грешника</i>, Нови Сад, 1989; Франческо де Санктис, "Данте Алигијери", <i>Критички есеји</i>,

Београд, 1960, стр. 33-118; Леон Алкен, *Еразмо међу нама*, Н. Сад, 1994; Ерих Ауербах, *Мимесис*, Београд, 1978 (погл. XII о о Монтењу, XIV о Сервантесу); Љиљана Павловић-Самуровић, *Књига о Сервантесу*, Београд, 2002; В. Гвозден, «Љубав и патња», поговор у В. Шекспир, *Ромео и Јулија*, Београд, 2012; Веселин Костић, *Стваралаштво Виљема Шекспира I и II*, Београд, 1994. Denis de Rougement, *Ljubav i Zgrad, Matica hrvatska*, 1974; Е. Ауербах, "Прекинута вечера", *Мимезис*, Београд, 1978, стр. 396-408. Томас Ман, "О Гетеовом *Фаусту*", *Ствараоци и дела*, Нови Сад, 1952, стр. 152-198.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у тумачење производа културне индустрије
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Полазници курса треба да се упознају са појмовима културе, културне индустрије и масовне културе, као и са теоријским претпоставкама и перспективама помоћу којих је могуће интерпретирати производе културне индустрије.
Исход предмета Полазници курса ће бити оспособљени да практично примене теоријске поставке у тумачењу производа културне индустрије, као и да идентификују идеолошке наносе у овим производима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам културе. Појам културне индустрије и индустрије забаве. Различити углови концептуализације производа културне индустрије. Франкфуртске школа. Британска школа студија културе. Слика света и културна индустрија. <i>Практична настава</i> Анализа производа индустрије културе у различитим земљама и цивилизацијама, идентификовање кључних идеолошких тачака у поменутим производима, разоткривање начина на који производи културне индустрије (филмови, серије, романи, видео игре) утичу на обликовање слике света њихових потрошача.
Литература 1. Стивен Гринблат, „Култура“, Златна греда, новембар, 2004, стр. 40. 2. Џонатан Калер, „Књижевна теорија”. <i>Летопис Матице српске</i>, 475/3, стр. 2005, 333-355 3. Макс Хоркхајмер, Теодор Адорно, <i>Дијалектика Просветитељства</i>, Веселин Маслеша, Сарајево, 1989, стр. 126-173 4. <i>Студије културе: зборник</i>. приредила Ј. Ђорђевић, Службени гласник, Београд, 2009. (избор) 5. Слободан Владушић, Књижевност и коментари, Службени гласник, Београд, 2017, стр. 297-316.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Мотивација за учење
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са: - теоријским моделима и методологијом истраживања мотивације у школском контексту; - мотивационим детерминантама школског постигнућа и тешкоћа у учењу; - специфичним врстама мотивације за учење природних и друштвених области; - релацијама мотивације за учење, селф-концепта, самоефикасности и саморегулисаног учења; - контекстуалним и диспозиционим чиниоцима мотивације за учење; - релацијама мотивације и емоција у школском контексту; - имплицитним уверењима, ефикасношћу и мотивацијом за рад наставника у школи.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - Препозна мотивационе чиниоце који обликују учење; - Планира и примењује поступке за подстицање мотивације за учење; - Осмисли и реализује различите дугогочне програме за подстицање мотивације у раду са ученицима; - Примењује стечена знања кроз различите приступе у раду са родитељима и наставницима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Одређење опште и специфичне мотивације за учење; мотивациони чиниоци успешног учења; - Селф-теорије мотивације за учење: теорија самоефикасности, теорија самовредновања и теорија самодетерминације; - Мотивација за учење из перспективе атрибуција, очекивања и вредности, имплицитних уверења и циљних оријентација ученика; - Саморегулисано учење – мотивационе компоненте; - Диспозициони чиниоци мотивације за учење: пол, интелектуалне способности и особине личности ученика; - Контекстуални чиниоци мотивације за учење: улога и карактеристике родитеља, наставника и вршњачке групе; - Интеракција емоција и мотивације у школском контексту; - Мотивација наставника за подучавање и усавршавање. <i>Практична настава</i> - Практична примена теорија мотивације у циљу поспешивања учења кроз студије случаја; - Израда и презентација семинарског рада – осмишљавање и реализација програма за подстицање мотивације за учење.
Литература 1. Wentzel, K. R., & Miele, D. B. (2016). <i>Handbook of Motivation at School</i>. New York & London: Routledge, Taylor & Francis Group. 2. Reeve, J. (2014). <i>Razumijevanje motivacije i emocija</i>. Beograd: Sinapsa edicije. 3. Elliot A. J., & Dweck C. S. (2007). <i>Handbook of Competence and Motivation</i>. New York & London: The Guilford Press.

Назив предмета: Основе академског писања (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са поступцима који се примењују у истраживању, академском читању и писању.
Исход предмета Студенти су упознати са традиционалним и новим моделима научне комуникације, са врстама академских радова и са стандардима коректног цитирања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општи услови за добру писменост. Врсте академско-научних текстова. Избор теме академског рада. Стручна литература. Цитирање, плагијат, библиографија. Критичко читање и прављење бележака. Композиција текста, кохеренција реченица и параграфа, граматичка коректност. Правила квалитетног писања. Апстракт и кључне речи. Есеј. Рецензија. Семинарски рад. Научни рад. Креативно писање. Писање и његова презентација.
Литература Umberto Eco. 2003. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Kairosz. Richard Aczel, 2000. Hogyan írjunk esszét? Budapest: Osiris. Majoros Pál. 1997. Kutatásmódszertan, avagy hogyan írjunk könnyen, gyorsan jó diplomamunkát? Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. Gyurgyák János. 1997. Szerkesztők és szerzők kézikönyve. Budapest: Osiris. Fercsik Erzsébet. 2003. Dolgozatírás felsőfokon. Budapest: Krónika Nova, 2003. Kuziak, Michail–Rzepczynski, Slavomir. 2004. Tanuljunk meg írni! Budapest: Magyar Könyvklub. Bertáné Németh Ágnes. 2002. Az irodalomkutatástól a hivatkozásig. Hallgatói segédlet. Pécs: PTE Könyvtára.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Усмено и писмено изражавање у академском окружењу
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са вештинама потребним за академске студије, и језиком и стилем усмене и писмене академске комуникације и изражавања.
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени да ефикасно прате усмена излагања академског типа, да учествују у групним дискусијама на задате теме, као и да самостално организују и представе сопствено излагање. Такође, биће упознати са појмом академске етике, и начинима навођења извора, те оспособљени за писање академских текстова различитих врста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Врсте академског говора. Академски монолог и интерактивност. Стратегије за ефикасно слушање академског излагања. Препознавање језика који сигнализира важне информације у оквиру излагања, и стратегије њиховог бележења. Стратегије академског вођења разговора. Начини показивања интересовања за предмет дискусије и прикључивање. Аргументовање сопственог мишљења. Вођење групне дискусије. Прављење веза између сопствених и туђих идеја. Развијање групних дискусија на задате теме. Врсте академских писаних форми. Стратегије презентовања садржаја у писменој и усменој форми. Одабир адекватне теме и организовање садржаја. Структура усмених и писмених форми излагања садржаја. Академски стил изражавања. Уважавање публике. Елементи уверљивости. Усмено и писмено изражавање и технологија. Анализа одабраних узорака усменог излагања и писаних форми. Фокусирано сумирање циљног садржаја.
Литература Банђур, В. (2007). <i>Академско писање</i> . Ужице: Учитељски факултет. Боеглин, М. (2015). <i>Академско писање корак по корак</i> . Нови Сад: Академска књига. Карнеги, Д. (2006). <i>Како брзо и лако савладати говорничку вештину</i> . Београд: Народна књига. Милатовић, В. (2007). <i>Усмено и писмено изражавање</i> . Београд: Рачунарски факултет: СЕТ. Сарцент, Е. и Ферон, Т. (2016). <i>Вештина разговора</i> . Београд: Sezam Book. Суботић, Г. (ур.) (2017). <i>Говори који су променили свет</i> . Београд: Evro Book. Трејси, Б. (2016). <i>Моћ говора</i> . Београд: Финеса. Шипка, М. (2011). <i>Култура говора</i> . Нови Сад: Прометеј. Шуваковић, У. (2010). <i>Академско писање у друштвеним наукама</i> . Београд: Досије.

Студијски програм: ОАС сви студијски програми
Назив предмета: Српски језик: Основи језичке културе и писмености
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: предмет није предвиђен за модуле на ЈКК – Српски језик и књижевност и Српски као нематерњи и страни језик и књижевност
Циљ предмета: Проширивање знања о језичком стандарду и систематизација чињеница и побољшавање способности за креирање писаних и усмених текстова, диференцираних према тематици, намени, жанру, медију.
Исход предмета Студент је способан да валидно конципира разнородне функционалностилске исказе – ортоепски и ортографски узуси; да уочи и превазиђе најчешћих огрешења о норму на граматичком, лексичком и стилском нивоу; да ваљано структурира текст.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Стандардни језик – појам; норма; нормативни приручници. 2. Ортоепска и ортографска норма – правила дистрибуције акцената; правопис – фонолошки и морфофонолошки. 2.1. Систематизација правописних правила – проблеми и недоумице (велико слово; гласовне промене у правопису; интерпункција; скраћенице; акроними; састављено и растављено писање; транскрипција). 3. Морфолошко-синтаксичка норма – неправилности у области падежне проблематике, конгруенције, рекције и употребе глаголских облика; ред речи – положај енклитика. 4. Лексичка норма – семантичко-прагматичке неправилности (неодговарајућа лексика; плеоназми; таутологије; гомилање синонима и блискозначница; англицизми). 5. Текстурална норма. 5.1. Преглед типова и врсте текстова – информативни, нормативни, аргументативни, инструктивни, наративни. 5.2. Врста текста и избор лексичких и граматичких средстава. 6. Стилска (жанровска) норма. 6.1. Језички варијетети према медијуму остварења (говор – писање). 6.2. Статус говореног и писаног језика. 6.3. Одлике типичног говореног / усменог и писаног језика. 6.3.1. Разговорни језик и разговорни стил; књижевни језик / говор / стил. 7. Језик науке / научни стил. 8. Административни стил. 8.1. Бирокупатизација језика. 9. Језик медија. 10. Прагматичка (контекстуална) норма. 10.1. Ословљавање и обраћање у писаном и усменом исказу. 10.2. Намеравао и протумачено значење. <i>Практична настава:</i> Рад на тексту – кориговање грешака на свим нивоима; стилске вежбе – писање валидних текстова с обзиром на граматичко устојствоо и лексички регистар појединих стилова. Коришћење речника за различите намене и свих језичких приручника.
Литература: Ивић, Павле и др (2004). <i>Српски језички приручник</i> . Београд: Београдска књига, 93–203. Клајн, Иван. (2007). <i>Речник језичких недоумица</i> . Нови Сад: Прометеј. Klikovac, Duška. (2008). <i>Jezik i moć</i> . Beograd: Biblioteka XX vek. 147–207. Mrazović, Pavica. <i>Gramatika srpskog jezika za strance</i> . (2009). Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 668–749. Пешикан, Митар, Јован Јерковић, Мато Пижурица. (2017). <i>Правопис српскога језика</i> . Нови Сад: Матица српска. Prčić, Tvrtko. (2011). <i>Engleski u srpskom</i> . Novi Sad: Zmaj. 24–51. Radovanović, Milorad. (2003). <i>Sociolingvistika</i> . Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 186–197. Радовановић, Милорад и др. (1996). <i>Српски језик на крају века</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ – Службени гласник. 143–159. <i>Речник српскога језика</i> (ур. Николић, М.) (2007). Нови Сад: Матица српска. Subotić, Ljiljana i dr. (2012). <i>Fonetika i fonologija: ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet [Digitalna biblioteka]. 96–105.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Језик и култура
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Усвајање теоријских знања о језику и његовом специфичном односу према култури.
Исход предмета Оспособљеност за примену стечених теоријских знања у наставној пракси или даљим истраживањима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Језик: дефиниција и његове функције. 1.1. Порекло језика и његов развој (научне и наивне представе о пореклу језика). 1.2 Лингвистика као наука о језику. 2. Појам културе и цивилизације. 2.1. Преглед теорија о култури и цивилизацији: рационалистичке и метафизичко-ирационалистичке теорије културе. 2.2. Елементи културе: култура као систем симболичких облика (симбол, алегорија, знак и језик), магија, религија, мит. 2.3. Психоаналитичка теорија архетипова и митова К. Г. Јунга: симбол као искуство колективно несвесног; симболи – конкретизације архетипова. 3. Антропологија и културологија. 4. Распрострањеност језика и култура и њихова разноликост. 5. Настанак цивилизација и њихова обележја. 5.1. Древне цивилизације: Сумер, Вавилон, Египат, Лепенски Вир, Грчка. 5.2. Одлике културе Истока и Запада. 5.3. Хришћанска цивилизација. 6. Проблем односа између језика и културе: језик као компонента и оруђе културе. 6.1. Веза између појединачних култура и језика. 6.2. Заједнице језичких корисника. 6.3. Језик и културни идентитет. 6.4. Теоријска промишљања о односима између језика, културе и мишљења (В. Хумболт, Ф. Боас, Е. Сапир и Б. Ли Ворф) и рађање антрополошке лингвистике / етнолингвистике. 6.5. Теорија језичке релативности. 7. Одједи теорије језичке релативности у савременим истраживањима односа између језика и културе. 7.1. Лексикон као кључ за културну психологију (у теорији Ане Вјежбицке). 7.2. Етнолингвистичка школа Никите Толстоја. 7.3. Основне поставке лингвокултурологије: интерсемиотичка транспозиција; предмет лингвокултуролошких истраживања – безеквивалентна лексика, лексичке и концептуалне празнине, јединице које чувају трагове обичаја, обреда, веровања; јединице у које су уграђени стереотипи, архетипови, симболи и сл. 7.4. Фразеолошки и паремиолошки фонд као садржалац културних информација. 7.5. Пример 1: примена методе бинарних опозиција у фразеологији (бог–ђаво, леп–ружан, добар–зао, истина–лаж). 7.6. Пример 2: слика природе вербализована језичким јединицама окупљеним око лексема камен, земља, дрво, змија. <i>Практична настава</i> Литература 1. Бернард Комри, Стивен Метјуз и Марија Полински, <i>Атлас језика</i>, Вараждин: Станек д.о.о., 2003. 2. Милорад Радовановић, <i>Социolingвистика</i>, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2003. 3. Ранко Бугарски, <i>Језик и култура</i>, Београд: Библиотека XX век, 2005. 4. Едвард Сапир, <i>Језик</i>, Нови Сад: Дневник, 1992. 5. Бенцамин Ли Ворф, <i>Језик, мисао, стварност</i>, Београд: Београдски издавачко-графички завод, 1979. 6. Никита Толстој, <i>Језик словенске културе</i>, Ниш: Просвета, 1995. 7. Цери Мур, <i>Увод у антропологију: теорије и теоретичари културе</i>, Загреб: Наклада Јасенски и Турк, 2002. 8. Сретен Петровић, <i>Културологија</i>, Београд: Чигоја штампа, 2005.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Румунска култура
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: Стицање знања о румунској култури и најзначајније везе са другим наукама и уметностима.
Исход предмета: Студенти знају градиво из румунске културе.
Садржај предмета: Појам културе. Културне вредности. Културни идентитет. Прве културе на румунском тлу; Историја Румуније—главна дешавања; Први народи на територији тадашње Румуније; Формирање румунског народа; Формирање првих румунских држава: Трансилваније, Мунтеније и Молдавије; Настанак румунског језика; Румунско писмо; Први текстови на румунском језику писани ћирилицом; Историја румунског књижевног језика; Историја румунске књижевности—опште карактеристике и најпознатији писци и дела Савремена култура у Румунији; Историја румунског позоришта; Развој румунске кинематографије и утицај европског и америчког филма на румунску кинематографију; Филмска, забавна и народна музика. Знамените личности румунске културе и најпознатији румунски уметници; Румунски филозофи; Правци и тенденције у савременој култури, поезији и прози; Фолклор и румунска уметност: обичаји, народне игре и народна ношња. Румунска керамика. Румунска архитектура; Румунска духовност. Румунска митологија. Традиционална румунска кухиња. Румунска славља и румунске традиције. Најпознатије румунске културне личности у иностранству. Мултикултуралност, интеркултуралност и транскултуралност; Природне лепоте Румуније.
Литература: Avram, Mioara; Marius Sala (2001). <i>Faceți cunoștință cu limba română</i> . Cluj: Echinox. Dramba, Ovidiu (2004). <i>Literatură, cultură, civilizație</i> . București: Saeculum. Lovinescu, Eugen (1972). <i>Istoria civilizației române moderne</i> . București: Editura Științifică. Mehedinți, Simion (2007). <i>Civilizație și cultură</i> . București: Trei. Noica, Constantin (1993). <i>Modelul cultural european</i> . București: Humanitas. Zamfirescu, Dan (1969). <i>România – pământ de civilizație și sinteză</i> . București: Editura pentru Literatură

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у дигиталну хуманистику
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са концептима и могућностима које дигитална хуманистика пружа у различитим контекстима.
Исход предмета Студент је способан да примењује савремене рачунарске и информационе технологије у различитим контекстима; да овлада вештинама које му омогућавају широк приступ дигиталним подацима, садржајима и информацијама; да примени стечена знања у пракси.
Садржај предмета Дигитална хуманистика – појам, технике истраживања, развој, методологија. Аналогно и дигитално. Онтологија и епистемологија. Од хуманистике до дигиталне хуманистике. Кибернетики дискурс. Кибернетика и уметност. Оквир дигиталних компетенција. Дигитално доба. Процес дигитализације. Сајбер простор. (Де)колонизација знања и технологија. Курирање. Киборг. Природни језици. Дигитални алати, ресурси и средства. Дигитални код и софтвер. Платформе и њихова примена. Иновативни пројектни модели. Мултимедијалност. Базе података. Трансформација неструктурираног текста у структурирани. Нове матрице података. Хипертекстуално уређивање. Конструкција базе текстова. Кориснички интерфејс. Дигитални медији и садржаји. Метамедији. Дигитални текст. Дигитална култура. Визуализација културе. Дигитална уметност. Дигитална културна баштина. Дигитална хуманистика и знање. Дигиталне технологије истраживања и проучавања историје. Одрживост пројеката дигиталне хуманистике. Дигитална хуманистика 2.0. Дигитална етика. Дигитална хуманистика у Србији и свету.
Литература Andevski M., Arsenijević, J. i M. Vidaković (2013). Tipovi znanja na Web 2.0. U: D. Golubović (ur.), <i>Tehnologija, informatika i obrazovanje: stanje i problemi, ciljevi i mogućnosti, promjene i perspektiva: međunarodni simpozijum</i> . Banja Luka: Filozofski fakultet, 229–236. Bogičević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Popović, D. (2015) Digitalization of books and its impact on educational praxis at University level. In: I. Roceanu (ed.), <i>Rethinking education by leveraging the eLearning pillar of the Digital Agenda for Europe</i> , Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 484–488. Popović, D. (2016). New Culture of Learning and New Learning of Cultures: Rethinking Methodology and Potential of e-Learning, In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning Vision 2020!</i> Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 426–431. Pralica, D. (2015). Digital Media Technologies and the Perspectives of Virtual Education – Opinions of Students and Professors at the Department of Media Studies, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning and Software for Education</i> . Vol. 3. Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 137–141. , R., Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”</i> Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 203-211. y, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. E., Kukić, D. (2016). Upravljanje projektima digitalne humanistike. <i>Media and communication: international scientific journal of media, communication, journalism and public relations</i> . Bijelo Polje: Akademija društvenih nauka, 127-144 f, R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ЖК, Соц, Фил, Ист
Назив предмета: Развојна психологија
Статус предмета: обавезан (изборни на једном модулу ЖК)
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, специфичностима различитих развојних раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развојним променама у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја.
Исход предмета Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама ученика и користе узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са особама различитог узраста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса. <i>Практична настава</i> Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.
Литература Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије

Студијски програм : ОАС ЖК, ФИЛ, СОЦ, ИСТ
Назив предмета: Интерактивна педагогија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање увида у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Усвајање знања о темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Развијање педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Оспособљавање за креирање демократских односа у образовно-васпитној институцији; Оспособљавање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.
Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне темељне педагошке појмове и начела педагошког рада; – Изаберу прикладне наставне стратегије, методе и поступке на темељу познавања педагошких феномена и фактора који подржавају процес учења; – Примене и критички процене нове наставне стратегије, методе и поступке; – Демонстрирају рефлексивни увид у властите педагошке ставове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у образовно-васпитној институцији; Педагошке компетенције наставника; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Социоемоционална клима у одељењу; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Идеални наставни блок; Студије о ефектима кооперативне наставе: успешност у реализацији когнитивних, социјалних и афективних циљева. <i>Практична настава: вежбе</i> У изради семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада/пројекта.
Литература – Goleman, D. (2001). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Beograd: Čigoja štampa; – Knežević-Florić, O. (prir.) (2006). <i>Interaktivna pedagogija</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; – Milutinović, J. (2011). <i>Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; – Roeders, P. (2003). <i>Interaktivna nastava: dinamike efikasnog učenja i nastave</i>. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Напредна информатичка писменост 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из неког од основних информатичких предмета (Информатика, Информатичка писменост 1, Информатичка писменост 2, Бесплатни софтверски алати 1, Бесплатни софтверски алати 2) или одговарајући ECDL сертификат
Циљ предмета Овладавање напредним могућностима израде презентација у програму Microsoft PowerPoint, односно напредним коришћењем програма Microsoft Access за рад са базама података.
Исход предмета Стечена знања ће омогућити студенту ефикасно коришћење напредних функција програма за израду презентација и рад са базама података уз повећање продуктивности. Курс обухвата садржаје неопходне за полагање напредних ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Напредне презентације“ и „Напредне базе података“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Напредне презентације (теме и рад са текстом, табеле, слике, графички објекти, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација, распоређивање елемената слајдова, дијаграми, видео и звучни записи, побољшање продуктивности, управљање презентацијама). 2. Напредне базе података (табеле, индекси, везе између табела, примарни и страни кључеви, референцијални интегритет, унос, претраживање и филтрирање података, напредни упити, напредни обрасци, напредни извештаји, макрои, увоз и извоз). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Alempije Veljović, Miroljub Zahorjanski, <i>Uvod u baze podataka</i> , CET, Beograd, 2014 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Napredna informatička pismenost 2 - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (LibreOffice, Scribus) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Microsoft Office, Adobe InDesign) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.
Исход предмета Студент треба да савлада основе обраде текста у програму LibreOffice Writer, да се упозна са основама рада у програму за стоно издаваштво (припрему штампе) Scribus, са елементима табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc и са израдом презентација у програму LibreOffice Impress. Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада текста“, „Табеларне калкулације“ и „Презентације“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Увод у обраду текста у програму LibreOffice Writer (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста, форматирање пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање). 2. Основе стоног издаваштва у програму Scribus (радно окружење програма, рад са страницама, оквири за текст, оквири за слике, цртање облика, мастер странице, штампање и извоз у PDF). 3. Елементи табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc (радно окружење програма, радни листови, подаци и формуле, форматирање ћелија, основе рачунања, основне функције, процентуалне вредности, графикони, штампање). 4. Прављење презентација у програму LibreOffice Impress (радно окружење програма, теме и рад са текстом, табеле, слике, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/ LibreOffice Documentation Team, <i>Writer Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/writer/ The Document Foundation, <i>Calc Guide - Working with Spreadsheets</i> , 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/calc/ LibreOffice Documentation Team, <i>Impress Guide - Working with Presentations</i> , 2014, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/impress/ Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Великани српског новинарства
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознати студенте са највећим именима српског новинарства, и најважнијим историјским токовима у развоју новинарства на нашим просторима.
Исход предмета Стечен висок ниво знања о историјским личностима које су највише утицале на настанак и развој новинарства на овим просторима, а биле су важне и за укупан друштвени развој.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Димитрије Давидовић. 2. Милорад и Данило Медаковић. 3. Јаков Игњатовић и Светозар Милетић. 4. Светозар Марковић и Владимир Јовановић. 5. Јован Павловић. 6. Пера Тодоровић и Мита Ценић. 7. Михаило Полит Десанчић. 8. Димитрије Туцовић. 9. Браћа Рибникар. 10. Крста Цицварић и Моша Пијаде. 11. Велимир Бајкић. 12. Милош Црњански и Раде Драинац. 13. Предраг Милојевић и Милица Јаковљевић. 14. Владимир Дедијер. 15. Љубомир Вељковић и Слободан Глумац. <i>Практична настава</i> . Национални радници и просветитељи. 2. Штампари и новинари. 3. Новине у служби политике. 4. Идеолози као новинари. 5. Српска журналистика по угледу на светска журналистичка кретања. 6. Политички критичари. 7. Либерално и радикално у новинама. 8. Борци за социјалну правду. 9. Утемељивачи „Политике“. 10. Превртљивост и доследност. 11. Економски аналитичари. 12. Песници као новинари. 13. Дописници из светских престоница. 14. Комунисти отпадници. 15. Настанак првих њуз магазина и таблоида.
Литература (до 10 референци) 1. Боаров Д; Баровић В. (2011), Великани српске штампе.Београд: Службени гласник. 2. Баровић, В. (2013). Допринос Димитрија Давидовића у формирању модерног српског друштва. У: Живанчевић Секеруш, Ивана (ур.). <i>Зборника радова - Шести међународни интердисциплинарни симпозијум „Сусрет култура“</i> , Књига 2. (921-929). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 3. Баровић, В. (2012),Новинарски рад Бранислава Нушића као прилог структуралном проучавању развоја жанрова у историји српске журналистике.Нови Сад Филозофски факултет у Новом Саду У: Гудурић, С. (ур.). <i>Језици и културе у времену и простору</i>),541-546. 4. Баровић, В. (2012). Историја таблоида у српској журналистици и личност Крсте

Џицварића У: Валић Недељковић, Дубравка (ур.). *Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене 2*. (113-121). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду.

5. Вулић, Т. (2007). *Крагујевачка штампа у 19 веку: садржинско-жанровске одлике*. Крагујевац: Народна библиотека „Вук Караџић“.
6. Крестић, В. (1980). *Историја српске штампе у Угарској 1791-1914*. Нови Сад: Матица српска.
7. Попов, Д. (1983). *Српска штампа у Војводини 1918-1941*. Нови Сад: Матица српска.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Српска књижевност, култура и историја приватног живота
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Стицање знања о основним елементима националне књижевности и културе и увида колико су категорије приватног живота, науке и уметности повезане у хронолошком току, од средњег века до модерног доба.
Исход предмета: Студенти умеју да усвоје и опишу општи појам културе и приватног живота и имају представе о току српске књижевности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Простор српске културе. Развој књижевности. Приватни живот као важан сегмент појединца у развоју науке и литературе. Категорије приватног живота као део материјалне и духовне култура. Период паганства и раног хришћанства; средњег века; хуманизма, ренесансе и барока; култура 18. столећа; развој током 19. и 20. века; савремено доба <i>Практична настава:</i> Анализа теоријских текстова о појму културе и приватног живота. Интерпретација књижевних текстова. Обилазак музејских и галеријских поставки у граду, а које су у вези са предметом.
Литература 1. Владимир Ћоровић, <i>Историја Срба</i>, 2008. 2. <i>Историја приватног живота у Срба: од средњег века до савременог доба</i>, приредили М. Поповић, М. Тимотијевић, М. Ристовић, 2011. 3. <i>Приватни живот у српским земљама средњег века</i>, приредиле С. Марјановић-Душанић, Д. Поповић, 2004. 4. <i>Од феудалне европе до ренесансе</i>, Д. Бартелеми, Ф. Браунштајн и др, 2001. 5. <i>Приватни живот у српским земљама у освит модерног доба</i>, приредио А. Фотић, 2005.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме модерне књижевности (од романтизма до данашњих дана), али се акценат у тумачењу стваља на то шта канонска дела значе нама данас у 21. столећу. Сходно томе, отварају се питања природе могућности интерпретације, верности тексту и контексту, инсистира се на трагању за занимљивим и иновативним приступима класичним делима, али се отвара и дискусија о кретањима у савременој светској књижевности, као и о последицама тих кретања на разумевање књижевне и културне прошлости.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука. Студенти стичу и утврђују знања из области наратологије (типови приповедача, типови заплета), као и из области дискурса који оспоравају или проширују идеју класика (родне студије, постколонијална теорија).
Садржај предмета Уводна дискусија: модерни класици, књижевни канон и савремена светска књижевност. Читање романа <i>Чича Горио</i> кроз оптику Томе Пикетија (<i>Капитал у 21. веку</i>). Бодлер и Париз као престоница 19. столећа. Границе људског: <i>Франкенштајн</i>, човек или чудовиште? Читалачки избори: Толстој или Достојевски? Реализам. Натурализам. Психологија. Традиција. Епифанија. Роман тока свести. Роман и мит (Џејмс Џојс, Франц Кафка). Естетизам. Модернистички формализам. Просторна форма (Џ. Франк). Егзистенцијализам (Ками). Модернизам и/или авангарда. Утицај филозофије на роман и утицај романа на филозофију. <i>Мали принц</i> и природа фантазије. Борхесови лавиринти. Маркес, магијски реализам и проза "трећег света". Зебалдов <i>Аустерлиц</i>, култура сећања и Холокауст као слом хуманистичке парадигме. Утицај нових медија (радио, телеграф, филм). Светска књижевност данас. Књижевност и глобализација. Књижевност и превођење. Књижевност и тржиште. Постколонијална књижевност. Етнолитература. Висока и ниска књижевност. Феминизам и женска књижевност. Рецепција српске књижевности у иностранству (А. Тишма, Д. Киш, М. Павић).
Литература <i>Примарна:</i> Балзак, <i>Чича Горио</i>, прев. Душан Милачић (више издања). Мери Шели, <i>Франкенштајн</i>, прев. Славка Стевовић (више издања). Бодлер, <i>Цвеће зла</i> (избор, више издања). Достојевски, <i>Злочин и казна</i>, прев. М. Бабовић, Београд, 1964; Толстој, <i>Ана Карењина</i>, прев. З. Велимировић, Београд, 1979; Џејмс Џојс, <i>Портрет уметника у младости</i> прев. Петар Ћурчија, Београд, 1991. Кафка, <i>Преображај</i>, прев. Бранимир Живојиновић; Ками, <i>Странац</i>, прев. З. Хаџи-Видојковић, Београд, 1968. Егзипери, <i>Мали принц</i>, прев. М. Вукмировић, Београд, 2007. Борхес, <i>Изабране приче</i> (разна издања). Маркес, <i>Сто година самоће</i>, прев. Јасна Мимица-Поповић, Београд 1984. В. Г. Зебалд, <i>Аустерлиц</i>, прев. Споменка Крајчевић, Београд, 2009. <i>Секундарна:</i> <i>Француска књижевност II</i>, Београд, 1981, стр. 303-331; Карлхајнц Штирле, "Бодлерове Париске слике и традиција слике Париза", <i>Поезија</i>, 35, 2006, стр. 5-44, прев. Миодраг

Лома; Џ. Стејнер: *Толстој или Достојевски*, Нови Сад, 1989. Албер Ками, „Нада и апсурд у дјелу Франца Кафке“, *Мит и Сизифу*, прев. Н. Самилагих, Сарајево, 1978. Темат и Камију (прир. В. Гвозден), *Поља*, бр. 488, 2014 (пдф верзија: <https://polja.rs/category/2014/>); Џ. Батлер и др, *Феминистичка спорења*, Београд, 2007. Едвард Саид, *Оријентализам*, Београд, 2000. Жак Рансијер, *Политика књижености*, Нови Сад, 2008. Темат о Зебалду, прир. В. Гвозден, А. Бешић, *Поља*, бр. 469, 2011. Владимир Гвозден, *Књижевност, култура, утопија*, Н. Сад, 2011.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Предузетничке вештине
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Групна презентација пре полагања испита
Циљ предмета Циљ предмета је да, на интерактиван начин, прикаже основне концепте предузетништва и пружи заинтересованим студентима психолошка знања и основне вештине које би им олакшале пут ка покретању сопственог бизниса. □
Исход предмета Студенти ће након предмета бити у стању да: • разумеју концепт предузетништва, препознају важне карактеристике предузетничке оријентације и примене технике у сопственом психолошком оснаживању; • овладају техникама у генерисању и евалуирању пословних идеја • овладају вештинама развијања одрживог пословног модела и другим алатима потребним за покретање сопственог пословног подухвата • разумеју концепт финансирања предузетничких идеја и могуће изворе финансирања • демонстрирају познавање основних техника управљања и вођења започетих пословних подухвата, као и примене основних техника управљања људским ресурсима у "микро" бизнисима
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • Шта је предузетништво? Дефиниција и одређење предузетништва и приказ главних облика предузетништва • Ко су предузетници? Приказ најважнијих особина потребних за покретање сопственог бизниса и како их развијамо (оне које можемо) Ко нису предузетници? Најчешћи митови о предузетницима • Раст и развој предузетничког бизниса • Примери успешних и мање успешних предузетничких прича и шта се из њих може научити <i>Практична настава</i> • Генерисање идеја и препознавање пословних прилика • Развијање одрживог пословног модела
Литература • белешке са предавања • Barringer, B.E. & Ireland, R. D. (2016). <i>Entrepreneurship: Successfully Launching New Ventures</i>. Harlow: Pearson. • Burns, P. (2010). <i>Entrepreneurship and Small Business: Start-up, Growth and Maturity (3rd edition)</i>. New York: Palgrave Macmillan.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Вештина комуникације
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са основним законитостима успешне комуникације, те са стратегијама за вођење комуникације као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Исход предмета Студент је овладао основним законитостима успешне комуникације и зна да примени стратегије за вођење комуникације, као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни појмови: дефиниција и елементи комуникације; интеракција, комуникација и перцепција; природа, врсте и стратегије комуникације; вербална и невербална комуникација; врсте невербалних знакова и проблеми њиховог разумевања. Основна правила у комуникацији: једноставност, краткоћа, кредибилност, доследност, звук и ритам речи, реч и слика. Социокултурни услови комуникације и њена зависност од типа комуникационог канала. Комуникација путем креирања имиџа. Комуникација валером и бојом. Законитости комуникације у групи. Мотивациона и емоционална писменост. Мотивациони механизми: хомеостатички и нехомеостатички. Реакције на унутрашње и спољашње мотиве. Конфликти у комуникацији и реакција на њих. Појам конверзације и елементи њене анализе. Језичко-стилска средства за истицање комуникативне намере и постизање комуникативног циља. Обрасци успешне комуникације у различитим комуникативним ситуацијама: успостављање и прекид контакта са саговорником; стратегије вођења и одржавања комуникације, с посебним освртом на идентитет саговорника и специфичне комуникативне услове; облици исказивања уважавања саговорника и његовог мишљења; подстицање саговорника на одржавање комуникације; изражавање толеранције и избегавање вербалног насиља.
Литература Стевић, С. (1997). <i>Анализа конверзације</i> . Београд: Филолошки факултет. * Borg, Dž. (2016). <i>Govor tela</i> . Beograd: Sezam Book. Bugarski, R. (1996). <i>Jezik u društvu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Bugarski, R. (1997). <i>Jezik u kontekstu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Klikovac, D. (2008). <i>Jezik i moć</i> . Beograd: XX vek. Mandić, T. (2003). <i>Komunikologija</i> . Beograd: Clio. Marković, M. (2005). <i>Poslovno komuniciranje</i> . Beograd: Clio. Mihajlović, D., Ristić, S., Bojić, I. (2007). <i>Kultura komunikacije</i> . Smederevo: GP LUKS-PRES. Nenadović, M. (2010). <i>Veština komuniciranja</i> . Beograd: Univerzitet u Prištini.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Савремена мађарска књижевност (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: –
Циљ предмета Упознавање студената са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности. Препознавање иновативних књижевних жанрова, тенденција и аутора. Тумачење најновијих књижевних остварења.
Исход предмета Студент је упознат са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности и са механизмима рада тих институција. Примењује у тумачењу текстова стечена знања о новим књижевним тенденцијама и најмањом генерацијом аутора. Способан је да анализира актуелна остварења књижевног стваралаштва.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам савремене књижевности. Проблеми периодизације. 2. Институције, часописи и издавачке куће на мађарском језичком подручју данас. 3. Упознавање најважнијих тенденција мађарске књижевности у 21. веку. 4. Нова поетика историјског романа 5. Манифестација трауме у савременој мађарској књижевности. 6. Текстови о „стварности“, дискурс и поетика транзиције. 7. Глобализација као тема и њени поетски аспекти. 8. Однос популарне културе и књижевности. 9. Интертекстуалност у савременим прозним текстовима и поезији. 10. Теме и мотиви у новом облику. Преплитање традиционалног и модерног у књижевним остварењима. 11. Мађарска књижевност на страним језицима: појава и тенденције. 12. Антологије савремене мађарске књижевности. <i>Практична настава</i>
Литература Bíró Gergely ed. 2017. <i>A századelő novellái</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Fenyő D. György ed. 2010. <i>Hézagpótlás : a kortárs magyar irodalom tanítása</i> . Budaörs : Aula. info. Horváth Csaba. 2018. <i>Megtalált szavak : kortárs magyar irodalom posztmodernen innen, posztmodernen túl</i> . Budapest: KRE, L'Harmattan. Horváth Kornélia. 2016. <i>Fejezetek a kortárs magyar líráról</i> . Komárom: Selye János Egyetem. Kappanyos András. 2013. <i>Hová tűnt a huszadik század?</i> Budapest: Balassi. Sz. Molnár Szilvia. 2005. <i>Bevezetés a kortárs irodalomba</i> . Budapest: Hatágú Síp Alapítvány. Mórocz Gábor ed. 2017. <i>A századelő gondolkodói</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Szávai Dorottya. 2015. Az elégia visszavág. A kortárs magyar elégiáról. <i>Filológiai Közöny</i> . 1. 73-83. Szitár, Katalin; Molnár, Angelika; Kovács, Gábor et. al. eds. 2014. <i>Esemény és költészet : Az irodalomértés kortárs horizontjai a magyar és a nemzetközi tudományosságban</i> . Veszprém: Pannon Egyetem. Mészáros Márton. 2010. <i>Mai magyar irodalmi olvasókönyv : bevezetés a kortárs magyar irodalom olvasásába</i> . Budapest : Hatágú Síp Alapítvány.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Књижевност за децу и младе у светским оквирима
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са изабраним ауторима и делима интернационалне књижевности за децу и омладину. Упознавање са основним одликама различитих врста дечије и омладинске књижевности.
Исход предмета Студенти ће стећи опште знање о различитим жанровима и врстама, као и о ауторима књижевности за децу и омладину. Разумеће улогу књижевности за децу и младе у развијању знања из различитих области, као и у развијању интерперсоналних и интраперсоналних увида. Биће оспособљени да перципирају одлике књижевних дела, са посебним фокусом на педагошке аспекте различитих сарджаја и њихову погодност за разноврсну публику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски преглед развоја књижевности за децу и младе у свету. Књижевне врсте и жанрови. Фикција и нефикција. Традиционалне бајке као универзални чинилац европске и светске културе. Ауторске бајке. Народне и ауторске песме за децу. Сликовнице. Приповетке за децу. Социјалне приче. Биографске приче. Графички роман и фиктивни дневник. Авантуристички роман. Роман о одрастању (билдунгсроман). Психолошки роман и приче за децу и младе. Документарно-биографска проза. Роман фантазије и роман фантастике. Мистерије и детективски романи за децу и младе. Анализа и критичко промишљање одабраних дела, као представника различитих култура.
Литература Јовановић, В. и Росић, Т. (ур.) (2012). <i>Књижевност за децу и омладину – наука и настава</i> . Јагодина: Факултет педагошких наука. Марјановић, В., Ђуричковић, М. (2007). <i>Књижевност за децу и младе у књижевној критици</i> . Краљево: Либро. Милинковић, М. (2006). <i>Страни писци за децу и младе</i> . Чачак: Легенда. Петровић, Т. (2001). <i>Историја српске књижевности за децу</i> . Врање: Учитељски факултет. Петровић, Т., Вуковић, Н. (1996). <i>Увод у књижевност за децу и омладину</i> . Подгорица: Унирекс. Henderson, D. L., May, J. P. (2005). <i>Exploring Culturally Diverse Literature for Children and Adolescents</i> . Boston, MA: Allyn & Bacon. Prošić-Santovac, D. (2019). <i>The Magical Art: Appropriation, Reception and Interpretation of Fairy Tale</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet. Zipes, J. (2006). <i>The Oxford Encyclopedia of Children's Literature. (Vol. 1-4)</i> . Oxford: Oxford University Press.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Српска средњовековна писменост
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Предмет није предвиђен за модуле на ЖК – Српски језик и књижевност, Српски као нематерњи и страни језик и књижевност и Српска књижевност и језик.
Циљ предмета Стицање знања о културно-историјским приликама функционисања и развоја српске средњовековне писмености.
Исход предмета На крају курса студент ће бити способан да наведе главне карактеристике српске средњовековне писмености и да образложи значај појединих споменика писмености за српску културу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Културно-историјски контекст настанка словенске писмености: старословенско раздобље. 2. Најстарија писма (глагољица и ћирилица) и старословенски споменици. 3. Ка почецима српске писмености: рана сведочанства о глагољској писмености код Срба и најстарији сачувани ћирилски споменици српске писмености. 4. Српска средњовековна писменост: систем жанрова и диглосија, периодизација. 5. Рашка епоха: узлет српске средњовековне писмености. 6. Ресавска епоха: нова књижевна средишта и покрет ревизије књига. 7. Позна епоха српске средњовековне писмености: доба таворења писмености. 8. Словни састав српске ћирилице; правописне школе (босанско-хумска, рашка и ресавска); типови писма (устав са полууставом и брзопис) 9. Српска средњовековна писменост и штампана књига. 10. Средњовековна писменост у Босни и Хуму.
Литература Богдановић, Димитрије. <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: Српска књижевна задруга, 1991. Ивић, Павле. <i>Преглед историје српског језика</i> . Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998, 5–115. Ивић, Павле. Развој књижевног језика на српскохрватском језичком подручју. <i>О језику некадашњем и садашњем</i> . Београд: Београдски издавачко-графички завод – Приштина: Јединство, 1990, 87–141. Грковић Мејдор, Јасмина: III Средњовековна писменост. <i>Списи из историјске лингвистике</i> . Ср. Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2007, 415–480. Јерковић, Вера. Ћирилица српскословенског периода: палеографски приступ проучавању и општи увид у њен развој. <i>Предавања из историје језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, 2004, 87–102. Грковић-Мејдор, Јасмина. Језик српске средњовековне писмености: достигнућа и задаци. <i>Шестдесет година Института за српски језик САНУ</i> . Зборник радова I. Београд, 2007, 249–266. Трифуновић, Ђорђе. <i>Ка почецима српске писмености</i> . Београд: Откровење, 2001.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Југословенско-румунске културне и књижевне везе
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: Стицање знања о историји југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Исход предмета: Студенти знају историју југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Садржај предмета: Традиционално добросуседски односи кроз историју; словенски елементи на северу Дунава, у подножју Карпата, те романски елементи на југу Дунава; Иста вера, традиција и реципроцитети; Слични животни услови. Политички односи: Премисе за добре културне односе; Пред немањички период: помени о »чрним Латинима« на Балкану (летопис попа Дукљанина), те о прецима јужних Словена на северу Дунава (карпатски басен); Значење речи »Србин« и »српски« у румунским старим текстовима; Немањички период: династичке везе; савези и уговори, те узајамне посете у другој половини XIX века, те у XX веку; Владарске повеле и дарови румунских кнежева на југу Дунава, и обратно, Миша Анастасијевић и Милош Обреновић, те њихови поседи у Влашкој. Културни односи: Средњи век и турска окупација Балкана; склањање људи од пера и културе румунских земаља; Задужбине и дарови манастирима с једне и с друге стране; Помени о Србима у румунским изворима и обратно; Односи са Дубровником, везе са Црном Гором; Културни реципроцитети Срба и Румуна у Хабсбуршкој монархији и педагошка упоредна делатност; Црквене везе и штампање књига за Србе у Римнику, те за Румуне у Сремско-карловачкој митрополији и др. Књижевне везе и реципроцитети: Блискост народног стваралаштва на румунском и српском језику; Исти мотиви, личности; Књижевници једне или друге књижевности на пропутавањима или који пишу о једној или другој земљи; Писци који знају оба језика; Антологије и преводи из једне или друге књижевности. Језичке везе и интерференције: словенски елементи, првенствено лексички, у румунском језику, а посебно на банатске говоре и јужнодунавске историјске дијалекте румунског језика и обратно; Реликти средњевековних Влахa у српском језику у пастирској терминологији; Ономастика и нарочито топонимија словенског порекла на тлу Румуније и обратно;
Литература: Ванку, Милан (2005). <i>Српско-југословенско- румунски односи кроз векове</i>. Београд. Гавриловић, Никола (1997). <i>Срби и Румуни: српско-румунске везе кроз векове</i>. Београд-Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства, Прометеј. Gamulesku, Dorin (1974). <i>Elemente de origine sârbocroată ale vocabularului dacoromân</i>. Букурешт-Панчево. Живковић, М. (1976). <i>Сведочанства о српско (југословенско) - румунским културним и књижевним односима</i>. Букурешт. Flora, Radu (1968). <i>Relațiile iugoslavo-române</i>. Panciova: Lumina.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Примена нових технологија у настави
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са принципима примене нових технологија у настави друштвено-хуманистичких наука, те са концептима и могућностима које пружају у образовном контексту.
Исход предмета Студент је способан да примењује информационе технологије у различитим контекстима образовног процеса; да креира наставни дигитални садржај на основу стандарда информатичког образовања; да овлада вештинама које му омогућавају да несметано употребљава различите онлајн платформе, апликације и дигиталне уређаје у настави и пракси.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Појам информационе и комуникационе технологије. Врсте рачунара. Преносни дигитални уређаји. Појам е-учења, у-учења и м-учења. Основни стандардни информатичког образовања. Дигитална писменост. Бихевиоризам, конструктивизам и конективизам. Ергономија. Оквир дигиталних компетенција и дигитално доба. Педагошки исход примене технологије у различитим контекстима образовног процеса. Друштвене мреже. Гејмификација у образовном процесу. Савремене онлајн платформе и њихова употреба у настави. Софтвери за дислексију. Уређаји и апликације за читање књига у електронском облику. Онлајн енциклопедије. Паметне табле и њихова употреба. Заштита података и приватности на интернету. <i>Практична настава:</i> упознавање и обука за рад са савременима алатима, апликацијама и платформама. Креирање интерактивног садржаја. Moodle. ATutor. aNewSpring. Chamilo. Canvas. Socrative .Blackboard. Sakai. Wiki, WordPress. PowerPoint. . Google Slides. Prezi. Beautiful.ai. Kahoot! Padlet. Voki. Nearpod. Moovly. Blendspace. Grammarly. Audacity. Snagit. Edmodo. EDpuzzle. Wordle. Glogster EDU. Vimeo. Jing. Flickr. Quizlet. Survey Monkey. Duolingo. RefME. GoConqr. Office Lens. myHomework Student Planner. 360 Cities. Facebook, Pinterest, Instagram, Twitter, LinkedIn, Orkut, Minecraft. Lex pad, YouTube, Google Scholar. Google Docs and Drive. Google FormsMicrobit. Evernote. TED/TED Ed. Coursera. Google Apps. e-Learning CONSORTIUM. Sheppard Software.
Литература Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Glušac, D. (2012). <i>Elektronsko učenje</i> . Zrenjanin: Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin“. I., & Spariosu, L. (2016). Moodle platform - assistance resource in learning Romanian as a foreignlanguage in Serbia. In I. Roceanu (Ed.), <i>eLearning Vision 2020, The 12th International Scientific Conference "eLearning and Software for Education"</i> , Volume III (96-101). Bucharest: "Carol I" National Defence University Publishing House. Petrović, M. (2016). <i>Model e-učenja za podršku razvoju informatičkih kompetencija zaposlenih u obrazovanju</i> . Doktorska disertacija, Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu http://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/7184 , R., Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference "eLearning and Software for Education"</i> Bucharest: "Carol I" National Defence University Publishing House, 203-211. y, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. f, R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Екологија града
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Курс отвара неколико могућности: (а) разумевања начина функционисања друштава (посебно модерних, урбаних) у савременом еколошком контексту., (б) промишљање идеја о окружењу као друштвеној конструкцији (ц) критички однос према идејама које препознају само „природно“ и/или „вештачко“ окружење, (д) разумевање чињеница о томе да се градска друштва налазе у историјском, савременом и будућем епицентру свих збивања у окружењу – пут од енвајронментализма до одрживог развоја.
Исход предмета Оспособљеност за контекстуалну анализу и синтезу посебних проблема друштвено произведеног окружења у урбаним срединама и разликовање социолошког и осталих значења и значаја екологије у урбаним срединама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појмовна одређења: град и урбано, екологија и енвајронментализам; социјална екологија, урбана екологија, окружење, природа; интердисциплинарност у социолошком разумевању екологије: подстицаји и опструкције; град као макро-контекст; апологије у научним интерпретацијама социјалне екологије; друштвена конструкција природе; различити погледи на природу: екофеминизам; процеси дугог трајања; популациони, политички, технолошки, еколошки, економски и културни оквири за разумевање екологије града; одрживи развој; одрживи град. <i>Практична настава</i> Појединачна и групна интерпретација и дискусија унапред припремљених текстова, за сваку наставну јединицу/недељу. Анализа карактеристичних студија случаја.
Литература (до 10 референци) 1. Pušić, Ljubinko (2001), Održivi grad: ka jednoj sociologiji okruženja, Nezavisna izdanja Sl. Mašića, Beograd 2. Ponting, Klajv (2007), Ekološka istorija sveta, Odiseja, Beograd. 3. Goleman, Danijel (2010), Ekološka inteligencija, Geopoetika, Beograd.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Биополитика у модерном друштву
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Предмет има за циљ да упозна студенте са различитим друштвено-историјским и политичким аспектима управљања животом, концепцијама биополитике и биомоћи у контексту савремених глобалних друштвених промена. Наведени циљеви курса могу бити операционализовани на следећи начин: а) разумевање друштвено-историјских процеса настанка биополике; б) разумевање и критички приступ различитим аспектима биополитике и биомоћи; в) аналитичност у проучавању односа и међузависности политике, науке, телесности, идентитета и живота у оквиру савремених друштвених и културних процеса.
Исход предмета Након завршеног курса, студенти ће сазнати најважније концепте, моделе и теорије које се односе на проучавање биополитике у оквиру савремених друштава. Поред тога, студенти ће бити способни за разумевање и самосталну, критичку процену историјских, културолошких и социолошких аспеката биополитике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријска настава обухвата представљање и проблематизацију следећих наставних јединица, односно тематских целина: 1. поретци моћи и знања: суверенитет, дисциплина, регулација; 2. настанак новог биолошког поретка 3. медиализација друштва и нове технологије контроле 4. различите концепције биополитике; 5. савремена политика и управљање животом; 6. управљање ризицима и питање безбедности у глобалном друштвеном поретку; 7. неолиберализам и управљање; 8. политика границе у глобалним друштвеним процесима; 9. концепт биомоћи; 10. тело, телесност и идентитет; 11. биополитика информационог друштва; 12. постхуманизам. <i>Практична настава:</i> Проучавање основне литературе из области биополитике; анализе и дискусије у вези са литературом, анализа и проблематизација различитих текстуалних и аудио-визуелних материјала, излагање семинарских радова.
Литература – обавезна Marinković, Dušan i Ristić, Dušan (prir.) (2019). <i>Moć nad životom: biopolitika u modernom društvu</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing. Шира литература Agamben, Đorđo. 2013. <i>Homo Sacer – Suverena moć i goli život</i>. Loznica: Karpos. Batler, Džudit. 2001. <i>Tela koja nešto znače</i>. Beograd: Fabrika knjiga. Fuko, Mišel. 1998. <i>Treba braniti društvo</i>. Novi Sad: Svetovi. Fuko, Mišel. 2005. <i>Rađanje biopolitike</i>. Novi Sad: Svetovi. Fuko, Mišel. 2012. <i>Moć/znanje</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing. Fuko, Mišel. 2014. <i>Bezbednost, teritorija, stanovništvo</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing. Hard, Majkl i Negri, Antonio. 2005. <i>Imperija</i>. Beograd: IGAM.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Социолошко истраживање маркетинга
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Циљ предмета је да омогући студентима да стекну основна знања о једном од најактуелнијих и најдоминантнијих процеса (маркетиншка комуникација) који се односи на сферу рада, а у коме се прожимају људска, друштвена, културна, економска и техничка димензија, као и да развију вештине разумевања, проучавања и објашњавања тог процеса.
Исход предмета: Оспособљеност студената за истраживање разних аспеката маркетинга, као једног сложеног, вишедимензионалног процеса. Развијање вештина и способности активног укључивања будућих стручњака у процес маркетиншке комуникације.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Усвајање знања о основним карактеристикама маркетинга и маркетиншке комуникације, уз образлагање потребе укључивања социологије у проучавање тог облика друштвеног делања човека. Упознавање са двоструком улогом социологије у том процесу: прво, као науке која настоји да проучи маркетинг као облик комуникације између друштвених актера (најпре у сфери рада); друго, као својеврсне професионалне активности у пословима маркетинга, која се односи на настојање да се потпомаже економски систем у оној мери у којој он уважава истину социолошких анализа и објашњења. Критичка анализа различитих теоријских становишта о маркетингу и стратегијама које имају примену у процесу маркетиншке комуникације. <i>Практична настава:</i> Самостална припрема студената (уз менторско усмеравање) и њихово излагање одговарајућих теоријских проблема који се односе на област маркетиншке комуникације; презентација социолошких (и других научних) студија маркетинга; социолошка анализа конкретних маркетиншких кампања.
Литература: Милошевић, Б. (2019). Основи социологије рада. Ново Милошево: Банатски културни центар. (стр. 278-291) Kotler, F., Vong, V., Sonders, Dž. i Armstrong, G. (2007). Principi marketinga. Beograd: Mate. Kotler, P. i Lane, K. (2006). Marketing menadžment. Beograd: Data status. Милошевић, Б. (2004). Умеће рада. Нови Сад: Прометеј (стр. 351-363). Smit, P. R. (2002). Маркетиншке комуникације. Београд: Клио. Болчић, С. (1995). Социолошка анализа маркетинг стратегија. Социолошки преглед, vol. 29, бр.4, 463-476.

Студијски програм : ОАС ЈКК
Назив предмета: Развојна психологија
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, специфичностима различитих развојних раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развојним променама у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја.
Исход предмета Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама ученика и користе узрасто адекватан приступ наставној интеракцији са особама различитог узраста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса. <i>Практична настава</i> Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасто адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.
Литература Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије

Студијски програм ОАС ЖК
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Русинска усмена књижевност
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета: На фону светске усмене књижевности уочити и разумети традицију русинске, украјинске и општесловенске усмене књижевности.
Исход предмета: На фону светске усмене књижевности схваћена традиција русинске, украјинске и општесловенске усмене књижевности.
Садржај предмета: А. Жолсове једноставне форме, веза језичких геста и њихово згушњавање у књижевне врсте. Велики епови светске књижевности. Коломијка и дума. В. М. Хнаћуков допринос проучавању русинске усмене књижевности.
Литература: А. Joles, <i>Jednostavne forme</i> , Zagreb, више издања. Škreb, Z., <i>Studij književnosti</i> , Zagreb, 1976. Велики епови светске књижевности, најмање три Гнатюк, В., <i>Етнографічні матеріали з Угорскої Руси</i> , I-V, Руске слово, Нови Сад, 1985–1988. Тамаш, Ю., <i>История русской литературы</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1997. Константиновић, С., <i>Русинска усмена књижевност</i> , Руске слово, Нови Сад, 2011. Мушинка, М., <i>Од усней по писану литературу</i> , Руске слово, Нови Сад, 2016.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност, култура (модул: Енглески језик и књижевност)
Назив предмета: Увод у историјску лингвистику
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Граматика енглеског језика 4, Фонологија енглеског језика
Циљ предмета Овладавање основним теоријским аспектима историјске лингвистике са фокусом на енглески језик: упознавање са дијахроним приступом изучавања језика, са развојем историјске лингвистике као дисциплине, са основним методима и резултатима компаративног метода, те са применом савремених лингвистичких модела у дијахроним истраживањима.
Исход предмета Познавање основних теоријских концепата и принципа историјске лингвистике и способност примене концепата на анализу дијахроних језичких узорака. Оспособљавање студената за похађање курсева из историје енглеског језика и историјске лингвистике на мастер и докторским студијама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава: интерактивна предавања</i> Дијахроно изучавање језика, циљеви и домет историјске лингвистике. Сличности и везе међу језицима. Језичка компарација и реконструкција. Промене у језику: механизми и принципи; закони у језичким променама. Гласовне промене: фонетске и фонемске. Граматичке промене: морфолошке и синтаскичке. Семантичке промене. Промене у језику узроковане друштвеним факторима. Варијација у језику. Контакти међу језицима. <i>Практична настава: вежбе и самосталан рад студената</i> Читање и критичка анализа текстова из препоручене литературе. Анализа језичког материјала из различитих језика и периода који илуструју материју са предавања.
Литература Campbell, Lyle. 1999. <i>Historical Linguistics: An Introduction</i> . Edinburgh: Edinburgh University Press. Schendl, Herbert. 2001. <i>Historical Linguistics</i> . Oxford: OUP.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура, модул Руски језик и књижевност
Назив предмета: Увод у славистику 1
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Упознавање са основама студија словенских језика и културе, стварање когнитивне базе за даље студије лингвистике, књижевности, историје културе и интердисциплинарно повезивање садржаја.
Исход предмета: Студенти стичу увид у склоп дисциплина које чине славистику, свест о комплексности предмета, вештину проналажења података и самосталног излагања на задате теме из историје словенске културе.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Предмет, структура и задаци студија словенске филологије. Историографски подаци, археолошки подаци, лингвистички подаци о Словенима. Питање прапостојбине. Сеобе Словена. Материјална и духовна култура Словена у претхришћанском периоду. Фолклор као извор података о духовној култури. Прасловенски језик. Словенски језици у индоевропској језичкој породици. Словени, словенски језици и писма. Етничке, конфесионалне и антрополошке особине Словена данас. Словенски етноними. <i>Практична настава:</i> Реферат (презентација) – тема из области Словенске митологије.
Литература: Пипер П. <i>Увод у славистику I</i>. Београд, 2008. Гумилев Л. Н. <i>Древняя Русь и Великая степь</i>. Москва, 2003. Конт Ф. <i>Словени</i>. 1-2, Београд, 1989. Седов В. В. <i>Словени у далекој прошлости</i>. Нови Сад, 2012. Седов В. В. <i>Словени у раном средњем веку</i>. Нови Сад, 2013. Ковачевић Ј. <i>Аварски Каганат</i>. Београд, 1977. Ковачевић Ј. <i>Словени и старо балканско становништво</i>. Материјали IX, Симпозијум средњевековне секције Археолошког друштва Југославије. Прилеп 1970 – Београд 1972, с. 63-72. Минералов Ю. И. <i>Введение в славянскую филологию</i>. Учеб. пособие. Москва: Высш. шк., 2009. Супрун А. Е. <i>Введение в славянскую филологию</i>. Минск, 1981. Толстој Н. И. <i>Језик словенске културе</i>. Ниш, 1995. Толстој С. М. Раденковић Љ., <i>Словенска митологија</i>. Београд, 2001. Толстой Н. И. Толстая С. М. <i>Славянская этнолингвистика: вопросы теории</i>. Москва: Институт славяноведения РАН, 2013. – 240 с. Трубецкой Н.С. <i>История. Культура. Язык</i>. Москва, 1995.

Студијски програм: ЖК: Српски језик и књижевност; ЖК: Српски као нематерњи и страни језик и књижевност; ЖК: Русински језик и књижевност
Назив предмета: Правопис српског језика
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: /
Циљ предмета: Циљ је да се прошире знања о ортографској норми, да се она систематизују и премене на текстовима различитих функционалних стилова.
Исход предмета Студент је способан да коригује сваку врсту правописне грешке; оспособљен је да уради лектуру и коректуру текста; може да идентификује стилску коректност текста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Правопис – одлике фонолошког, морфолошког и морфофонолошког правописног принципа. 1.1. Преглед основних нормативистичких приручника српског језика. 1.2. <i>Правопис српског језика</i> – структура и организација приручника. 1.3. Систематизација правописних правила. 2. Писмо. 3. Екавски и ијекавски изговор. 4. Гласовне промене. 4.1. Рефлектовање аутоматских гласовних алтернација у правопису; 4.2. Рефлектовање историјских гласовних промена у правопису. Основни проблеми и недоумице. 5. Велико слово. 6. Спојено и одвојено писање речи. 7. Интерпункција. 8. Скраћенице. 9. Подела речи на крају реда; Комбиновање правописних знакова и видова текста или слога. 10. Уобличавање речи из класичних језика и друге интернационалне лексике. 11. Прилагођено писање имена из страних живих језика (транскрипција). 11. Коректура и лектура текста. <i>Практична настава:</i> Исправљање грешака у текстовима различитих функционалних стилова. Рад на тексту – коректура и лектура.
Литература: Ивић, Павле и др. (2004). <i>Српски језички приручник</i> . Београд: Београдска књига. 93–203. Клајн, Иван. (2007). <i>Речник језичких недоумица</i> . Нови Сад: Прометеј. Пешикан, Митар, Јован Јерковић, Мато Пижурица. (2017). <i>Правопис српског језика</i> . Нови Сад: Матица српска. Prčić, Tvrtko. <i>Engleski u srpskom</i> . Novi Sad: Zmaj. 2011, 24–51.

Студијски програм: ОАС ЖКК, модул Русински језик и књижевност
Назив предмета: ФОНЕТИКА РУСИНСКОГ ЈЕЗИКА
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов: нема
Циљ предмета Систематизација и надградња стечених знања из фонетике и фонологије русинског језика.
Исход предмета Познавање фонетског и фонолошког система русинског језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Фонетика и фонологија. Говорни органи. Глас и фонема. Самогласници предњег (i, e), средњег (a) и задњег реда (o, u); високи (i, u), средњи (e, o) и ниски самогласници (a). Наглашени и ненаглашени самогласници. Сонанти (l, ɫ, m, n, n', r, j). Звучни и беззвучни сугласници. Експлозивни (b, p, d, t, d', t', ʔ, k), фрикативни (v, z, s, ž, š, h, g, f) сугласници и африкате (dž, џ, dz, c). Уснени (b, p), зубнонепчани (d, t, z, s, dz, c), уснено-зубни (f), предњонепчани (ž, t, d', t', dž, џ), Задњонепчани (g, k, h), грлени (g). Сугласници d', t', dz, c. Асимилација сугласника по звучности, месту и начину творбе. Морфема. Слог. Акценат. Транскрипција. <i>Практична настава:</i> вежбе, лабораторијски рад, други облици наставе
Литература (до 10 референци) Кочиш М., Микола (1977). <i>Граматика руског језика: Фонетика – морфологија – лексика I</i> . Нови Сад: Покрајински завод за издавање учебника. Рамач, Јулиан (2002). <i>Граматика руског језика</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Фейса, Михайло (1990). <i>Англијски елементи у руском језику</i> . Нови Сад: Руске слово. Фейса, Михайло ред. (2007-2009). <i>Русини / Руснаци / Ruthenians (1745-2005) I-II</i> , Нови Сад: Филозофски факултет – Одсек за русинистику, ИК Прометеј, КПД ДОК. Фејса, Михајло (2013). Иновације на фонолошком нивоу у русинском језику. У: С. Гудурић ред., <i>Jezici i kulture u vremenu i prostoru II/2</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet, 485-490. Фейса, Михайло (2019). <i>Правопис руског језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет – Одделене за русинистику. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-520-4 Фирис, Гайналка (2012). <i>Презвиска мађарског походзена при бачванско-сримских Русинох</i> . Budapest: ELTE.

Студијски програм: ЖК (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Старословенски језик
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Овладавање најважнијим гласовним променама у прасловенском језику, културно-историјским оквирима настанка словенске писмености, фонолошким и морфолошким системом старословенског језика.
Исход предмета Студент је способан је да чита, на фонолошком и морфолошком нивоу анализира и преводи старословенске текстове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Словенски језици у индоевропском оквиру. Словенска прапостојбина. Миграције. Прасловенски језик: главне развојне тенденције, гласовне промене. Историјски оквири настанка старословенског језика. Живот и дело Ћирила и Методија. Ћирилица и глагољица. Глагољски и ћирилски правопис. Канонски споменици. Дијалекатска основица старословенског. Утицај грчког језика. Фонолошки систем ћирилометодијевског језика и језика старословенских рукописа. Гласовне промене у периоду од средине IX века до времена најстаријих сачуваних споменика. Деклинација именица, заменица, придева и бројева. Глаголски систем: инфинитивне и презентске основе, непроменљиви облици (инфинитив и супин), глаголска времена (презент, аорист, имперфекат, перфекат, плусквамперфекат, футур), глаголски начини (императив, потенцијал). Партиципи: грађење и деклинација, основне функције. Апсолутни датив. Основне морфолошке иновације у старословенским споменицима. <i>Практична настава:</i> Читање, анализа и превођење старословенских текстова.
Литература Грковић-Мејдор, Јасмина. Настанак и рана историја словенске писмености. <i>Летопис Матице српске</i> , октобар (2006): 723–733. Ђорђевић, Петар. <i>Старословенски језик</i> . Нови Сад: Матица српска. 1975. Панић, Миленко. <i>Старословенска хрестоматија</i> . Београд: Чигоја штампа, 2001. (одабрани текстови) Kont, Fransis. <i>Sloveni</i> , I – II. Beograd: Filip Višnjić, 1989.

Студијски програм : ОАС ЈКК
Назив предмета: Педагошка психологија
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ:3
Услов:-
Циљ предмета - Упознавање студената са психолошким законитостима које стоје у основи успешног учења и подучавања. - Оспособљавање студената за примену и имплементацију психолошких сазнања у раду са ученицима, извођењу наставе и васпитно-образовном процесу (развијање наставничких компетенција)
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса: - познаје, разуме, интерпретира и критички анализира научна сазнања из психологије образовања која су релевантна за рад наставника; - примени сазнања из психологије образовања у креирању и организацији наставе, евалуацији образовних исхода и других аспеката васпитно-образовног процеса; - примењује научна сазнања из психологије образовања у циљу повећања ефикасности својих педагошких интервенција; - проналази приладе наставничке и педагошке поступке засноване на научним сазнањима у раду и комуникацији са ученицима, родитељима, другим наставницима, стручним сарадницима и осталим актерима васпитно-образовног процеса.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет психологије образовања/педагошке психологије; улога и значај педагошке психологије у развоју наставничких компетенција - Примена принципа и законитости различитих облика учења у васпитно-образовној пракси - Трансфер учења: врсте трансфера, начини обезбеђивања трансфера учења, теорије трансфера учења - Врсте и карактеристике стилова учења - Примена резултата истраживања памћења и заборављања у учењу и наставној пракси. - Когнитивне способности као детерминанте школског постигнућа - Мотивација за учење у школском и ваншколском контексту: ефекти унутрашње и спољашње мотивације на постигнуће; релације конструката самоефикасности, циљних оријентација, атрибуција и очекивања на постигнуће ученика и друге образовне исходе; узрасне промене у мотивацији за учење; развој унутрашње мотивације; мотивациони стилови наставника - Саморегулисано учење: метакогнитивне и мотивационе компоненте саморегулисаног учења, циклично-фазни модел саморегулисаног учења, развој саморегулације у учењу - Релације особина личности и школског постигнућа - Социјално психолошки аспекти васпитно-образовног рада: руковођење у разреду, карактеристике и социометријска структура школског одељења као мале групе; проблеми школске недисциплине - Улоге наставника на различитим нивоима образовања; имплицитна уверења наставника о образовању и развоју ученика; карактеристике наставничке професије - Евалуација у васпитно-образовном раду; испитивање и оцењивање знања; грешке наставника у оцењивању знања и други извори субјективности школских оцена. - Тестови знања: врсте и карактеристике тестова знања, намена тестова знања, предности и недостаци мерења образовних постигнућа тестовима знања.
<i>Практична настава</i> Дискусија о садржајима теоријске наставе, сагледавања и проналажења начина примене теоријских знања у наставној пракси, експериментална демонстрација психолошких концепата
Литература - Коцопељић, Ј., Пекић, Ј. (2017). <i>Психологија у настави: Одабране теме из психологије образовања</i> .

Филозофски факултет, Нови Сад.

- Вулфолк, А., Хјуз, М., Волкап, В. (2014). *Психологија у образовању I, II и III*. Клио, Београд.

- Vlasta Vizek-Vlahović, Majda Rijavec, Vesna Vlahović-Štetić, Dubravka Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja*, IEP: VERN, Zagreb.

Студијски програм: ОАС ЖКК
Назив предмета: ИСТОРИЈА РУСИНСКОГ КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов: нема
Циљ предмета: упознати развој и стандардизацију русинског књиж. језика од почетка 20. века до данас.
Исход предмета: стеченим знањем допринети даљој стандардизацији русинског књижевног језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Русински језик и сродни дијалекти карпатског ареала. Функције русинског језика до 1904. Крстурско-купурске језичке разлике. Црквенословенски и угрорусински књижевни језик. Етнографски записи В. Хнађука. Прва русинска издања (1890-1904). Преглед историје русинског писма. РНПД Просвета (1919) и опозициони КПСЈР Зрак. Костелњикова граматика. Русински књижевни језик између два светска рата. Јаша Баков. Стихијски развој књижевног језика после Другог светског рата. Улога Хавријила Нађа. Рад Николе Кочиша. Нагло ширење функција књижевног језика. Улога Друштва за русински језик и књижевност (1970), Завода за уџбенике, осталих русинских институција (преводиљачке службе, медији) у развоју књижевног језика. Радови савремених русиниста (А. Д. Дуличенко, Н. Пешикан, С. Густавсон, Н. Скубан, Ј. Рамач, М. Фејса, Х. Међеши, Е. Барић, О. Тимко-Ћитко, А. Мудри и др.). Могућности даљег развоја књижевног језика. <i>Практична настава:</i> предавања, вежбе, језичка анализа рукописних и штампаних текстова, студијски истраживачки рад
Литература (до 10 референци) Barić, Eugenija (2007). <i>Rusinski jezik u procijepu prošlosti i budućnosti</i> . Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Дуличенко Д., Александер (1995-2009). <i>Jugoslavo Ruthenica I-II: Роботи з рускей филології</i> . Нови Сад: Руске слово. Кочиш М., Микола (1978). <i>Лингвистични роботи</i> . Нови Сад: Руске слово. Медеша, Гелена (2008). <i>Јазик наш насупроти</i> . Нови Сад: Друштво за руски јазик, литературу и културу. Медеша, Гелена (2017). <i>З червеним дописане</i> . Нови Сад: Друштво за руски јазик, литературу и културу. Нађ Г., Гаврић (1988). <i>Прилози до историје руског језика</i> . Нови Сад: Руске слово. Рамач, Јулиан (2002). <i>Граматика руског језика</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Фејса, Михайло ред. (2007-2009). <i>Русини / Руснаци / Ruthenians (1745-2005) I-II</i> , Нови Сад: Филозофски факултет – Одсек за русинистику, ИК Прометеј, КПД ДОК. Фејса, Михајло (2010). <i>Нова Србија и њена русинска мањина / Нова Србија и еј руска менишина / The New Serbia And Its Ruthenian Minority</i> . Нови Сад: ИК Прометеј, КПД ДОК. Фејса, Михайло (2019). <i>Правопис руског језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет – Одделене за русинистику. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-520-4

Студијски програм ОАС ЖКК
Назив предмета: Морфологија русинског језика 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов: нема
Циљ предмета Систематизација и надградња стечених знања из морфологије русинског језика. Овладавање граматичким категоријама, деκлинацијама и творбом именица, придева, заменица и бројева.
Исход предмета Познавање врста речи које имају деκлинацију (именице, придеви, заменице и бројеви).
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет морфологије. Делови речи. Врсте речи. Именице. Конкретне и апстрактне, заједничке и властите, збирне именице. Категорија рода, броја, живог и неживог. Деκлинација. Творба именица. Придеви. Описни, присвојни, материјални придеви. Деκлинација. Компарација. Творба придева. Заменице. Врсте заменица. Именичке и придевске заменице. Деκлинација. Творба заменица. Бројеви. Основни и збирни бројеви. Деκлинација. Редни бројеви. Разломци. <i>Практична настава:</i> анализа именица, придева, заменица и бројева са морфолошког аспекта у русинским текстовима.
Литература (до 10 референци) Дуличенко, А. Д. (1995). <i>Jugoslavo Ruthenica I, Роботи з рускей филологи</i> . Нови Сад: Руске слово. Дуличенко, А. Д. (2009). <i>Jugoslavo Ruthenica II, Роботи з рускей филологиї и исторії</i> . Нови Сад: Филозофски факултет – Руске слово. Кочиш, М. М. (1977). <i>Грамматика русского языка: Фонетика – морфология – лексика I</i> . Нови Сад: Покраїнски завод за издавање учебнікох. Кочиш, М. М. (1978). <i>Лингвистични роботи</i> . Нови Сад: Руске слово. Рамач, Ю. (2002). <i>Грамматика русского языка</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Фейса, М. (2017). <i>Бешедујме по руски</i> . Нови Сад: Филозофски факултет Нови Сад. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2017/978-86-6065-428-3

Студијски програм/студијски програми : ОАС ЖК
Врста и ниво студија: ОАС
Назив предмета: Фолклористика
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са духовном културом Старих и Источних Словена и духовном културом, традицијом и традиционалном културом Русина и Украјинаца.
Исход предмета: Студенти стекну основна знања о духовној култури Старих и Источних Словена и о култури, традицији и традиционалној култури Русина и Украјинаца и да разумеју значај и улогу духовне и традиционалне културе у укупном националном животу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјат прикупљања и објављивања фолклора Русина у Јужној Угарској/Југославији. Фолклористика као наука. Стари Словени: прапостојбина, начин живота и веровања. Народна магија, бајалице, заклетве, клетве. Хришћанство и паганска демонологија. Народни календарски обичаји и народно стваралаштво зимског, пролећног, летњег и јесењег циклуса. Иницијације. Породични народни обичаји: рођење детета, свадба и обичаји сахрањивања. Обичајне норме и традиционална етика русинске/украјинске сеоске заједнице. Традиционална материјална култура Русина. Народна уметност. Володимир Хнатјук и Русини у Јужној Угарској. <i>Практична настава:</i> Студенти на основу литературе припремају усмене презентације и дискусије о одабраним темама. <i>Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>
Литература 1. Мушинка, М., <i>Фолклор Руснацох Войводини</i> , Руске слово, Нови Сад, 1988. 2. Гнатјук, В., <i>Етнографски материали з Угорскеј Руси</i> , т. V, Руске слово, Нови Сад, 1988. 3. Зборник роботох : <i>Традиционална култура југославјанских Руснацох</i> , Нови Сад, Руске слово, 1971. 4. Фейса, И., <i>Наши стари дом</i> , Грекокатоличка парохија св. Петра и Павла, Нови Сад, 1999. 5. Конт, Ф. Словени, I-II, Филип Вишњић, Београд, 1989. 6. Гнатјук, В., <i>Нарис україньської міфології</i> , Львів, 2000. 7. Рамач, Я., <i>Фолклористик</i> , скрипта.

Студијски програм: Језик, књижевност и култура; модул: Српска књижевност
Назив предмета: Увод у студије културе
Статус предмета: О
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Студенти треба да се упознају са могућностима и теоријским претпоставкама у оквиру истраживања различитих видова културе како би се оспособили за примену у савременом контексту.
Исход предмета Познавање могућности и теоријских претпоставки студија културе и оспособљеност за анализу различитих савремених културних феномена.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Циљеви студија културе. Мултидискурзивни појам културе. Историја истраживања у оквиру студија културе. А. Грамши, Л. Алтисер, Р. Барт. Британске студије културе. С. Хол. Студије културе између хуманистичких и друштвених дисциплина. Односи између културе, са једне стране и друштва, образовног система, производње, медија, моћи и политике, са друге стране. Висока и популарна култура. Култура и свакодневица. Субкултура и млади. Савремени медији и репрезентације идентитета у културним праксама. Култура социјализма и постсоцијалистичко стање. <i>Практична настава</i> Критички приступ студијама у којима се истражују облици савремене културе (књижевност, филм, штампа, музика, стилови живота, рекламе, радио, ТВ, интернет...).
Литература 1. Duda, D. (prir.) (2006). <i>Politika teorije: zbornik rasprava iz kulturalnih studija</i>. Zagreb: Disput. 2. Eagleton, T. (2002). <i>Ideja kulture</i>. Zagreb: Jesenski & Turk. 3. Gray, A. and other (ed.). (2007). <i>CCCS Selected Working Papers. Vol. 1 & 2</i>. London/New York: Routledge. 4. Ђорђевић, Ј. (прир.). (2009). <i>Студије културе: зборник</i>. Београд: Службени гласник. 5. Калер, Ц, (2005). Књижевна теорија. <i>Летопис Матице српске</i>, 475/3, 333-355. 6. Лиотар, Ж.Ф. (1988). <i>Постмодерно стање</i>. Нови Сад: Братство и јединство.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модули: Русински језик и књижевност, Румунски језик и књижевност; Руски језик и књижевност, Енглески језик и књижевност са другом филологијом)
Назив предмета: Увод у историју лингвистике
Статус предмета: обавезни (модули: Русински језик и књижевност, Румунски језик и књижевност); изборни (модули: Руски језик и књижевност, Енглески језик и књижевност са другом филологијом)
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из Увода у лингвистику / Увода у англистичку лингвистику (за модул: Енглески језик и књижевност са другом филологијом)
Циљ предмета: Овладавање основним знањима о историји науке о језику.
Исход предмета: Студент је усвојио основна знања о историји лингвистике као науке о језику – теоријским правцима и школама од древних граматичарских традиција до савремених лингвистичких праваца с почетка 21. века. Оспособљен је да се користи основном литературом о историји лингвистике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Античко доба – Грчка и Индија. 2. Од Римљана до 18. века. 3. Наука о језику у 19. веку. 3.1. Компаратисти. 3.2. Младограматичари. 3.3. Биолошки натурализам. 3.4. Вилхелм фон Хумболт. 3.5. Бодуен де Куртене. 4. Наука о језику у 20. веку. 4.1. Структурална лингвистика. 4.2.1 Фердинанд де Сосир и Женевска школа. 4.2.2. Роман Јакобсон и Прашка школа. 4.2.3. Луис Хјелмслев и Копенхашка школа. 4.2.4. Амерички структурализам – Едвард Сапир и Леонард Блумфилд. 4.2. Генеративна лингвистика – Ноам Чомски. 4.3. Контекстуална (/интердисциплинарна) лингвистика. 4.3.1. Антрополингвистика. 4.3.2. Психоллингвистика. 4.3.3. Социоллингвистика. 4.3.4. Прагматика. 4.4 Когнитивна лингвистика. <i>Практична настава:</i> Студенти стичу увид у основну литературу из историје лингвистике на основу које припремају предиспитни тест.
Литература: Уџбеник: Ivić, Milka. 2001 ⁹ . <i>Pravci u lingvistici</i> . [Samo poglavlja i odeljci koji se odnose na teme predviđene programom i dodatak "Lingvistika u devedesetim godinama".] Beograd (Biblioteka XX vek). Munen, Žorž. 1996. <i>Istorija lingvistike. Od početaka do XX veka</i> . Beograd (Biblioteka XX vek). Литература за рад на часовима семинара две библиографске јединице по избору: Bugariski, Ranko. 1984 ² . <i>Jezik i lingvistika</i> . [Poglavlje: <i>Jezik i jezici u istoriji lingvistike</i> , 23-61.] Beograd: Nolit (Biblioteka "Sazvežđa"). Bugariski, Ranko. 1983 ² . <i>Lingvistika o čoveku</i> . [Prvi deo: <i>Lingvistički pravci</i> , 11–143.] Beograd: Prosveta (Biblioteka XX vek). Bugariski, Ranko. 1986. <i>Jezik u društvu</i> . [Poglavlja: VIII-X, 237–308.] Beograd: Prosveta (Biblioteka XX vek). De Sosir, Ferdinand. 1977 ² . <i>Opšta lingvistika</i> , Beograd: Nolit (Biblioteka "Sazvežđa"). [/ 1996 Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.] Jakobson, Roman. 1966. <i>Lingvistika i poetika</i> . Beograd: Nolit (Biblioteka "Sazvežđa"). Јакобсон, Роман. 1986. <i>Шест предавања о звуку и значењу</i> . Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада. Kaler, Džonatan. 1980. <i>Sosir. Osnivač moderne lingvistike</i> . Beograd: BIGZ (Biblioteka XX vek). Lajons, Džon. 1974. <i>Lingvistička revolucija Noama Čomskog</i> , Beograd: Duga (Biblioteka XX vek). Ostin, Džon. L. 1995. <i>Kako delovati rečima. Predavanja na Harvardu 1955. godine</i> . Uredili: Dž. O. Armson, Marina Zbisa. Novi Sad: Matica srpska (Biblioteka "Korist i razonoda"). Sapir, Edvard. 1992. <i>Jezik</i> . Novi Sad: Dnevnik (Biblioteka "Studije"). Čomski, Noam. 1979 ² . <i>Gramatika i um</i> . Beograd: Nolit (Biblioteka "Sazvežđa").

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура, модул Руски језик и књижевност
Назив предмета: Увод у славистику 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из Увода у славистику 1
Циљ предмета: Упознати студенте са основним појмовима неопходним за даље студије лингвистичких и књижевних дисциплина и интегрисање знања у области словенских филологија.
Исход предмета: Студенти владају појмовима везаним за језички стандард, стичу основе за упоредно проучавање словенских филологија, као и вештину самосталног реферисања на задате теме из словенске филологије.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Језик и друштво. Књижевни језик, дијалекат, идиолект. Јужнословенски језици и књижевности. Српски језик (и други језици настали од српскохрватског језика на подручју бивше Југославије). Словеначки књижевни језик. Македонски књижевни језик. Бугарски књижевни језик. Источнословенски језици и књижевности. Староруски књижевни језик. Руски књижевни језик. Белоруски књижевни језик. Украјински књижевни језик. Западнословенски језици и књижевности. Пољски књижевни језик. Луличко-српски књижевни језик. Чешки књижевни језик. Словачки књижевни језик. Словенски књижевни микројезици. Словенске лингвистичке школе XIX века. Славистичка библиографија, периодика, славистичке катедре у свету. <i>Практична настава:</i> Реферат (презентација) – тема из области развоја појединих словенских филологија.
Литература: Пипер П. <i>Увод у славистику</i>. Београд, 2008. Алпатов В. М., Крушевский Н. В. и Бодуэн де Куртенэ И. А. <i>История лингвистических учений. Языки славянской культуры</i>, 2005. Булаховский Л.А. <i>Александр Афанасьевич Потебня</i>. Киев, 1952. Виноградов В.В. <i>История русских лингвистических учений</i>. Москва, 1978. Ивић М. <i>Правци у лингвистици</i>. VI допуњено изд. (и друга). Београд, 1990. Петерсон М.Н. <i>Фортунатов и Московская лингвистическая школа</i>. «Учёные записки МГУ», 1946.

Specifikacija predmeta OAS JKK – rusinski 234

Студијски програм : ОАС ЈКК
Назив предмета: Интерактивна педагогија
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање увида у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Усвајање знања о темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Развијање педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Оспособљавање за креирање демократских односа у образовно-васпитној институцији; Оспособљавање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.
Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне темељне педагошке појмове и начела педагошког рада; – Изаберу прикладне наставне стратегије, методе и поступке на темељу познавања педагошких феномена и фактора који подржавају процес учења; – Примене и критички процене нове наставне стратегије, методе и поступке; – Демонстрирају рефлексивни увид у властите педагошке ставове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у образовно-васпитној институцији; Педагошке компетенције наставника; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Социоемоционална клима у одељењу; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Идеални наставни блок; Студије о ефектима кооперативне наставе: успешност у реализацији когнитивних, социјалних и афективних циљева. <i>Практична настава: вежбе</i> У изради семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложену или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада/пројекта.
Литература – Goleman, D. (2001). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Beograd: Čigoja štampa; – Knežević-Florić, O. (prir.) (2006). <i>Interaktivna pedagogija</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; – Milutinović, J. (2011). <i>Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; – Roeders, P. (2003). <i>Interaktivna nastava: dinamike efikasnog učenja i nastave</i>. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.

Студијски програм: ОАС ЖК
Назив предмета: Морфологија русинског језика 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: нема
Циљ предмета Систематизација и надградња стечених знања из морфологије русинског језика. Овладавање граматичким категоријама, конјугацијом и творбом глагола. Непроменљиве врсте речи.
Исход предмета Познавање врсте речи која има конјугацију (глаголи) и непроменљивих врста речи.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Глаголи. Опште лексичко значење. Граматичке категорије. Класификација глагола. Глаголи који значе радњу и стање. Повратни и неповратни глаголи. Прелазни и непрелазни глаголи. Свршени и несвршени глаголи. Помоћни глаголи. Врсте помоћних глагола. Глаголске основе. Творба глаголских облика: инфинитив, презент, футур прости и сложени, перфекат, плусквамперфекат; императив; потенцијал; потенцијал прошли; глаголски прилог времена садашњег, трпни глаголски придев времена прошлог. Гласовне промене у творби глаголских облика. Глаголске врсте. Неправилни глаголи. Творба глагола. Прилози. Значење и употреба. Класификација прилога. Прилози за време, место, начин, количински прилози и прилози за узрок. Подела прилога према пореклу. Подела према начину творбе. Прилози страног порекла. Компарација прилога. Предлози. Подела предлога према пореклу. Подела према начину творбе. Односи у реченици који се изражавају предлозима. Слагање предлога са падежима. Значење појединих предлога. Везници. Независни и зависни везници. Врсте везника према пореклу и облику. Речце. Врсте речца према значењу. Речце за грађење речи и граматичких облика. Узвици. Узвици за изражавање осећања. Узвици за дозивање и побуђивање. Поздрави. Узвици за дозивање и терање животиња. Ономатопејски узвици. <i>Практична настава:</i> вежбе, анализа текста, студијски истраживачки рад
Литература (до 10 референци) Дуличенко, А. Д. (1995). <i>Jugoslavo Ruthenica I, Роботи з рускей филологи</i> . Нови Сад: Руске слово. Дуличенко, А. Д. (2009). <i>Jugoslavo Ruthenica II, Роботи з рускей филологиї и исторії</i> . Нови Сад: Филозофски факултет – Руске слово. Кочиш, М. М. (1977). <i>Грамати́ка руско́го языка: Фонетика – морфология – лексика I</i> . Нови Сад: Покрајински завод за издавање учебни́кох. Кочиш, М. М. (1978). <i>Лингвистични роботи</i> . Нови Сад: Руске слово. Рамач, Ю. (2002). <i>Грамати́ка руско́го языка</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Фейса, М. (2017). <i>Бешедуїме по руски</i> . Нови Сад: Филозофски факултет Нови Сад. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2017/978-86-6065-428-3
Назив предмета: Русинска књижевност прве половине 20. века
Наставник:
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета: Опис структуре и разумевање индивидуалних поетика најзначајнијих русинских писаца, као и препознавање највреднијих књижевних дела.
Исход предмета: Схваћене индивидуалне поетике најзначајнијих русинских писаца; препозната највреднија књижевна дела. Сагледавање русинске књижевности у функцији националног вредновања и забаве у периоду између 1919. и 1941. године.
Садржај предмета: Културноисторијски оквир и контекст русинске књижевности на почетку 20. века. Дело Хавријила Костельника, доминантне књижевне појаве у књижевности Русина у међуратном периоду. Оснивање РНПД и његов значај за развој књижевности Русина. Анализа књижевних дела писаца из редова РНПД.

Литература:

Хуго Фридрих, *Структура модерне лирике*, Загреб, 1969.

Тамаш, Ю., *Ошлепени соловей*, Антология рускей поезиї, Руске слово, Нови Сад, 2005.

Тамаш, Ю., *История рускей литературы*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1997.

Тамаш, Ю., *Гавриїл Костельник медзи доктрину и природу*, Нови Сад, 1986.

Константинович С., *Калдерма читаня и думаня*, Руске слово, Нови Сад, 1990.

Константинович С., *Руска проза од Гнатюка по 1941. рок*, Руске слово, Нови Сад, 2008.

Број часова активне наставе

Предавања 2	Вежбе 1	Други облици наставе 0	Студијски истраживачки рад 0	Остали часови 0
----------------	------------	------------------------------	------------------------------------	--------------------

Методе извођења наставе: Анализа текстова да би се сагледало како се стиже од историјске до метафизичке чињенице.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена 50	Завршни испит	Поена 50
Активност у току предавања	15	Усмени испит	50
Колоквијум/тест	15		
Семинарски радови/есеји	20		

Студијски програм : Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Теорија књижевности 1
Статус предмета: О
Број ЕСПБ: 4
Услов: нема
Циљ предмета Студенти треба да овладају кључним поетичким појмовима и концепцијама у хронолошком следу од антике до постмодерне.
Исход предмета Оспособљеност за примену кључних појмова поетике и реторике; упознате основне одлике европских поетичких концепција у историјском следу. Студент је способан да анализира поетичке исказе за потребе историјске карактеризације и типолошког одређења поетика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни појмови: поетика и реторика. Проблемска подручја поетике. Нормативне поетике: 1. Антика: Платонова теорија уметности. Аристотел: Поетика и Реторика. Хорације: Епистола Писонима; 2. Средњи век. Христијанизација неоплатонизма: Аугустин. Псеудо Дионисије Аеропагита: Појам апофатизма. Теорија четворослојног читања: Тома Аквински и Данте. 3. Концепције ренесансе и хуманизма. 4. Појам барока. Појмови: ингенио, акутеца, кончето, метафора, зачудност. 5. Класисцизам Николе Боалоа. 6. Опште карактеристике просвећености. Еманципације у сфери морала, мишљења и уметности. Модерне поетике: поетика романтизма, реализма, симболизма, авангарде, постмодерне.
Литература 1. Н. Грдинић, <i>Преглед поетика</i>, уџбеник и хрестоматија у електронском облику 2. Д. Живковић, <i>Теорија књижевности</i>, Београд 1995; 3. М. Solar, <i>Теорија књижевности</i>, Београд 2012; 4. З. Лешић, <i>Теорија књижевности</i>, Београд 2008. 5. Едиција о епохама у издању Обод Цетиње (1967).

Студијски програм: ОАС ЈКК
Врста и ниво студија: ОАС ЈКК
Назив предмета: Русинска књижевност прве половине 20. века
Статус предмета: О
Број ЕСПБ: 4
Услов:
Циљ предмета: Опис структуре и разумевање индивидуалних поетика најзначајнијих русинских писаца, као и препознавање највреднијих књижевних дела.
Исход предмета: Схваћене индивидуалне поетике најзначајнијих русинских писаца; препозната највреднија књижевна дела. Сагледавање русинске књижевности у функцији националног вредновања и забаве у периоду између 1919. и 1941. године.
Садржај предмета: Културноисторијски оквир и контекст русинске књижевности на почетку 20. века. Дело Хавријила Костельника, доминантне књижевне појаве у књижевности Русина у међуратном периоду. Оснивање РНПД и његов значај за развој књижевности Русина. Анализа књижевних дела писаца из редова РНПД.
Литература: Хуго Фридрих, <i>Структура модерне лирике</i> , Загреб, 1969. Тамаш, Ју., <i>Ошлепени соловей</i> , Антологија руске поезије, Руске слово, Нови Сад, 2005. Тамаш, Ју., <i>Историја руске литературе</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1997. Тамаш, Ју., <i>Гавријил Костельник међи доктрину и природу</i> , Нови Сад, 1986. Константинович С., <i>Калдерма читаня и думаня</i> , Руске слово, Нови Сад, 1990. Константинович, С., <i>Руска проза од Гнатюка по 1941. рок</i> , Руске слово, Нови Сад, 2008.

Студијски програм : Основне академске студије
Назив предмета: Словачки језик A1.1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема.
Циљ предмета: Стицање знања о структури и главним законитостима словачког као западословенског језика. Развијање свих аспеката комуникативне компетенције и паралелно развијање свих језичких вештина (разумевање говора, говор, читање и писање). Развијање основа граматичке и лексичке компетенције
Исход предмета: Студент зна да комуницира на словачком језику у складу са дескрипторима за ниво A1.1. заједничког европског референтног оквира..
Садржај предмета Принципи словачког правописа. Гласовни систем словачког језика (самогласници, дифтонзи, сугласници). Основна правила читања и писања. Писање ипсилона. Умекшавање сугласника. Слог и његове особине. Прозодијска обележја (квантитет). Акценат. Једначење сугласника по звучности. Презент основних глагола. Комуникативна компетенција: Поздрављање и представљање. Описивање себе и других. Описивање животног простора и околине. Слободно време.
Литература Kamenárová, Renáta. et al.: <i>Krížom, krážom. Slovenčina A1</i> . Univerzita Komenského, Bratislava 2007. Ivoríková, Helena. et al.: <i>Krížom, krážom. Slovenčina A1 + A2. Cvičebnica</i> . Univerzita Komenského, Bratislava 2009. Horák, Emil.: <i>Srbochorvátsko-slovenský a slovensko-srbochorvátsky slovník</i> . Bratislava – Nový Sad 1991.

Студијски програм : ОАС ЖКК
Назив предмета: Украјински језик А 1.1.
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Усвајање и развијање основних језичких вештина – читања, слушања, говора и писања (разумевање текста, превођење). Овладавање правилним изговором, усвајање и активирање основног лексичког фонда, усвајање основних граматичких облика и конструкција и њихово правилно употребљавање у говору и писању, разумевање писаног текста и исказа на теме из свакодневне комуникације, превођење реченица и једноставних текстова на одговарајуће теме са украјинског језика на српски и са српског језика на украјински.
Исход предмета Овладавање читања и писања на украјинском језику. Овладавање превођења са украјинског језика. Усмено изражавање на украјинском језику полазећи од оквирне тематика.
Садржај предмета <i>Теоријско-практична настава:</i> Основне информације о Украјини. Карактеристике украјинског језика. Инвентар гласова и правописних знакова. Полазна глаголска парадигма и глаголске конјугације. Вежбања из правописа (писање вокала, консонаната и сугласничких група, апостроф, меки знак итд.), лексичка вежбања (предлошко-падешке конструкције, значење речи итд.), говорна вежбања (комуникација на основне теме из свакодневног живота: формуле етикеције, образовање, породица, дом, дан), граматичка вежбања (промена именица, придева и заменица – локатив, инсртрументал, датив, садашње време глагола) и фонетска вежбања (читање, постављање правилног изговора). Упознавање студената са граматичким, ортографским и ортоепским правилима, те основним лексичким фондом кроз краћа предавања и објашњења, вежбе, интерактивна настава, самостално превођење једноставнијих текстова и реченица.
Литература (до 10 референци) Поповић, Љ.,Ивановић, М., Петривска, Л., Украјински језик, Београд, 2006.

Студијски програм: ОАС ЖКК
Назив предмета: ПРАВОПИС РУСИНСКОГ ЈЕЗИКА 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Систематизација и надградња стечених знања из правописа русинског језика.
Исход предмета: Познавање правописних правила русинског језика, даље доприношење стандардизацији књижевног језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Историјат правописа русинског језика. Правописи русинског језика др Хавријила Костельника и Николе Н. Кочиша. Сличности и разлике између српског и русинског ћириличног писма. Сличности и разлике између писама варијанти русинског језика. Гласови и слова. Комбиновање слова. Слово без одговарајућег гласа. Писање великог слова. Писање речи заједно и раздвојено. Правопис променљивих врста речи. Правопис непроменљивих врста речи. <i>Практична настава:</i> вежбе, анализа текста, превођење, писање есеја и др.
Литература (до 10 референци) Кочиш М., Микола (1971). <i>Правопис руског језика</i> . Нови Сад: Покрајински завод за издавање учебника. Кочиш М., Микола (1977). <i>Граматика руског језика: Фонетика – морфологија – лексика I</i> . Нови Сад: Покрајински завод за издавање учебника. Рамач, Јулиан (2002). <i>Граматика руског језика</i> , Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Рамач, Јулиан, Тимко-Ћитко, Оксана, Медеши, Гелена и Фейса, Михайло (2010). <i>Руско-српски словник / Русинско-српски речник</i> . Нови Сад: Универзитет у Новом Садзе – Филозофски факултет – Катедра за руски језик и литературу, Завод за културу войводянских Руснацох. Фейса, М. (2017). <i>Правописни словник руског језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет – Одделене за русинистику. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2017/978-86-6065-419-1 Фейса, М. (2019). <i>Правопис руског језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет – Одделене за русинистику. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-520-4

Студијски програм : ОАС ЈКК
Назив предмета: Дидактика
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: /
Циљ предмета Усвајање знања о садржајима и елементима наставног процеса и увођење студената у основе планирања и реализације наставе; Упознавање са теоријским приступима и практичним импликацијама примене интерактивних наставних стратегија, метода, облика рада и наставних средстава; Оспособљавање студената за планирање, реализацију и (само)евалуацију квалитетне наставе и подстицања активности, интересовања и креативности ученика; Оспособљавање за наставни рад и интеракцију у циљу пружања подршке развоју личности ученика.
Исход предмета По завршетку курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне основне дидактичке појмове из области образовања и наставног процеса; – Идентификују елементе за квалитетну припрему, реализацију и (само)евалуацију наставе; – Разумеју улогу и значај наставника у реализацији квалитетне наставе и успостављању сарадње са ученицима; – Анализирају и процењују савремене наставне стратегије, методе и облике рада и њихову примену у настави; – Планирају и креирају план рада у настави са циљем реализације квалитетне наставе и пружања подршке ученицима у учењу и напредовању.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни дидактички појмови; Садржај и елементи наставног процеса (ученик, наставник, наставни садржај, наставна средства); Наставне стратегије, методе наставе, облици рада - различити приступи, класификације и импликације у настави; Наставни садржаји (план и програм наставе и учења, структура, врсте). Планирање и припремање наставника за наставу (исходи учења, циљ и задаци наставе, израда годишњих, полугодишњих планова и припрема за наставни час). Реализација и евалуација наставног часа; Активност и креативност ученика у настави; Интеракција и комуникација у настави и управљање одељењем; Стварање подстицајног окружења за учење и подстицање интересовања ученика; Улога и значај наставника у наставном процесу; Оцењивање ученичког рада и домаћи радови. <i>Практична настава-Вежбе:</i> Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења уз менторско вођење наставника. Усмена презентација пројекта истраживања на предложену или слободно изабрану тему у вези са програмским садржајима.
Литература – Cindrić, M., Miljković, D. i Strugar, V. (2010). <i>Didaktika i kurikulum</i>. Zagreb: IEP-D2. – Vilotijević, M. (2008). <i>Didaktika I – Predmet didaktike</i>. Beograd: Školska knjiga. – Vilotijević, M. (2008). <i>Didaktika III – Organizacija nastave</i>. Beograd: Školska knjiga. – Vulfolk, A., Hjuz, M. i Volkap, V. (2015). <i>Psihologija u obrazovanju II, III</i>. Beograd: Clio. – Brofi, Dž. (2015). <i>Kako motivisati učenike da uče</i>. Beograd: Clio. – Jensen, E. (2003). <i>Super-nastava: nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje</i>. Zagreb: Educa.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Васпитно-образовни рад 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са областима и специфичностима професионалног рада дипломираног филолога у педагошким установама. Примена стечених знања и вештина у испуњавању радних задатака, како у организацији и реализацији наставних активности тако и у организацији и реализацији ваннаставних и административних активности.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом рада дипломираног филолога, његовим садржајем, видовима и специфичностима, и оспособљени су за испуњавање различитих радних задатака у педагошким установама. У стању су да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног филолога у педагошком раду и да сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације педагошке праксе и са концепцијом наставе на програму/модулу, студент се опредељује за једну од следећих активности: у циљу јачања и развијања својих педагошких компетенција одлази на студијске боравке, похађа летње школе и семинаре; учествује у припреми, организацији и извођењу радионица и другим ваннаставним активностима (представа, квизова, такмичења из језика и књижевности и сл.); волонтерски је укључен у различите облике рада у вртићима, основним и средњим школама, као и у школама страних језика; обавља различите облике друштвено-корисног рада – даје добровољну допунску наставу студентима који имају потешкоће са савладавањем градива из одређеног академског предмета и додатну наставу за студенте који показују већу мотивацију или таленат за одређени академски предмет на датој години; изводи онлајн наставу на различитим језичким нивоима и узрастима; учествује у организацији такмичења за ученике средњих школа из матерњег језика и културе; укључен је у промовисање наставног и научног рада те осталих активности Факултета итд.
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење педагошке праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на програму/модулу, а све у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Стручни рад 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са областима и специфичностима професионалног рада дипломираног филолога у васпитно-образовним установама, институцијама културе, културној индустрији, органима локалне управе и самоуправе, штампаним и електронским медијима итд. Примена стечених знања и вештина у испуњавању радних задатака.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом рада дипломираног филолога, његовим садржајем, видовима и специфичностима, и оспособљени су за испуњавање различитих радних задатака у васпитно-образовним установама, институцијама културе, културној индустрији, органима локалне управе и самоуправе, штампаним и електронским медијима итд. У стању су да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног филолога у различитом институционалном окружењу и да објективно сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације праксе и концепцијом наставе на програму/модулу, студент се опредељује за једну од следећих активности: волонтерски је ангажован на фестивалима који промовишу културу, науку и образовање; волонтерски је ангажован у студентским и грађанским акцијама који промовишу културу, науку и образовање (сакупљање и размена књига, музејске и галеријске акције, наступи и промоције по школама, вртићима, болницама); упознаје се са радом штампаних и електронских медија; обавља мање захтевне лекторске, коректорске и преводилачке задатке у оквиру матичне институције или спољних организација (компаније, НВО, културни центри, органи локалне управе и самоуправе); учествује у раду језичких, преводилачких, књижевних и драмских радионица и догађаја на Филозофском факултету или у културним и образовним центрима и институцијама; пише научне, критичке, новинарске, есејистичке или белетристичке радове у оквиру курса, води радионице и школе писања, самостално или под менторством наставника.
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење стручне праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на програму/модулу, а све то у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм: ОАС ЖК
Назив предмета: Синтакса русинског језика 1
Статус предмета:обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов: нема
Циљ предмета Упознавање са предметом, основним јединицама синтаксе, простом и просто проширеном реченицом као и са основним деловима реченице.
Исход предмета Општа знања о предмету, основним јединицама синтаксе, простој и просто проширеној реченици као и о основним деловима реченице и њихова практична примена.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријска настава Предмет синтаксе. Реч, синтаксема, групе речи, синтагма, реченица. Основна средства изражавања синтаксичких односа (интонација, ред речи, паузе, логички акценат). Веза речи у реченици (конгруенција, рекција, допуна, корелација). Врсте реченица према садржини, структури. Просте реченице: врсте, главни делови просте реченице: субјекат и предикат. Проста проширена реченица. Атрибут, апозиција, објекат, прилошки додаци. Синтаксичке конструкције карактеристичне за овај тип реченице. <i>Практична настава</i> Вежбе, синтаксичка анализа текстова, студијски истраживачки рад.
Литература (до 10 референци) Кочиш, М. М. (1977), <i>Граматика руског језика: Фонетика – морфологија – лексика I</i> , Нови Сад: Покрајински завод за издавање учебника. Кочиш, М. М. (1978), <i>Лингвистични работи</i> , Нови Сад: Руске слово. Рамач, Јо., Фейса, М. и Медеши, Г. (1995, 1997), <i>Српско-русински речник / Сербскоруски словник, I-II</i> , Београд – Нови Сад: Завод за учебнике и наставни средства – Универзитет у Новом Садзе, Филозофски факултет, Катедра за руски језик и литературу – Друштво за руски језик и литературу. Рамач, Јо. (2002), <i>Граматика руског језика</i> , Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Рамач, Јо., Тимко-Дитко, О., Медеши, Г. и Фейса, М. (2010), <i>Руско-сербски словник / Русинско-српски речник</i> , Нови Сад: Универзитет у Новом Садзе, Филозофски факултет, Катедра за руски језик и литературу и Завод за културу войводянских Руснацох.

Студијски програм : Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Теорија књижевности 2
Статус предмета: О
Број ЕСПБ: 4
Услов: нема
Циљ предмета Овладавање аналитичким појмовима књижевне структуре, стилистике, версификације и генологије.
Исход предмета Формирање опште представе о појму књижевности и научним дисциплинама које се књижевношћу баве; усвајање основних појмова стилистике, версификације и генологије; оспособљавање за књижевнотеоријску интерпретацију текста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Шта је књижевност. Књижевност и проучавање књижевности. Наука о књижевности и њене дисциплине. Подручја теорије књижевности. Поетска функција језика. Појам стила. Стара поетика и реторика. Стилистика као дисциплина науке о језику и науке о књижевности. Појам избора и стилске варијанте. Појам стилске фигуре. Фигуре дикције, фигуре речи (тропи), фигуре конструкције, фигуре мисли. Појам стилема и његове врсте. Стилистичка критика. Појам стиха. Системи версификације: квантитативни, силабички и тонски. Силабичко-тонска начела и основи српске и хрватске версификације. Ритам. Однос ритма и метра. Ритам и значење. Строфа и њене врсте. Рима и њене функције. Стални облици. Стални облици античког, романског, германског, оријенталног и словенског порекла. Слободни стих. Ритмичка проза. Класификација књижевности на родове: лирика, епика, драма. Лирске врсте, епика у стиху и у прози, књижевно-научне врсте, драмске врсте. <i>Практична настава</i> Рад на тексту и практично овладавање појмовима из области стилистике, версификације и генологије. Идентификација и одређивање функције стилских фигура; израда елементарног описа стиха и његова анализа; интерпретација текста и одређивање књижевне врсте.
Литература 1. R. Velek, O. Voren, <i>Teorija književnosti</i>, Beograd 1974. ("Književnost i proučavanje književnosti", "Eufonija, ritam, metar", "Stil i stilistika", "Slika, metafora, simbol, mit"); 2. Д. Живковић, <i>Теорија књижевности</i>, Београд 1995; 3. M. Solar, <i>Teorija književnosti</i>, Beograd 2012; 4. Z. Škreb, A. Stamač, <i>Uvod u književnost</i>, Zagreb 1983. ("Stil i stilistika", "Mikrostrukture stila i književne forme", "Stih"); 5. Z. Lešić, <i>Teorija književnosti</i>, Beograd 2008.

Студијски програм: ОАС ЖКК
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Русинска књижевност друге половине 20. века 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 4
Услов:
Циљ предмета: Опис структуре и разумевање индивидуалних поетика најзначајнијих русинских писаца друге половине 20. века, као и препознавање највреднијих књижевних дела овог периода.
Исход предмета: Схваћене индивидуалне поетике најзначајнијих русинских књижевника; препозната највреднија књижевна дела. Разумевање функције класног вредновања која је русинској књижевности доминантна у периоду између 1945. и 1963. године.
Садржај предмета: О актуелним идејама социјалистичког реализма које су присутне у већини југословенских књижевности после 1945. године, а такво стање је присутно и у русинској књижевности овог периода. Израстање поезије руралистичке структуре из социјалне књижевности Русина.
Литература: Тамаш, Ју., <i>История русской литературы</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1997. Солар, М. <i>Идеја и прича</i> , Загреб, 1974. Константиновић, С., <i>Русинска проза</i> , Бачка Паланка, 2003.

Студијски програм : Основне академске студије
Назив предмета: Словачки језик A1.2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: одслушан Словачки језик A1.1
Циљ предмета: Стицање знања о структури и главним законитостима словачког као западословенског језика. Развијање свих аспеката комуникативне компетенције и паралелно развијање свих језичких вештина (разумевање говора, говор, читање и писање). Развијање основа граматичке и лексичке компетенције
Исход предмета: Студент зна да комуницира на словачком језику у складу са дескрипторима за ниво A1.2 заједничког европског референтног оквира.
Садржај предмета Лексикологија. Повећање фонда речи. Морфологија. Деклинације именица, придева, заменица, бројева. Степеновање придева. Бројеви до 100. Комуникативна компетенција: Теме покривене лекцијама из уџбеника (одлазак код лекара, одлазак у куповину, одлазак у ресторан, путовање, празници).
Литература Kamenárová, Renáta. et al.: <i>Krížom, krážom. Slovenčina A1</i> . Univerzita Komenského, Bratislava 2007. Ivoríková, Helena. et al.: <i>Krížom, krážom. Slovenčina A1 + A2. Cvičebnica</i> . Univerzita Komenského, Bratislava 2009. Horák, Emil.: <i>Srbochorvátsko-slovenský a slovensko-srbochorvátsky slovník</i> . Bratislava – Nový Sad 1991.

Студијски програм : ОАС ЈКК
Назив предмета: Украјински језик А 1.2.
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положени испити са претходног нивоа или квалификовање за овај ниво након урађеног дијагностичког теста
Циљ предмета: Развијање језичких вештина – читања, слушања, говора и писања (разумевање текста, усмено и писмено продуковање текста, превођење). Усавршавање правилног изговора, даље усвајање и активирање проширеног лексичког фонда, даље усвајање основних граматичких облика и конструкција и њихово правилно употребљавање у говору и писању, разумевање писаног текста и исказа на теме из свакодневне комуникације. Превођење реченица и једноставних текстова на одговарајуће теме са украјинског језика на српски и са српског језика на украјински. Вежбање изражавања на украјинском језику, излагање самосталне тематске целине.
Исход предмета Овладавање читањем, превођењем текстова са украјинског језика и изражавањем на украјинском језику полазећи од оквирне тематике.
Садржај предмета <i>Теоријско-практична настава:</i> Основе морфологије: придеви, бројеви, прилози, глаголи. Вежбања из правописа (писање консонаната и сугласничких група), лексичка вежбања (предлошко-падешке конструкције, значење речи), говорна вежбања (комуникација на теме из свакодневног живота: изглед и карактер, одећа, храна, саобраћај), граматичка вежбања (промена именица, придева и заменица – генитив, акузатив и вокатив, прошло и будуће време глагола, императив; алтернације вокала приликом промене речи) и фонетска вежбања (читање, постављање правилног изговора). Кроз краћа предавања и објашњења, студенти се продубљују знање граматичких, ортографских и ортоепских правила, и проширују лексички фонд. Вежбе, интерактивна настава, самостално превођење једноставнијих текстова и реченица. Коришћење аудио и видео материјала – учење песама и гледање украјинских филмова; слушање аудио материјала).
Литература (до 10 референци) Поповић, Љ.,Ивановић, М., Петривска, Л., Украјински језик, Београд, 2006.

Студијски програм: ОАС ЖК
Назив предмета: ПРАВОПИС РУСИНСКОГ ЈЕЗИКА 2
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Систематизација и надградња стечених знања из правописа русинског језика.
Исход предмета: Познавање правописних правила русинског језика, даље доприношење стандардизацији књижевног језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Одраз наслеђених промена сугласника на правопис. Правопис суфикса. Сажимање сугласничких група и удвајање сугласника. Правопис префикса. Правопис сложеница. Прилагођавање речи из класичних језика и друге интернационалне лексике. Прилагођавање писања имена из страних живих језика. Транскрипција србизама и англицизама. Интерпункција. Скраћенице. <i>Практична настава:</i> вежбе, анализа текста, превођење, писање есеја и др.
Литература (до 10 референци) Кочиш М., Микола (1971). <i>Правопис руског језика</i> . Нови Сад: Покрајински завод за издавање учебника. Рамач, Јулијан (2002). <i>Граматика руског језика</i> , Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Рамач, Јулијан, Тимко-Ћитко, Оксана, Медеши, Гелена и Фейса, Михайло (2010). <i>Руско-сербски словник / Русинско-српски речник</i> . Нови Сад: Универзитет у Новом Садзе – Филозофски факултет – Катедра за руски језик и литературу, Завод за културу войводянских Руснацох. Фейса, М. (2017). <i>Правописни словник руског језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет – Одделене за русинистику. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2017/978-86-6065-419-1 Фейса, М. (2019). <i>Правопис руског језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет – Одделене за русинистику. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-520-4 Фейса М. (2019а). <i>Енглески утицај на русински језик / Англијски утицај на руски језик / The English influence on the Ruthenian language</i> . Нови Сад: Филозофски факултет – Одделене за русинистику. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-515-0 Фейса, М. (2019б). <i>Утицај српског језика на русински језик / Утицај српског језика на руски језик</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-526-6

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Савремени правци у лингвистици
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са главним постструктуралистичким правцима, њиховим представницима те идејама, циљевима, методолошким поставкама и дометима.
Исход предмета Студент је усвојио главна теоријска начела и овладао основним методолошким поступцима у анализи типичним за најважније савремене лингвистичке правце.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Структурализам и његов утицај на развој модерне лингвистичке мисли: Женеvsка школа, Прашки лингвистички круг, америчка дескриптивна лингвистика. Формалне граматике и методи дескриптивне лингвистике. Депенденцијална граматика и теорија валентности – Манхајмска и Лајпцишка школа: појмовник и аспекти језичке анализе. Генеративна граматика: теорија фразних структура, X-бар теорија, минималистички програм. Падежна граматика: Чарлс Филмор и дубински падежни систем. Когнитивна лингвистика: учење о метафорама Лејкофа и Џонсона, просторно-процесна семантика Л. Талмија, когнитивна граматика Р. Ланакера. Конструкциона граматика: теоријски модели А. Голдберг и В. Крофта. Лексичко-функционалне граматике: модели С. Дика, М. А. К. Халидеја, А. В. Бондарка, Г. А. Золотове и др. лексикалистичке теорије. Теорија граматикализације: фазе граматикализације и граматикализациони канали у језику.
Литература Ивић, М. (2001). <i>Правци у лингвистици</i> . Београд: XX век. Мунен, Ж. (2001). <i>Историја лингвистике</i> . Београд: XX век. * Bugarski, R. (2003). <i>Uvod u opštu lingvistiku</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva – Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika. Croft, W., Cruse, A. D. (2004). <i>Cognitive Linguistics</i> . Cambridge: Cambridge University Press. Glovacki-Bernardi, Z. i dr. (2001). <i>Uvod u lingvistiku</i> . Zagreb: Školska knjiga. De Sosir, F. (1969). <i>Opšta lingvistika</i> . Beograd: Nolit. Mihaljević, M. (1998). <i>Generativna sintaksa i semantika</i> . Zagreb: HFD. Yule, G. (2000). <i>The Study of Language</i> . Cambridge: Cambridge University Press. Литература за студенте на мађарском наставном језику: Chomsky, Noam. 1985. <i>Generatív grammatika</i> , Budapest: Európa Könyvkiadó. Kálmán László–Trón V.–Varasdy Károly. 2002. <i>Lexikalista elméletek a nyelvészetben</i> . Budapest: Tinta Könyvkiadó. Kertész András–Pelyvás Péter. 2005. Tanulmányok a kognitív szemantika köréből. In <i>ÁNYT. XXI</i> . Budapest: Akadémiai Kiadó. Kiefer Ferenc főszerk. 1992. <i>Strukturális magyar nyelvtan I. Mondattan</i> . Budapest: Akadémiai Kiadó. Kövecses Zoltán–Benczes Réka. 2010. <i>Kognitív nyelvészet</i> . Budapest: Akadémiai Kiadó. É. Kiss Katalin–Kiefer Ferenc–Siptár Péter. 1998. <i>Új magyar nyelvtan</i> . Budapest: Osiris. Máté Jakab. 1998. <i>A 20. századi nyelvtudomány történetének főbb elméletei és irányzatai</i> . Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. Saussure, Ferdinand de. (1967)1997. <i>Bevezetés az általános nyelvészetbe</i> . Budapest: Gondolat.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Актуелне теме у англистичкој лингвистици
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Положен испит из предмета Увод у англистичку лингвистику, Граматика енглеског језика 1–4
Циљ предмета Упознавање студената са поставкама из англистичке лингвистике, гранама лингвистике, проучавањем језика и поделама језика у свету.
Исход предмета Оспособљеност студената да примењују поставке англистичке лингвистике, да критички користе лингвистичку литературу и припремају стручна саопштења из ове области.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Лингвистика као наука о језику, поделе лингвистике и поједине њене интердисциплинарне гране (социолингвистика, психолингвистика). Одлике и функције језика. Кратак преглед проучавања језика од старог века до данас. Језички модели и приступи проучавању језика (дубински падежи, трансформационо-генеративна граматика и други). Језици у свету и поделе језика (генетска и типолошка). Порекло језика и писма. Усвајање језика. Језици у контакту, ареална лингвистика. Пиджин и креолски језици. Језик и мишљење, језичке универзалије и језички релативизам, емпирицизам и ментализам. Језик и друштво, раслојавање језика (територијално, друштвено и функционално, сленг), језичко позајмљивање и пуризам. <i>Практична настава</i> Студентске презентације на одабрану тему, вежбе за рекапитулацију и проширивање тема обрађених на часу.
Литература Clackson, J. (2012). <i>Indo-European Linguistics</i> . Cambridge: CUP. Crystal, D. (1997). <i>The Cambridge Encyclopedia of Language</i> . Cambridge: CUP. Fromkin, V., Rodman, R and Hyams, N. (2013), <i>An Introduction to Language</i> , Fort Worth: Harcourt Brace College Publishers Ivić, M. (2001), <i>Pravci u lingvistici</i> , Beograd: BIGZ. Radford, A. et al. (1999), <i>Linguistics</i> , Cambridge: CUP. Robins, R.H. (1984), <i>A Short History of Linguistics</i> , London: Longman. Yule, G. (2000), <i>The Study of Language</i> , Cambridge: CUP.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Савремена лингвистичка русистика: комуникативно-семантичка синтакса
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 5
Услов: Положен испит из предмета Руски језик 1 и 2, те Увод у славистику 1 и 2
Циљ предмета Упознавање студената са појмовима, терминологијом и комуникативним и прагматичким аспектима синтаксе. Актуелизација и активизација основних реченичних модела, интерпретационих механизма, овладавање синонимским трансформацијама.
Исход предмета Усавршавање теоријских и практично-оперативних језичких знања. Постизање вишег нивоа језичке компетенције и дубље разумевање сложених комуникативних аспеката средстава језичког израза и укупне структуре руског и српског језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни појмови комуникативне синтаксе. Реченица и исказ. Текст и дискурс. Типови исказа. Пропозиција/диктум, модални оквир/модус, комуникативни циљ (интенција говорника). Предикатско-аргументска структура исказа. Деикса и актуелизација реченице. Квалификативне и социјалне категорије модуса. Функционално-комуникативна перспектива исказа (актуелно рашчлањивање реченице – тема и рема) и ред речи у реченици. Модификације реченице по линији изражавања субјекта – имперсонализација. Инфинитивне, номинативне, императивне реченице. Теорија говорних чинова. Прагматичке пресупозиције. Повезаност реченичних модела и лексичко-семантичких група глагола. Монопредикативне и полипредикативне структуре. Комплексна анализа перформативних исказа у руском и другим словенским језицима. Изражавање апелативности у руском и другим словенским језицима. Трансформација управног у неуправни говор. Синонимичност агентивних и неагентивних реченица (конверзија). Декомпоновање предиката. Кондензација, номинализација, парцелација реченице. Прагматичка интерпретација дескрипције са становишта адресанта и адресата. Монолог, дијалог, полилог. <i>Практична настава</i> Читање, превод и комуникативно-синтаксичка анализа одабраних текстова. Вежбе решавања синтаксичких тестова са аспекта комуникативно-семантичке и прагматичке интерпретације реченица-исказа. Модификације и трансформације различитих типова реченица-исказа. Провере израде домаћих задатака. Презентације самосталног студентског рада.
Литература Крылова О.А. (2009) Коммуникативный синтаксис русского языка. Москва: ЛИБРОКОМ Золотова Г.А. (2007) Коммуникативные аспекты русского синтаксиса. Москва: Наука Золотова Г.А. и др. (2004) Коммуникативная грамматика русского языка, Москва: МГУ Арутюнова Н.Д. (2005) Предложение и его смысл: логико-семантические проблемы. Москва: Эдиториал УРСС Белошапкова В.А. (ред.). (2003) Современный русский язык. Москва: Азбуковник Всеволодова М.В. (2000) Теория функционально-коммуникативного синтаксиса. Москва: МГУ Иссерс О.С. (2012) Коммуникативные стратегии и тактики русской речи. Москва: URSS: ЛКИ Сидорова М.Ю. (2001) Современный русский язык. Сборник упражнений к "Коммуникативной грамматике". Москва: МГУ Шмелева Т.В. (1994) Семантический синтаксис. Красноярск: Красноярский гос. ун-т Маслова А.Ю. (2010) Введение в прагмалингвистику. Москва: Флинта/Наука Пипер П. и др. (2005) Синтакса савременог српског језика: проста реченица. Београд: САНУ; Нови Сад: Матица српска Тошковић В. (2001) Korelaciona sintaksa: projekcional. Graz: Institut für Slavistik der Karl-Franzens-Universität

Graz

Войводич Д. (2001) Перформатив как объект полиаспектной лингвистической интерпретации. В: Актуальные проблемы преподавания филологических дисциплин. Саранск: "Красный Октябрь" (с. 69–73)

Войводич Д.П. (2003) Функционально-семантическое поле перформативности в славянских языках. Сборник Матице српске за славистику 63. Нови Сад: Матица српска (с. 45–77)

Войводич Д.П. (2012) Обращение на фоне других разновидностей апеллятивности (на материале русского и других славянских языков). В: *Славянская историко-культурная и языковая ситуация* : колл. монография. Славянск-на-Кубани: Изд. центр филиала ФГБОУ ВПО „КубГУ“ (с. 266–285)

Студијски програм: ОАС ЖК
Назив предмета: Синтакса русинског језика 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Упознавање са синтаксом сложене реченице, као и са синтаксом падежа савременог русинског језика и развијање навика синтаксичке анализе јединица различитих синтаксичких нивоа.
Исход предмета Усвојена општа знања о синтакси сложене реченице, синтакси падежа, као и о синтаксичкој структури савременог русинског језика. Стечене навике синтаксичке анализе јединица различитих синтаксичких нивоа.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Врсте независно-сложених реченица – саставне, закључне и супротне, искључне и раставне реченице. Врсте зависно-сложених реченица: субјекатске, предикатске, атрибушке, објекатске. Изричне, временске, узрочне, последичне, намерне, условне, допусне реченице. Начинске и поредбене, односне и императивне реченице. Утицај српског језика на синтаксичком нивоу. Падежи у русинском језику, као и њихово коришћење са предлозима и без предлога. Номинатив. Генитив без предлога и са предлозима. Датив без предлога и са предлозима. Акузатив без предлога и са предлозима. Инструментал са предлозима. Локатив. Предлози српског порекла. Предлози источнословенског порекла. Предлошко-падешке конструкције. <i>Практична настава</i> Синтаксичка анализа текстова, писмене вежбе, студијски истраживачки рад.
Литература (до 10 референци) Дуличенко, А. Д. (1995), Jugoslavo Ruthenica I, Роботи з рускей филологиї. Нови Сад: Руске слово. Дуличенко, А. Д. (2009), Jugoslavo Ruthenica II, Роботи з рускей филологиї и историї, Нови Сад: Филозофски факултет – Руске слово. Кочиш, М. М. (1977), Граматика руского языка: Фонетика – морфология – лексика I, Нови Сад: Покраїнски завод за издавање учебнікох. Кочиш, М. М. (1978), Лингвистични роботи, Нови Сад: Руске слово. Рамач, Ю., Фейса, М. и Медеши, Г. (1995, 1997), Српско-русински речник / Сербскоруски словник, I-II, Београд – Нови Сад: Завод за учебніки и наставни средства – Универзитет у Новом Садзе, Филозофски факултет, Катедра за руски язык и литературу – Дружтво за руски язык и литературу. Рамач, Ю. (2002), Граматика руского языка, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Рамач, Ю., Тимко-Дітко, О., Медеши, Г. и Фейса, М. (2010), Руско-сербски словник / Русинско-српски речник, Нови Сад: Универзитет у Новом Садзе, Филозофски факултет, Катедра за руски язык и литературу и Завод за культуру войвођанских Руснацох.

Врста и ниво студија: ОАС ЈКК
Назив предмета: Русинска књижевност друге половине 20. века 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета: Опис структуре и разумевање индивидуалних поетика најзначајнијих русинских писаца, као и препознавање највреднијих књижевних дела.
Исход предмета: Схваћене индивидуалне поетике најзначајнијих русинских књижевника; препозната највреднија књижевна дела. Разумевање русинске књижевности као књижевности развијених полифункција у периоду између 1964. и 1991. године.
Садржај предмета: Препознавање структуре или мотивацијског система који је карактеристичан за одређену стилску формацију у појединим књижевним делима, а у зависности од књижевног искуства појединог аутора или групе аутора. О руралистичкој и модерној структури.
Литература: Хуго Фридрих, <i>Структура модерне лирике</i> , Загреб, 1969. Тамаш, Ју., <i>Ошлепени соловей</i> , Антологија руске поезије, Руске слово, Нови Сад, 2005. Тамаш, Ју., <i>Историја руске литературе</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1997. Тамаш, Ју., <i>Евангелиста Михайло Ковач</i> , Руске слово, Нови Сад, 2009. Тамаш, Ју., <i>Дюра Папгаргај од рурализма по популизем</i> , руске слово, Нови Сад, 2012.

Студијски програм/студијски програми : ОАС ЖК
Врста и ниво студија: ОАС
Назив предмета: Историја Русина I
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 4
Услов:
Циљ предмета: Да студенти упознају прошлост Русина од настаријих времена – од првих помена тог етнонима до времена до средине 18. века, до почетка пресељавања из североисточне Угарске и југоисточне Пољске у Јужну Угарску, у Бачку, Срем и Славонију.
Исход предмета: стицање знања о прошлости Русина од првих помена етнонима Русин у 10–11. веку и разумевање основних токова и процеса у историјском трајању и развоју.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Источни Словени. Оснивање Кијевске Русије, примање хришћанства. Уметност. Писменост: преводилачка књижевност; оригинална књижевност: летописи, Поуке В. Мономаха, Слово о полку Игоревим. Галичко-Волињска кнежевина – њено трајање и историјски значај. Русини у оквиру Велике кнежевине Литве и Пољске – друштвене и економске прилике. Црквене уније Русина у Пољској. Поделе Пољске крајем 18. века. Русини у Угарској – досељавање и друштвено-економске прилике до средине 18. века. Ужгородска црквена унија. Миграције Русина у Угарској и почеци пресељавања у Бачку средином 18. века. <i>Практична настава:</i> Студенти на основу литературе припремају усмене презентације и дискусије о одабраним темама. <i>Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>
Литература: 1. Рамач, Ј., <i>Руснаци у Южней Угорскеј 1745 – 1918</i> , Нови Сад, 2007. 2. Рамач, Ј., <i>Привредни и друштвени живот Руснацох у Южней Угорскеј 1745–1848</i> , Руске слово, Нови Сад, 1990. 3. Рамач, Ј., <i>Кратка историја Руснацох 1745–1918</i> , Грекокатоличка парохија св. апостолах Петра и Павла, Нови Сад, 1994. 4. Харди, Ђ., <i>Наследници Кијева између краљевске круне и татарског јарма</i> , Филозофски факултет Нови Сад, 2002. 5. Рамач, Ј., <i>Историја Руснацох I</i> , скрипта.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Упоредна граматика словенских језика 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 4
Услов: положени/одслушани предмети <i>Старословенски језик 1</i> и <i>Старословенски језик 2</i>
Циљ предмета Овладавање теоријско-методолошким поставкама упоредне граматике, принципима историјске фонологије и морфологије, најважнијим процесима у развоју фонолошког и морфолошког система прасловенског језика.
Исход предмета Способност уочавања и тумачења проблема у историјској фонологији и морфологији и системске анализе фонолошких и морфолошких промена у прасловенском језику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Предмет, задаци, циљ и методе упоредне граматике. Вокалски и консонантски систем касног праиндоевропског. Рани прасловенски систем. Закон отвореног слога и његове последице. Унутарслоговни синхармонизам и његове последице. Превој. Вокалски и консонантски систем касног прасловенског. Индоевропске деклинације у прасловенском: основе, наставци, стварање меких промена, категорија граматичког рода. Прасловенски глаголски систем у односу на индоевропски: времена, стања, начини. Инфинитив и супин, презент, типови аориста, императив. Иновације: имперфекат, перфекат, плусквамперфекат, потенцијал. <i>Практична настава:</i> Примена стечених теоријских знања у анализи и реконструкцији форми.
Литература Бошковић, Радосав. <i>Основи упоредне граматике словенских језика (фонетика, морфологија, грађење речи)</i> . Београд: Требник, 2000. Mihaljević, Milan. <i>Slavenska poredbena gramatika 1: Uvod i fonologija</i> . Zagreb: Školska knjiga. 2002.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Мађарски језик и књижевност)
Назив предмета: Основи граматике српског језика 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: /
Циљ предмета: Продубљивање знања о устројству и функционисању фонолошког система стандардног српског језика. Оспособљавање за креирање писаних и усмених текстова, диференцираних према тематици, намени, жанру, медију.
Исход предмета: Студенти су усвојили ортоепске и ортографске узусе; оспособљени су за уочавање и превазилажење најчешћих огрешења о норму на нивоу морфофонологије и њеног рефлектовања на правопис српског језика. Могу валидно да напишу функционалностилски различите садржаје и да их усмено изложе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Ортоепска норма – инвентар фонема у систему стандардног српског језика. Гласовни система српског језика (место и начин артикулације). Специфичности изговора појединих гласова. Морфофонолошке алтернације. Ортографска норма – тип и врста правописа и писама српског језика. Однос фонема – глас – слово. Усмени исказ: врсте, одлике и начини вербализације садржаја у вези са личним и аргументованим ставовима и искуствима. Примена теоријских поставки из области ортоепије на конкретне исказе у домену стандардног разговорног функционалног стила. Писмени израз: диференцијалне црте стандардни : супстандардни текст. Примена теоријских поставки из области ортографије на конкретне текстове у домену стандардног књижевноуметничког функционалног стила. <i>Практична настава:</i> Корекција супстандардних језички јединица на ортоепском и ортографском нивоу. Писање текстова на задате теме с акцентом на исказивању јасног личног аргументованог става.
Литература Ивић, Павле и др. (2004). <i>Српски језички приручник</i> . Београд: Београдска књига. Mrazović, Pavica (2009). <i>Gramatika srpskog jezika za strance</i> . Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. Николић, Мирослав (ур.) (2007). <i>Речник српског језика</i> . Нови Сад: Матица српска. Subotić, Ljiljana i dr. (2012). <i>Fonetika i fonologija: ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet [Digitalna biblioteka].

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Савремени правци у проучавању књижевности
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 5
Услов: нема
Циљ предмета Упознати студенте са савременим правцима у проучавању књижевности и оспособити их за њихову примену у истраживању књижевног дела.
Исход предмета Студенти познају основне могућности које пружају савремени правци у проучавању књижевних дела и оспособљени су за њихову примену у сопственим истраживањима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Најбитнији појмови праваца у проучавању књижевности (психоанализа, феноменологија, руски формализам, нова критика, структурализам, семиологија, херменеутика, постструктурализам, деконструкција, прагматизам, историцизам, студије културе, феминизам, gender/queer, постколонијалне студије). <i>Практична настава</i> Психоанализа (С. Фројд, „Тумачење снова“; Ж. Лакан, „Четири темељна појма психоанализе“); Феноменологија (Р. Ингарден, „Књижевно дело као вишеслојна појава“, Г. Башлар, „Поетика простора“); Руски формализам (В. Шкловски, „Уметност као поступак“, Б. М. Ејхенбаум, „Теорија формалне методе“, „ Како је направљен Гогољев Шињел “); Нова критика („В. Емпсон, „Седам типова двосмислености“; К. Берк, „Симболичка акција у једној Китсовој песми“); Структурализам (Ј. Мукаржовски, „Структурализам у естетици и у науци о књижевности“; Ц. Тодоров, „Поетика“); Семиологија (Р. Барт, „Митологије“, Ј. Кристева, „Семиотика – критичка наука и/или критика науке“); Херменеутика (Х.Г. Гадамер, „Истина и метод“, П. Рикер, „Сукоб тумачења“); Постструктурализам (М. Фуко, „Ко је аутор“; Ж.Ф. Лиотар, „Постмодерно стање“); Деконструкција (Ж. Дерида, „Структура, знак и игра у дискурсу хуманистичких наука“; П. Д. Ман, „Алегија читања“); Прагматизам (Р. Рорти, „Консеквенце прагматизма“, С. Фиш, „Има ли текста на овом курсу?“); Историцизам – Нова теорија историографије („Р. Барт, „Дискурс историје“) – Нови историзам (В. Гринблат, „Самообликовање у ренесанси“); Студије културе (П. Бурдије, „Правила уметности“; М. Фуко, „Надзирати и кажњавати“); Феминизам (С. Бовоар, „Други пол“, Л. Иригарај, „Спекулум – свака теорија субјекта је увек била прилагођена <i>мушком</i> “); Gender/Queer (М. Фуко, „Историја сексуалности“, Ц. Батлер, „Невоља с родом: феминизам и субверзија идентитета“); Постколонијалне студије (Е. Саид, „Оријентализам“, Г. Ч. Спивак, „Критика постколонијалног ума“). Примери у којима се рефлектују савремени правци у националним књижевностима. Sigmund Freud: <i>Álomfejtés</i> , Helikon, Budapest, 2016; Jacques Lacan: <i>A tükörsztrádium mint az én funkciójának kialakítása</i> . = A posztmodern irodalom kialakulása. Szerk. Bókay Antal et al. Osiris Kiadó, Budapest, 2002; Roman Ingarden: <i>Az irodalmi műalkotás kétdimenziós szerkezete</i> . = Strukturalizmus II. Szerk. Hankiss Elemér. Európa, é. n., 2008. 27–40; Gaston Bachelard: <i>A tér poétikája</i> . Kijárat, Budapest, 2011; Borisz Eichenbaum: <i>A „formális módszer” elmélete</i> . = Az irodalmi elemzés, Gondolat, Budapest, 1974. 5–41; Borisz Eichenbaum: <i>Hogyan készült Gogol köpönyege</i> . = Az irodalmi elemzés. Gondolat Kiadó, Budapest, 1974, 58–78; Thomas Stearns Eliot: <i>Káosz a rendben</i> . Gondolat, Budapest, 1981; Jan Mukařovský: <i>Az esztétikai funkció, norma és érték mint társadalmi tények</i> . = Bojtár Endre (szerk.) Struktúra, jelentés, érték. A cseh és a lengyel strukturalizmus az irodalomtudományban. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988; Tzvetan Todorov: <i>Az irodalomról való gondolkodás a mai Franciaországban</i> = Irányzatok a mai francia irodalomtudományban. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1983 [1984], 386-401; Roland Barthes: <i>Mitológiák</i> . Európa, Budapest, 1983; Julia Kriszteva: <i>A szemiológia: Kritikai tudomány vagy a tudomány kritikája</i> . Helikon, 1971/2. 161–170; Hans-Georg Gadamer: <i>Igazság és módszer</i> , Gondolat Kiadó, Budapest, 1984; Paul Ricœur: „Az interpretáció konfliktusa” = Ikonológia és Műértelmezés 3. A hermeneutika elmélete. Szerk. Fabiny Tibor, Szeged, JATEPress, 1998. 139–150; Jean François Lyotard: <i>A posztmodern állapot</i> . In: Habermas, Lyotard, Rorty: A posztmodern állapot (Bujalos István szerk.), Századvég Kiadó – Gondolat, Budapest, 1993; Michel Foucault: <i>Mi a szerző?</i> = Nyelv a végtelenhez. Latin Betűk, Debrecen,

1999. 119–145; Jacques Derrida: *A struktúra, a jel és a játék az embertudományok diszkurzusában*. Helikon 1994/1–2, 21–35; Paul de Man: *Az olvasás allegóriái*. Ictus-JATE, Szeged. 1999; Stanley Fish: *Van szöveg ezen az órán?* Kiss A. A. – Kovács S. – Odorics F. (szerk.), Testes könyv I. Ictus, Szeged, 1996. 265–283; Richard Rorty: *Esetlegesség, ironia és szolidaritás*. Jelenkor, Pécs, 1994; Roland Barthes: *A történelem diskurzusa*. = Kisantal T. (szerk.): *Tudomány és művészet között. A modern történelemelmélet problémái*. L'Harmattan-Atelier, Budapest, 2003. 87–98; Helikon, 44(1998)/1–2 (*Az újhistorizmus*); [Pierre Bourdieu](#): *A művészet szabályai: az irodalmi mező genezise és struktúrája*. Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, Budapest, 2013; Michel Foucault: *Felügyelet és büntetés*. Gondolat, Budapest, 1990; Simone de Beauvoir: *A második nem*. Gondolat, Budapest, 1969; Luce Irigaray: *A diskurzus hatalma, a nőiség alárendeltsége*. = A posztmodern irodalomtudomány kialakulása. Szerk. Bókay Antal et al., Osiris, Budapest, 2002, 483–491; Michel Foucault: *A szexualitás története I-III*, [Atlantisz Könyvkiadó](#), Budapest, 1999; Judith Butler: *Problémás nem. Feminizmus és az identitás felforgatása*. Balassi, Budapest, 2006; G.Ch. Spivak: *Szóra bírható-e az alárendelt?* = *Helikon*, 1996. 4; Edward W. Said: *Orientalizmus*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2000; Helikon, 42(1996)/4 (*A posztkoloniális művelődéstudomány*).

Литература за студенте на српском наставном језику

Јуван, М. (2011). *Наука о књижевности у реконструкцији: увод у савремене студије књижевности*. Београд: Службени гласник.

Milić, N. (2006). *Šta je teorija?*. Beograd: Institut za književnost i umetnost/Čigoja štampa.

Шутић, М. (прир.) (2004). *Књижевне теорије XX века*. Београд: Институт за књижевност и уметност.

Bužinjska, A. i Markovski, M. P. (2009). *Književne teorije XX veka*. Beograd: Službeni glasnik.

Литература за студенте на мађарском наставном језику

LACAN, Jacques Lacan: *A tükörstádium mint az én funkciójának kialakítása*. = A posztmodern irodalom kialakulása. Szerk. Bókay Antal et al. Osiris Kiadó, Budapest, 2002

INGARDEN, Roman Ingarden: *Az irodalmi műalkotás kétdimenziós szerkezete*. = Strukturalizmus II. Szerk. Hankiss Elemér. Európa, é. n., 2008. 27–40.

BACHELARD, Gaston: *A tér poétikája*. Kijarat, Budapest, 2011.

EICHENBAUM, Borisz: *A „formális módszer” elmélete*. = Az irodalmi elemzés, Gondolat, Budapest, 1974. 5–41.

MUKAROVSKY, Jan: *Az esztétikai funkció, norma és érték mint társadalmi tények*. = Bojtár Endre (szerk.) *Struktúra, jelentés, érték. A cseh és a lengyel strukturalizmus az irodalomtudományban*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.

TODOROV, Tzvetan: *Az irodalomról való gondolkodás a mai Franciaországban* = Irányzatok a mai francia irodalomtudományban. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1983 [1984], 386–401.

BARTHES Roland: *Mitológiák*. Európa, Budapest, 1983.

KRISZTEVA, Julia: *A szemiológia: Kritikai tudomány vagy a tudomány kritikája*. Helikon, 1971/2. 161–170.

GADAMER, Hans-Georg: *Igazság és módszer*, Gondolat Kiadó, Budapest, 1984.

DERRIDA, Jacques: *A struktúra, a jel és a játék az embertudományok diszkurzusában*. Helikon 1994/1–2, 21–35

MAN, Paul de: *Az olvasás allegóriái*. Ictus –JATE, Szeged. 1999.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност, култура
Назив предмета: Теоријско-методолошки правци у проучавању савремене англофоне књижевности
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Положен испит из предмета Увод у студије англофоне књижевности, Енглеска књижевност 1–4
Циљ предмета Упознавање са савременим теоријско-методолошким правцима у проучавању англофоне књижевности и са њиховим темељним поставкама. Студенти стичу увид у актуелно стање књижевно-теоријске мисли, и оспособљавају се за критичко процењивање књижевног текста и за процес тумачења и вредновања дела савремене англофоне књижевности.
Исход предмета Студент се оспособљава да тумачи англофону књижевност двадесетог и двадесет првог века из мултифокалне теоријско-методолошке перспективе
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Интердисциплинарна методологија постструктуралистичких књижевних теорија: перцепција Другог, концепти културе, рода, тела и идентитета. Истраживање естетике рецепције. Компаратистичка имагологија. Културни стереотипи, културолошки обрасци и рецепција књижевног дела. Превођење и интертекстуалност. Књижевност и интермедијалност. Књижевност у интеракцији са другим уметностима и дигиталним технологијама. <i>Практична настава</i> Анализа одломака репрезентативних дела из англофоне књижевности свих жанрова и њихова теоријска промишљања; пројекти писања интерпретативних есеја.
Литература Bal, Mieke (1991). <i>On Story-Telling: Essays in Narratology</i> . Sonoma: Polebridge Press. Biti, Vladimir (1997). <i>Pojmovnik suvremene književne teorije</i> . Zagreb: Matica hrvatska. Гордић Петковић Владислава, Ђурић Пауновић Ивана (2019). <i>Књижевност с прага века: огледи и из англофоне књижевности</i> . Филозофски факултет. Eagleton, Terry (1996). <i>Literary Theory</i> . Blackwell. Leitch V. B. (2001). <i>The Norton Anthology of Theory and Criticism</i> . New York–London. Lodge, David (1977). <i>The Modes of Modern Writing</i> . Selden, R. (2005). <i>The Cambridge History of Literary Criticism</i> , vol. 7: <i>From Formalism to Poststructuralism</i> , Cambridge. Wolfreys, J. (2002). <i>Introducing Criticism at the 21st Century</i> . Edinburgh University Press.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Васпитно-образовни рад 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са областима и специфичностима професионалног рада дипломираног филолога у педагошким установама. Примена стечених знања и вештина у испуњавању радних задатака, како у организацији и реализацији наставних активности тако и у организацији и реализацији ваннаставних и административних активности. Остваривање континуитета у стицању знања и вештина у вези са активностима предвиђеним у оквиру свих циклуса педагошке праксе.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом рада дипломираног филолога, његовим садржајем, видовима и специфичностима, и оспособљени су за испуњавање различитих радних задатака у педагошким установама. У стању су да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног филолога у педагошком раду и да сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације педагошке праксе и концепцијом наставе на програму/модулу, студент се опредељује за једну од следећих активности: у циљу настављања јачања и развијања својих педагошких компетенција одлази на студијске боравке, похађа летње школе и семинаре, учествује у радионицама и другим ваннаставним активностима (у представама, квизовима, такмичењима из језика и књижевности и сл.); волонтерски је укључен у различите облике рада у вртићима, основним и средњим школама, у школама страних језика и центрима за социјални рад, као и на факултету; обавља различите облике друштвено-корисног рада – даје добровољну допунску наставу студентима који имају потешкоће са савладавањем градива из одређеног академског предмета и додатну наставу за студенте који показују већу мотивацију или таленат за одређени академски предмет на датој години; изводи онлајн наставу на различитим језичким нивоима и узрастима; учествује у симулацији часа у оквиру методичких предмета као виду развијања практичних вештина и способности рефлексije и саморефлексije студената; учествује у организацији такмичења за ученике средњих школа из матерњег језика и културе; укључен је у промовисање наставног и научног рада и осталих активности Факултета.
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење педагошке праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на програму/модулу, а све у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Стручни рад 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са областима и специфичностима професионалног рада дипломираног филолога у васпитно-образовним установама, институцијама културе, културној индустрији, органима локалне управе и самоуправе, штампаним и електронским медијима итд. Примена стечених знања и вештина у испуњавању радних задатака.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом рада дипломираног филолога, његовим садржајем, видовима и специфичностима, и оспособљени су за испуњавање различитих радних задатака у васпитно-образовним установама, институцијама културе, културној индустрији, органима локалне управе и самоуправе, штампаним и електронским медијима итд. У стању су да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног филолога у различитом институционалном окружењу и да објективно сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације праксе и концепцијом наставе на програму/модулу, студент се опредељује за једну од следећих активности: волонтерски је ангажован на фестивалима који промовишу културу, науку и образовање; волонтерски је ангажован у студентским и грађанским акцијама које промовишу културу, науку и образовање (сакупљање и размена књига, музејске и галеријске акције, наступи и промоције по школама, вртићима, болницама); упознаје се са радом штампаних и електронских медија; обавља лекторске, коректорске и преводилачке задатке у оквиру матичне институције или спољних организација (компаније, НВО, културни центри, органи локалне управе и самоуправе); учествује у раду и организацији језичких, преводилачких, књижевних и драмских секција, радионица и догађаја на Филозофском факултету или другим културним и образовним центрима и институцијама; пише научне, критичке, новинарске, есејистичке или белетристичке радове у оквиру курса, води радионице и школе писања, самостално или под менторством наставника; објављује текстове у студентским, научним, медијским, културно-уметничким публикацијама (електронским и штампаним); учествује у уређивању и организацији часописа, волонтерских група и културних акција; волонтира и учествује на конференцијама и скуповима; упознаје се поступком креирања пројеката који подстичу културу, науку, омладински активизам и међукултурну сарадњу; волонтира у музејима, галеријама, библиотекама; упознаје се са библиотечким и каталожним фондовима Филозофског факултета или других културних и образовних установа (Матица српска, Библиотека Матице српске, Галерија Матице српске, Музеј града Новог Сада, Музеј Војводине, Музеј савремене уметности Војводине, Градска библиотека у Новом Саду итд.); упознаје се са уредничко-организационим пословима у издавачким кућама и институцијама културе (приређивање рукописа за штампу, организација догађаја, комуникација са медијима).
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење стручне праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на програму/модулу, а све то у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм: ОАС ЖК
Назив предмета: Историјска граматика русинског језика са карпатском дијалектологијом
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов: нема
Циљ предмета Научити гласовне промене које су довеле до формирања русинског језика. Научити словачке, украјинске и пољске карпатске дијалекте и изоглосе које деле источне и западне словенске језике и дијалекте. Сагледати место русинског језика међу осталим словенским језицима.
Исход предмета Практична примена знања у даљем изучавању и усмеравању развоја књижевног језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Гласовни систем прасловенског језика. Рефлекси прасловенских самогласника у русинском: полугласници, јери, јат, назали. Вокално р и л. Прелаз е у о. Протезе ј, в. Прва и друга палатализација; палатализација група кв, гв, хв. Јотовање. Групе дј, тј, гт, кт. Палатализација и јотовање сугласника д, т, з, с, л, н испред вокала предњег реда и њихов прелаз у дз, ц, ж, ш, л', н'. Групе торт, терт, толт, телт, орт, олт. Групе дл, тл. Превоји. Друге гласовне промене. Прасловенско г и русинско х. Консонант ф. Карпаторусински језик и његове варијанте у Словачкој, Пољској (лемковска), Украјини (закарпатска), Мађарској, Србији и Хрватској (бачко-сремска). Западнословенскоисточнословенска језичка граница. Разлике у говору Крстура и Куцуре. Теорије о пореклу Русина и русинског језика. <i>Практична настава</i> Вежбе. Други облици наставе. Студијски истраживачки рад. Анализа рефлекса прасловенских гласова. Анализа текстова на карпаторусинским варијантама.
Литература (до 10 референци) Рамач, Јо. (2002), Граматика руског језика, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Magocsi, P. R. red. (2004). Русинський язык. Opole: Uniwersytet Opolski – Instytut Filologii Polskiej. Бошковић Р. (1968), Основи упоредне граматике словенских језика: Фонетика. Београд. Лата В. П. (1986), „Словацко-українська язична граніца“, Творчосц, 12, Нови Сад, 1986, 3-18.

Студијски програм: ОАС ЖК
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Русинска књижевност за децу
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета: Да се студенти уведу у важно подручје образовања и васпитања за живот у етничкој заједници и да се оспособе за разликовање дечјег хоризонта потреба од хоризонта очекивања одраслих.
Исход предмета: Схваћено важно подручје образовања и васпитања за живот у етничкој заједници и да се оспособе за разликовање дечјег хоризонта потреба од хоризонта очекивања одраслих.
Садржај предмета: Разлика између наивне и трагичне визије света. Значај пасторалне и идиличке традиције. Оптималне пројекције и критичка свест. Десет најзначајнијих русинских дечјих писаца у поређењу са десет светских, њима блиских.
Литература: Данојлић, М., <i>Наивна песма</i> , Београд, 1975. Тамаш, Ю., <i>История русской литературы</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1997. Константиновић, С., <i>Идеологије у књижевности за децу</i> , Љубитељи књиге, Нови Сад, 2006. Вуковић, Н., <i>Увод у књижевност за децу и омладину</i> . Подгорица: Унирекс, 1996.

Студијски програм/студијски програми : ОАС ЖК
Врста и ниво студија: ОАС
Назив предмета: Историја Русина 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 4
Услов: Положен испит из предмета Историја Русина I
Циљ предмета Упознавање студената са основним збивањима у прошлости Русина у Јужној Угарској од почетка њиховог досељавања у Бачку средином 18. века до 1918. године и тумачење најзначајнијих токова и историјских процеса у њиховом привредном и друштвеном животу.
Исход предмета Стицање основних сазнања о најважнијим збивањима и разумевање основних токова и историјских процеса у привредном, културно-просветном и националном животу Русина у Јужној Угарској од средине 18. века до 1918. године.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Извори и литература за историју Русина у Јужној Угарској. Друштвено-економске и политичке прилике у Бачкој средином 18. века. Досељавање Русина из североисточне Угарске у Бачку. Друштвено-економске, културно-просветне и црквено-верске прилике Русина у Бачкој у 18. веку. Досељавање Русина у Срем у првој половини 19. века и друштвено-економске прилике у којима су живели. Русини у револуцији 1848. године. Друштвено-економске прилике Русина у Бачкој и Срему после револуције 1848. године и основне тенденције привредног развоја. Културно-просветни живот Русина у Јужној Угарској у другој половини 19. века и почетак културно-националног препорода. Делатност Володимира Хнатјука. Миграције у другој половини 19. и на почетку 20 века: узроци, правци и последице. Црквено-религијски живот. Русини у Првом светском рату и стварање Краљевине СХС. <i>Практична настава:</i> Студенти на основу литературе припремају усмене презентације и дискусије о одабраним темама, читање и тумашење релевантних извора из историје Русина. <i>Вежбе:</i> Други облици наставе, Студијски истраживачки рад
Литература: 1. Рамач, Ј. <i>Привредни и друштвени живот Руснацох (1745–1848)</i> , Нови Сад, 1990. 2. Рамач, Ј., <i>Кратка историја Руснацох 1745–1918</i> , Грекокатоличка парохија св. апостолах Петра и Павла, Нови Сад, 1994. 3. Gavrilović, S., Lebl, A., Vranešević, B., Gačeša, N., Palić, M., <i>Iz istorije vojvođanskih Rusina do 1941. godine</i> , Godišnjak Društva istoričara Vojvodine, Novi Sad, 1977. 4. Рамач, Ј., <i>Руснаци у Южней Угорскей 1745 – 1918</i> , Войводянска академия наукох и уметносцох, Нови Сад, 2007. 5. Костельник, Г., <i>Liber memorabilium</i> грекокатоличкей парохије бачкерестурскей, Грекокатоличка парохија св. апостолах Петра и Павла, Нови Сад, 1998.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Упоредна граматика словенских језика 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 4
Услов: одслушан курс Упоредна граматика словенских језика 1
Циљ предмета: Упознавање са развојем фонолошког система прасловенског језика у словенским језицима.
Исход предмета Системске анализе фонолошких промена у словенским језицима.
Садржај предмета Теоријска настава: Развој вокалног и консонантског система у словенским језицима од позног прасловенског: полугласници, назали, јери, јат, вокално р и л, звучни спирант γ, развој резултата јотовања и палатализација. Корелација по палаталности. Прозодијски системи савремених словенских језика. Карактеристичне црте источнословенске, западнословенске и јужнословенске језичке заједнице, као и сваког словенског језика понаособ. Главни моменти у развоју словенских књижевних језика. Практична настава (вежбе): Читање и анализа текстова на одабраним словенским језицима из све три словенске језичке групе.
Литература Радосав Бошковић. <i>Основи упоредне граматике словенских језика: Фонетика</i> . Београд: Научна књига, 1977. Милан Михаљевић. <i>Славенска поредбена граматика: Увод и фонологија</i> . Загреб: Школска књига, 2002. Бернштейн, Самуил. Очерк сравнительной грамматики славянских языков. Москва: Издательство Академии наук СССР, 1961. Carlton, Terence. <i>Introduction to the Phonological History of the Slavic Languages</i> . Columbus, Ohio: Slavica Publishers, 1990. Stieber, Zdzisław. <i>Zarys gramatyki porównawczej języków słowiańskich: Fonologia</i> . Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1969.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Мађарски језик и књижевност)
Назив предмета: Основи граматике српског језика 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из предмета <i>Основи граматике српског језика 1</i>
Циљ предмета: Продубљивање знања о основама морфологије стандардног српског језика, појму, класификацији и значењу морфема и њиховим местом и улогом у оформљавању лексема. Фокусирање специфичности глаголских лексема у морфолошком и лексикографском контексту.
Исход предмета: Студенти су способни да идентификују обележја система морфолошких правила стандардног српског језика и да уоче одступања од морфолошке норме, разумеју специфичности нерегуларних стандарних облика и препознају оне елементе глаголских јединица који их карактеришу и региструју се у речницима општим и специјализованим.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Категоријална обележја речи с деκлинацијом. 1.1. Класификација именица – деκлинационе врсте; Специфични облици именица; супстандардни облици. 1.2. Придеви: обележја, специфични облици, компарација. 1.3. Заменице: именичке и придевске. 1.4. Бројеви: класификација према облицима, значењу, употреби. 2. Глаголи: категоријална обележја; врсте глаголских основа; структура и грађење глаголских облика. 2.1. Специфичности појединих облика глагола; супстандардни облици. 2.2. лексикографска презентација глаголских лексема. 3. Непроменљиве речи: основне карактеристике, класификација и употреба. <i>Практична настава:</i> Анализа текстова на морфолошком нивоу, идентификација стандардних и супстандардних облика речи. Препознавање морфолошких карактеристика глаголских лексема у речницима.
Литература Бабић, Биљана. (2011). <i>Нучимо српски 1 и 2 – Речник глагола</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. Клајн, Иван (2005). <i>Граматика српског језика</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Станојчић, Живојин, Љубомир Поповић (2007). <i>Граматика српског језика. Уџбеник за I, II, III и IV разред средње школе</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Стевановић, Михаило (1986). <i>Савремени српскохрватски језик I</i> . Београд: Научна књига. Mrazović, Pavica (u saradnji sa Zorom Vukadinović) (2009). <i>Gramatika srpskog jezika za strance</i> . Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе француског језика 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Савремени француски језик 1–4
Циљ предмета Упознавање са теоријским сазнањима о учењу и подучавању страног језика уопште, као и са појединим методама које су обележиле историју наставе француског као страног језика (традиционална, директна, аудио-орална, АВГС метода).
Исход предмета Студент разуме опште теоријске поставке процеса учења и подучавања страног језика и уме да издвоји основне одлике различитих метода које су обележиле наставу француског као страног језика (традиционална, директна, аудио-орална, АВГС метода).
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика наставе француског као страног језика: дефиниција предмета и основна терминологија. Циљеви и задаци наставе француског као страног језика. Наука о језику и учење страног језика. Основне теорије учења/усвајања страног језика. Критеријуми за типологију метода. Учење/подучавање граматике у различитим методама: експлицитно/имплицитно, дедуктивно/индуктивно. Историјски преглед основних метода у настави француског као страног језика закључно са АВГС методом (традиционална метода, директна метода, аудио-орална метода, АВГС метода). Структуралне вежбе. АВГС метода и основни француски речник: израда првог корпуса француског говорног језика и критеријуми селекције наставне грађе. АВГС метода и верботонална метода фонетске корекције. Опште карактеристике аудитивне перцепције. Фонолошка решетка. АВГС метода и фазе у наставном процесу. <i>Практична настава: вежбе</i> Систематизација и проширивање теоријских знања стечених на предавањима кроз анализу дидактичког материјала различитих методолошких оријентација. Критички осврт на основне методе које су обележиле наставу француског као страног језика (традиционална метода, директна метода, аудио-орална метода, АВГС метода), те њихово поређење са савременим методама и приступима у настави француског као страног језика.
Литература Bertocchini, P., Constanzo, E. (2008). <i>Manuel de formation pratique pour le professeur de FLE</i> . Paris: CLE International. Boyer, H., Butzbach-Rivera, M., Pendanx, M. (1990). <i>Nouvelle introduction à la didactique du français langue étrangère</i> . Paris: CLE International. Cuq, J.-P. (dir.) (2003). <i>Dictionnaire de didactique du français langue étrangère et seconde</i> . ASDIFLE (Association de Didactique du Français Langue Étrangère). Paris: CLE International. Cuq, J.-P., Gruca, I. (2005). <i>Cours de didactique du français langue étrangère et seconde</i> . Grenoble:

PUG.

Galisson, R. (1980). *D'hier à aujourd'hui: la didactique générale des langues étrangères. Du structuralisme au fonctionnalisme*. Paris: CLE International.

Gaonac'h, D. (1991). *Théories d'apprentissage et acquisition d'une langue étrangère*. Paris: Hatier / Didier.

Germain, C. (2001). *Évolution de l'enseignement des langues: 5000 ans d'histoire*. Paris: CLE International.

Puren, C. (1988). *Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues*. Paris: CLE International.

Точанац-Миливојев, Д. (1997). *Методе у настави и учењу страног језика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе руског језика 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положени испити из Руског језика 2 (Морфологија руског језика 1 и Морфологија руског језика 2)
Циљ предмета: Упознавање студената са теоријом и праксом извођења наставе руског језика у најбитнијим образовним профилима у српској говорној и социокултурној средини.
Исход предмета: Након овог курса студент влада теоријским знањима из методике наставе руског језика и спреман је за хоспитовање – праћење васпитно-образовног рада у школи и за самостално држање часа.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика наставе руског језика као научна дисциплина. Руски језик као наставни предмет. Базичне категорије методике. Систем наставе руског језика. Циљеви и задаци. Садржаји наставе. Организациони облици наставе. Методи наставе руског језика. Принципи наставе руског језика. Обучавање аспектама руског језика у српској говорној средини. Настава фонетике са прозодијом, графије, ортографије и интерпункције; настава граматике, лексике; настава културе. Обучавање видовима говорне делатности. Рецептивни и продуктивни видови говорне делатности: аудирање, читање, говорење и писање; превођење у настави руског језика. Управљање наставним процесом (препаративна етапа). Наставни планови и програми. Уџбеничка литература у настави руског језика. Аудио-визуелна средства и компјутерска технологија у настави руског језика. <i>Практична настава:</i> Организација наставе (оперативна етапа). Час руског језика: организација и облици. Припремање наставника за наставу и планирање наставног процеса. Проверавање и оцењивање у настави руског језика. Тестирање у настави руског језика. Индивидуализација и диференцијација наставе руског језика.

Посебне форме извођења наставе. Орална настава руског језика. Ваннаставни рад у оквиру предмета Руски језик. Дидактичке игре у настави руског језика.

Текст у настави руског језика.

Наставник руског језика. Перманентно стручно усавршавање наставника руског језика.

Литература

Основна литература:

Раичевић В. (2007) Општа методика наставе словенских језика у инословенској средини. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

Кончаревић, К. (2004) Савремена настава руског језика: садржаји, организација, облици. Београд: Славистичко друштво Србије

Допунска литература:

Кончаревић К. (2002) Савремени уџбеник страног језика: структура и садржај. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

Точанац-Миливојев Д. (1997) Методе у настави и учењу страног језика. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. (1993) Язык и культура. Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. Методическое руководство. Москва: Русский язык

Раичевић В. (2011) Речник лингводидактичке терминологије. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

У допунску литературу улазе и часописи који третирају проблематику учења страних језика, као и методике наставе других страних језика.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе књижевности и српског језика 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Теорија књижевности: стилистика, версификација, генологија
Циљ предмета Студенти ће стећи теоретска и практична знања из методике наставе књижевности и српског језика, развијати стручне компетенције и њихову апликативну примену као вид стицања професорских умења, професионалних способности и вештина.
Студент ће: • примењивати основна методичка знања и вештине, • умети самостално да структурира наставни час, • бити спреман за извођење наставе књижевности и српског језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <u>Теоријска настава:</u> Појам, значај и циљеви наставе српског језика и књижевности; наставни принципи, методологија наставне књижевности и методички системи (аналитичко-интерпретативни, корелацијско-интеграцијски, интегративна настава, проблемска настава, учење путем откривања) аплицирани на књижевноуметничком делу; наставна средства, ИКТ у настави, типологија наставних часова; планирање и програмирање наставног градива и улога наставника у наставном процесу, припремни и радни задаци и други видови увежбавања и обнављања знања, докимологија у настави српског језика и књижевности; интерактивна настава, ученик као партиципацијент у наставном процесу, индивидуализација наставе књижевности; мотивација као наставни поступак; примена мапа ума у настави књижевности; култура изражавања као могућност ученичког усменог и писменог изражавања; праћење ученичких постигнућа и оцењивање. <u>Практична настава:</u> Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад Креирање наставних активности при интерпретацији књижевног дела уз поштовање узрасних могућности ученика и пројекција на три нивоа постигнућа; апликативна примена теоретских стручних и методичких знања; развијање студентских умења и функционална примена усвојених знања и вештина, индивидуална презентација књижевних дела у наставном процесу.
Литература Илић, Павле.(1997). <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси</i>. Нови Сад: Прометеј (избор); Николић, Милија. (1992). <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i>, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства; Јакшић Провчи, Бранка (2017). <i>Текст у калейдоскопу</i>. Нови Сад: Филозофски факултет.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе румунског језика и књижевности 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Савремени румунски језик 1–6
Циљ предмета: Проширивање знања о комуникативном приступу у настави румунског језика уопште, развијање практичних вештина везаних за избор и израду језичког материјала. Упознавање проблематике учења ове дисциплине, овладавање терминологијом, упознавање технике и методе које се примењују на часу у циљу организовања предавања румунског језика и књижевности.
Исход предмета: Студенти примењују знања за израду и примену комуникативних активности, владају стратегијама и техникама рада на часу активне (проблемске и интерактивне) наставе румунског језика и књижевности.
Садржај предмета Теоријска настава: Значај наставе Румунског језика и књижевности; Појам, предмет и задаци методике; Методика наставе румунског језика и књижевности (Методика и друге научне дисциплине, задаци наставе); Принципи наставе румунског језика и књижевности; Методе наставе румунског језика и књижевности; Припрема за час; Праћење и вредновање ученичког рада; Домаћи задатак (дугорочни, краткорочни, писмени састави); Слободне активности (форме, организовање и вођење секција): Школска документација.
Литература Илић, Павле. (2003). <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси</i> . Нови Сад: Змај. Marcușanu, I.; Dumitru, V.; Marcușanu, E. D. (2002). <i>Limba română pentru educatoare, învățători și profesori – ghid metodic</i> . București: Editura Didactică și Pedagogică. Николић, Миља. (1999). <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Parfene, Konstantin. (1999). <i>Metodica studierii limbii și literaturii române în școală</i> . București: Polirom.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност, култура
Назив предмета: Методика наставе енглеског језика 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Обједињене језичке вештине 3 и 4 те Граматика енглеског језика 3 и 4
Циљ предмета: Овладавање теоријским основама учења и подучавања енглеског као страног језика и оспособљавање студената за извођење практичне делатности у разреду.
Исход предмета: Оспособљавање студената за разумевање процеса учења и подучавања енглеског као страног језика; упознавање студената с различитим теоријама, наставним методама и стратегијама учења и подучавања енглеског као страног језика; оспособљавање студената да критички оцењују примену разних приступа и техника у настави енглеског језика; оспособљавање студената да дискутују о корелацији теорије и праксе и анализирају потребе за новим методичким правцима и истраживањима; развијање свести о различитим аспектима наставничке компетенције и потреби њеног континуираног развоја; оптимално стицање квалификација за бављење наставничким позивом на предшколском, основношколском и средњошколском нивоу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Циљеви и задаци наставе енглеског као страног језика. Предмет методике наставе енглеског језика. Наставни метод, приступ, технике. Основне теорије учења/усвајања страног језика. Историјски преглед теорија, метода и поступака у настави страних језика. Алтернативне наставне методе учења страних језика. Крашенова теорија усвајања страног језика. Комуникативни приступ настави страних језика. Улоге ученика и наставника у наставном процесу. Фактори успешног учења страног језика. Когнитивни, афективни и друштвени фактори у настави страних језика. Улога афективних фактора у настави страних језика. Мотивација и интересовање ученика. Мотивационе технике у настави страних језика. Стратегије и стилови учења страног језика. Гарднерова теорија вишеструких интелигенција. <i>Практична настава: Вежбе:</i> Демонстрација представљених наставних метода, активности и стратегија које покривају предочене моделе у наставном процесу; микронастава.
Литература 1. Brown, D. H. (2007). Principles of Language Learning and Teaching. New York: Pearson Longman. 2. Harmer, J. (2007). The Practice of English Language Teaching. Harlow: Pearson Education Limited. 3. Krashen, S. D. (1987). The Input Hypothesis: Issues and Implications. London: Longman. 4. Larsen-Freeman, D. (2000). Techniques and Principles in Language Teaching. Oxford: Oxford University Press. 5. Lightbown, P., Spada, N. (2006). How Languages are Learned. Oxford: Oxford University Press.

6. Nunan, D. (1995). *Language Teaching Methodology*. Hemel Hempstead: Phoenix ELT.
7. Richards, J. C., Rodgers, T. S. (1986). *Approaches and Methods in Language Teaching: a description and analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
8. Scrivener, J. (2011). *Learning Teaching*. Oxford: Macmillan.
9. Ur, P. (2012). *A Course in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика са основама глотодидактике
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Прегледна граматика српског језика као страног
Циљ предмета: Стицање знања о теоријским основама глотодидактике.
Исход предмета: Студент је усвојио теоријске основе глотодидактике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појмови: матерњи и нематерњи језик (страни, други, језик средине). Билингвизам, мултилингвизам; бикултурализам, мултикултурализам. Настава матерњег и настава нематерњег језика: значај, циљ и задаци. Дидактика и методика: појам, предмет и задаци. Примењена лингвистика, глотодидактика, методика наставе језика: однос. Глотодидактички принципи. Чиниоци наставе. Приступ, метод, техника рада. Повезаност методике наставе нематерњег језика с другим наукама: лингвистика, психологија, педагогија, социolingвистика, психolingвистика, контрастивна анализа, дидактика. Преглед историјата теорије и метода наставе страних (других) језика. Граматичко-преводна метода, природна метода, директна метода, структурализам у настави страних језика, аудио-лингвална метода, аудио-визуелна метода, комуникативни приступ. Хипотезе о учењу и усвајању страних језика. Рецептивне (разумевање на слух, читање) и продуктивне (говор, писање) језичке делатности. Језичка грађа: акустичко-артикулациони оквир, граматика, лексика. Језичка и комуникативна компетенција. Учење/усвајање језика код деце и код одраслих. Наставна средства: врсте, функција, примена. Практична настава (вежбе): Приказ и анализа литературе.
Литература Дурбаба, Оливера. <i>Теорија и пракса учења и наставе страних језика</i>. Београд: Завод за уџбенике, 2011. Илић, Павле. <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси (Методика наставе)</i>. Нови Сад: Змај, 1998. Kremzer Nikola. <i>Osnove metodike nastave nemačkog jezika</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1983. Николић, Милија. <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1996. Petrović, Elvira. <i>Teorija nastave stranih jezika</i>. Zagreb: Školska knjiga, 1988. Prebeg-Vilke, Mirjana. <i>Uvod u glotodidaktiku</i>. Zagreb: Školska knjiga, 1978. Раичевић, Вучина. <i>Општа методика наставе словенских језика у инословенској средини</i>. Београд: Завод за уџбенике, 2007. Točanac-Milivojev, Dušanka. <i>Metode u nastavi i učenju stranog jezika</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1997. Vučo, Julijana. <i>Kako se učio jezik</i>. Beograd: Filološki fakultet, 2009. <i>Zajednički evropski okvir za učenje, nastavu i ocjenjivanje jezika</i>. Podgorica, 2002.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе матерњег језика и књижевности 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Морфологија русинског језика 1–2 и Синтакса русинског језика 1
Циљ предмета Упознавање с основним одликама и специфичностима методике наставе матерњег језика. Овладавање методичким радњама за обраду граматичких садржаја на свим језичким нивоима у настави матерњег језика. Примена теорије инструкције у методичкој обради граматичких наставних јединица. Овладавање методологијом наставе матерњег језика.
Исход предмета Стицање теоријске основе за практичну примену теоријских знања у настави матерњег језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет проучавања методике матерњег језика. Значај наставе матерњег језика. Концепција, циљеви, задаци и исходи наставе матерњег језика. Примена дидактичких принципа и општих (логичких) и стручних (лингвистичких) метода у настави матерњег језика. Наставни план и програм и његове специфичности по ступњевима (основна и средња школа). Наставничко планирање градива (глобално и оперативно). Примена образовних стандарда у настави матерњег језика и књижевности. Методичка обрада граматичких садржаја. <i>Практична настава</i> Увежбавање програмских садржаја. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература Петровачки, Љиљана и Гордана Штасни. <i>Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Штасни, Гордана. <i>Методика наставе српског језика – Методичка обрада граматичких садржаја</i> . Београд: Завод за уџбенике, 2018.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе матерњег језика и књижевности 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Морфологија русинског језика 1–2 и Синтакса русинског језика 1
Циљ предмета Упознавање с основним одликама и специфичностима методике наставе матерњег језика. Овладавање методичким радњама за обраду граматичких садржаја на свим језичким нивоима у настави матерњег језика. Примена теорије инструкције у методичкој обради граматичких наставних јединица. Овладавање методологијом наставе матерњег језика.
Исход предмета Стицање теоријске основе за практичну примену теоријских знања у настави матерњег језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет проучавања методике матерњег језика. Значај наставе матерњег језика. Концепција, циљеви, задаци и исходи наставе матерњег језика. Примена дидактичких принципа и општих (логичких) и стручних (лингвистичких) метода у настави матерњег језика. Наставни план и програм и његове специфичности по ступњевима (основна и средња школа). Наставниково планирање градива (глобално и оперативно). Примена образовних стандарда у настави матерњег језика и књижевности. Методичка обрада граматичких садржаја. <i>Практична настава</i> Увежбавање програмских садржаја. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература Петровачки, Љиљана и Гордана Штасни. <i>Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Штасни, Гордана. <i>Методика наставе српског језика – Методичка обрада граматичких садржаја</i> . Београд: Завод за уџбенике, 2018.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе словачког језика 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Лексикологија словачког језика и Морфологија словачког језика 1 и 2
Циљ предмета Упознавање методике наставе словачког језика као матерњег. Овладавање специфичностима учења у настави словачког језика са циљем развијања способности студената за успешно извођење наставе словачког језика и језичке културе у основним и средњим школама, тј. у наставној пракси.
Исход предмета Стицање теоријске основе за практичну примену теоријских знања у настави словачког језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет проучавања методике словачког језика. Значај наставе словачког језика као матерњег. Концепција, циљеви, задаци и исходи наставе словачког језика. Примена дидактичких принципа и општих (логичких) и стручних (лингвистичких) метода у настави словачког језика. Наставни план и програм и његове специфичности по ступњевима (основна и средња школа). Наставничково планирање градива (глобално и оперативно). Типови часова словачког језика. Мисаона и говорна активизација ученика. Мотивација ученика. Могућности индивидуализације и диференцијације наставе. Примена образовних стандарда у настави словачког језика и књижевности. Развијање одговарајућег односа према локалном говору и књижевном језику, говорне вежбе (прозодијске и др.). Различите облици писмених вежби и школски писмени задаци. Класификација ученичких грешака и њихово отклањање. <i>Практична настава</i> Развијање смисла и способности ученика за правилно, течно, економично и уверљиво писмено и усмено изражавање. Осмишљање и примена фонетских, фонолошких, морфолошких, лексичких, семантичких, стилских и правописних вежбања. Функционално комбиновање наставних метода са циљем усвајања, обнављања и систематизовања знања из језика. Мотивисање ученика у самосталном коришћењу уџбеника. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература LIPTÁKOVÁ, Ľ. a kol: <i>Integrovaná didaktika slovenského jazyka a literatúry</i> . Prešov: Pedagogická fakulta, 2011

LIPTÁKOVÁ, Ľ., KLIMOVIČ, M.: *Inovácie vo vyučovaní jazyka a literatúry*. Prešov: Pedagogická fakulta, 2008

PAVLOKIN, M., MACCOVÁ, Z.: *Žiak a učebnica*. Bratislava: SPN, 1989

Студенти ће користити и уџбенике словачког језика за више разреде ОШ и за четири разреда гимназије.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе српског језика и књижевности 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испити из предмета: Фонетика и ортоепија српског језика, Фонологија српског језика, Морфологија српског језика, Дериватологија српског језика, Синтакса и семантика падежа, Лексикологија српског језика 1 и 2, Синтакса и семантика глаголских облика; Педагошка психологија, Интерактивна педагогија, Дидактика
Циљ предмета Упознавање с основним одликама и специфичностима методике наставе српског језика као матерњег. Овладавање методичким радњама за обраду граматичких садржаја на свим језичким нивоима у настави српског језика. Примена теорије инструкције у методичкој обради граматичких наставних јединица. Овладавање методологијом наставе српског језика.
Исход предмета Стицање теоријске основе за практичну примену теоријских знања у настави српског језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет проучавања методике српског језика. Значај наставе српског језика као матерњег. Концепција, циљеви, задаци и исходи наставе српског језика. Примена дидактичких принципа и општих (логичких) и стручних (лингвистичких) метода у настави српског језика. Наставни план и програм и његове специфичности по ступњевима (основна и средња школа). Наставничково планирање градива (глобално и оперативно). Примена образовних стандарда у настави српског језика и књижевности. Методичка обрада садржаја из области фонетике и ортоепије, морфологије, творбе речи, синтаксе и семантике падежа, синтаксе глаголских облика, синтаксе просте реченице, синтаксе сложене реченице и лексикологије. <i>Практична настава</i> Увежбавање програмских садржаја. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература Илић, Павле. <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси (Методика наставе)</i> . Нови Сад: Змај, 2003, 15–169. Петровачки, Љиљана. <i>Синтакса у настави српског језика и књижевности</i> (одабрана поглавља). Нови Сад: Змај, 2000. Петровачки, Љиљана. <i>Методичка истраживања у настави српског језика и књижевности</i> . Лингвистичке свеске 7. Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Петровачки, Љиљана и Гордана Штасни. <i>Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Штасни, Гордана. <i>Творба речи у настави српског језика</i> . Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2008. Штасни, Гордана. <i>Методика наставе српског језика – Методичка обрада граматичких садржаја</i> . Београд: Завод за уџбенике, 2018.

Студијски програм: ОАС ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И КУЛТУРА
Назив предмета: МЕТОДИКА НАСТАВЕ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положени испити из следећих језичких предмета са I и II године: Фонетика и фонологија немачког језика, Немачки језик 1, 2, 3, 4, Морфологија немачког језика 1 и 2, Синтакса немачког језика 1 и 2.
Циљ предмета Упознавање студената са основама методике и дидактике немачког као страног језика, добијање увида о историјском развоју метода у настави немачког као страног језика, упознавање са принципима комуникативне методе, стицање теоријског знања о језичким вештинама (слушање, читање, писање и говор) и језичким средствима (граматика и вокабулар) као и оспособљавање студената да дате језичка вештине и средства ефективно подстиче и развија код ученика немачког језика.
Исход предмета Студент уме да наведе разлику између учења и усвајања првог, другог и страног језика. Он такође уме да објасни утицај теорија учења на наставу страног језика, као и утицај спољашњих и унутрашњих фактора на процес усвајања језика. Студент познаје историјски развој метода и уме да организује наставу у складу са принципима савремене комуникативне методе. Упознавајући се са језичким вештинама (читањем, слушањем, говором и писањем) студент уме да обради како штампане, тако и аудио текстове и да на основу датих текстова уз адекватне дидактичке поступке подстиче код ученика како поменуте вештине тако и знања вокабулара. Студент, такође уме на адекватан начин да уведе и обради граматику као и да осмисли граматичке вежбе у складу са принципима комуникативне наставе страног језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање предмета проучавања методике наставе немачког као страног језика. Утврђивање разлика између учења и усвајања првог, другог и страног језика (DaM, DaZ, DaF). Теорије учења (бихејвиоризам, нативизам, когнитивизам и конструктивизам) и настава страног језика. Утицај друштвених и индивидуалних фактора на процес учења и усвајања страног језика. Мотивација и фактори мотивације. Историјски развој метода наставе страног језика: граматичко-преводна метода, директна метода, аудио-лингвална, аудио-визуелна метода, комуникативна и интеркултурална метода, алтернативне методе. Памћење и учење (структура памћења, декларативна и процедурална знања, теорија обраде информације). Подстицање вештине читања, слушања, говора, писања, као и знања граматике и вокабулара. <i>Практична настава</i> Усвајање поменутих наставних садржаја кроз вежбе са конкретним задацима.
Литература Bausch, K; R., Christ, H. & Krumm, H-J. (Hrsg.) (2007). <i>Handbuch Fremdsprachenunterricht</i> . Tübingen: Narr. Bohn, R. (2003). <i>Probleme der Wortschatzarbeit. Fernstudieneinheit 22</i> . München: Langenscheidt. Dahlhaus, B. (1998). <i>Fertigkeit Hören. Fernstudieneinheit 5</i> . München: Langenscheidt. Funk, H. & Koenig, M. (1997). <i>Grammatik lehren und lernen. Fernstudieneinheit 1</i> . München: Langenscheidt.

Funk, H., Kuhn, Ch., Skiba, D., Spaniel-Weise, D. & Wicke, R. E. (2014). *Aufgaben, Übungen, Interaktion. DLL 4*. München:Klett-Langenscheidt.

Hallet, W. & Königs, F. (Hrsg.) (2010). *Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Kallmeyer.

Kast, B. (2003). *Fertigkeit Schreiben. Fernstudieneinheit 12*. München: Langenscheidt.

Neuner, G. & Hunfeld, H. (1999). *Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts. Fernstudieneinheit 4*. München: Langenscheidt

Rösler, D. & Würffel, N. (2014). *Lernmaterialien und Medien. DLL 5*. München: Klett-Langenscheidt.

Schatz, H. (2001). *Fertigkeit Sprechen. Fernstudieneinheit 20*. München: Langenscheidt.

Storch, G. (1999). *Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik*. Paderborn: Fink.

Surkamp, C. (Hrsg.) (2010). *Metzler Lexikon Fremdsprachendidaktik*. Stuttgart: Metzler.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе мађарског језика и књижевности 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Мађарски језик: морфологија мађарског језика, Савремени правци у лингвистици и Савремени правци у проучавању књижевности
Циљ предмета Интензивно и савремено образовање будућег наставног кадра. Упознавање савремених метода у методици, теоријских аспеката предмета и наставе као процеса.
Исход предмета Студент стиче потребу за перманентним усавршавањем у будућем наставном позиву, како у теоријском, тако и у практичном смислу. Усвојио је савремене методе у методици, теоријске аспекте предмета и наставе као процеса.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и задаци проучавања методике наставе мађарског језика и књижевности. Мотивација. Стратегије, методе, поступци. Култура наставе. Интердисциплинарност и ужа струка. Стратегије наставе језика ван нашег региона. Школа и глобална политика школства. Однос науке и наставе. Дидактички принципи у настави мађарског језика и књижевности. Методе и методски поступци који се користе у настави мађарског језика и књижевности. Типови, модели и организација наставних часова. Планирање, модели планирања. Компетенција резумевања текста, интерпретација лектира. Настава језика из аспекта модерне лингвистике. Методика писања састава, писмених задатака и креативно писање. Дигитална педагогија. <i>Практична настава</i> Проблеми наставника почетника. Организацијске форме наставе: разред, распоред часова, наставни час, ритуали на часовима итд. Циљеви и задаци наставе мађарског језика и књижевности. Наставни облици и наставне методе. Наставна средства, уџбеници, интернет. Планирање у настави: наставни план и програм, периодички план рада, планирање наставног часа. Писмени задаци ученика: исправљање, оцењивање. Креативне-продуктивне вежбе. Проверавање и оцењивање. Методика наставе мађарског као језика друштвене средине и страног језика и неговања матерњег језика.
Литература Az Élményközpontú irodalomtanítás-sorozat kötetei. Budapest: PONT Kiadó. Benedek András. 2008. <i>Digitális pedagógia – tanulás IKT-környezetben</i>. Budapest: Tipotex. Bruner, Jerome. 2004. <i>Az oktatás kultúrája</i>. Budapest: Gondolat. Csapó Benő. 2002. <i>Az iskolai műveltség</i>. Budapest: Osiris. Csapó Benő. 2002. <i>Az iskolai tudás</i>. Budapest: Osiris. Falus Iván szerk. 1998. <i>Didaktika</i>. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. Fűzfa Balázs. 2012. <i>Mentés másként. Tanulmányok, esszék irodalomról, olvasásáról, tanításról</i>. Budapest: PONT. Karikó Sándor szerk. 2012. <i>Középpontban a pedagógus. Régi értékek – új kihívások</i>. Szeged: Áron Kiadó. Kovács Eszter szerk. 2019. <i>A Fausttól a Szívlapátig</i>. Budapest: Tilos az Á Könyvek. Mikonya György. 2005. <i>A tanításművészet módszere</i>. Budapest: Gondolat–ELTE BTK. M. Nádasi Mária. 2003. <i>Projektoktatás. Elmélet és gyakorlat</i>. Budapest: Gondolat. Sipos Lajos szerk. 1998. <i>Irodalomtanítás az ezredfordulón</i>. Celldömölk: Pauz-Westermann. Sipos Lajos szerk. 2006. <i>Irodalomtanítás a harmadik évezredben</i>. Budapest: Krónika Nova Kiadó. Vámos Ágnes. 2003. <i>Metafora a pedagógiában</i>. Budapest: Gondolat. Wolf Emőke. 2011. <i>Hogyan taníts interaktív táblával?</i> Budapest: Humán Műhely.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе руског језика 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положени испити из Руског језика 2 (Морфологија руског језика 1 и 2), Руског језика 3 (Синтакса руског језика 1 и 2), Методике наставе руског језика 1 и попуњен евиденциони картон методичке праксе са потписима наставника-ментора.
Циљ предмета: Оспособљавање студената за стручно и компетентно планирање и извођење наставе руског језика у школама.
Исход предмета: Након овог курса студент поседује потребна знања и влада неопходним вештинама за аналитичко посматрање, планирање и самостално извођење васпитно-образовног процеса.
Садржај предмета <i>Практична настава</i> У VIII семестру у оквиру хоспитовања студенти посматрају васпитно-образовни рад искусних наставника и то: укупно 16 часова у основној и средњој школи, након чега држе самостално по један пробни час у једној од школа у којима су пратили наставу. На часовима вежби на факултету, у међусобној интеракцији и интеракцији са руководиоцем праксе, врши се анализа одслушаних часова, припремање за пробне часове, као и анализа тих пробних часова. Крајем семестра студент држи испитни час у једној од школа (у истој оној у којој је држао пробни час) у којима је хоспитовао. Студент је обавезан да редовно похађа угледне часове у школама, да води дневник хоспитовања и да се припрема за извођење часова.
Литература Основна литература: 1. Кончаревић, К. (2004) Савремена настава руског језика: садржаји, организација, облици. Београд: Славистичко друштво Србије 2. Раичевић В.(2007) Општа методика наставе словенских језика у инословенској средини. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства Допунска литература: 1. Кончаревић К. (2002) Савремени уџбеник страног језика: структура и садржај. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

2. Точанац-Миливојев Д. (1997) Методе у настави и учењу страног језика. Београд.
 3. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. (1993) Язык и культура. Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. Методическое руководство. Москва: Русский язык
 4. Раичевић В. (2011) Речник лингводидактичке терминологије. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства
- У допунску литературу улазе и часописи који третирају проблематику учења страних језика, као и методике наставе других страних језика.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе књижевности и српског језика 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методика наставе књижевности и српског језика 1
Циљ предмета: Усвање и развјање стручних знања из домена методике наставе књижевности и језика; повезивање наставе књижевности и језика; систематско и континуирано изучавање наставом писмености; даље овладавање интерпретацијом књижевних дела из школских програма.
Исход предмета: Оспособљеност за примену методичких интерпретативних модела у настави књижевности и језика. Развијена способност за примену стечених знања у наставној пракси.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Наставна обрада књижевног дела (појам, нивои обраде), методичке радње у проучавању књижевног текста, мотивисање ученика, читање, врсте читања, истраживачки задаци и пројекти, локализовање текста, тумачење непознатих речи и израза, план рада на тексту, проучавање вредносних чинилаца текста, интерпретација, интеграциони чиниоци у тумачењу књижевног дела. Интерпретативно-аналитички систем у настави, принципи корелације и интеграције и повезивања у наставне системе. Књижевно дело у средишту наставног процеса, рад на тексту, стварање проблемских ситуација и вођење ка самосталном решавању проблема. Афирмација индивидуалне иницијативе. Различити методолошки приступи у зависности од књижевне врсте, књижевноисторијског периода и поетичких одлика књижевног дела. Подстицање креативности, развијање читалачких и аналитичких компетенција, неговање естетског сензибилитета. Систематски и континуиран рад у настави писмености. <i>Практична настава. Самостални истраживачки рад:</i> Осмишљавање интерпретативно-аналитичких модела у складу са научним захтевима. Уочавање разлика у методичком приступу на различитим нивоима наставе.
Литература: М. Николић, (1999): <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i>, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, стр. 405–629; П. Илић, (2003): <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси</i>, Змај, Нови Сад, стр. 173 – 249; Д. Росандић, (1986): <i>Методика књижевног одгоја и образовања</i>, Школска књига, Загреб. Стр. 202–256, 473–575, 577–635; В. Брборић. <i>Правопис српског језика у наставној пракси</i>. Београд: Филолошки факултет. 2004. стр. 242–289. О. Радуловић, <i>Нове научне методологије у настави књижевности</i>. Нови Сад: Orpheus. 2011 (избор).

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе француског језика 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методика наставе француског језика 1
Циљ предмета Упознавање са теоријским принципима комуникативног приступа у настави француског језика. Припрема и израда комуникативних активности. Планирање организације часа на принципима комуникативног приступа.
Исход предмета Студент познаје теоријске принципе комуникативног приступа у настави француског језика. Студент самостално припрема комуникативне активности, планира и организује часове на принципима комуникативног приступа.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Развој и принципи комуникативног приступа. Комуникација и интеракција. Невербална и вербална комуникација. Теорија комуникације Романа Јакобсона. Теорија комуникације школе Пало-Алто. Језичка компетенција. Комуникативна компетенција. Језичке потребе. Психолошка концепција комуникативног приступа: когнитивна психологија. Конструктивизам Жана Пијажеа. Категорије знања. Фазе у усвајању страног језика. Лингвистичка концепција комуникативног приступа: генеративна граматика и прагматика. Теорија говорних чинова. Језичке вештине. Рецептивне и продуктивне језичке вештине. Вежбе за развијање језичких вештина. Педагошки материјал. Аутентични документ. Комуникативна активност. Улога наставника у комуникативном приступу. Евалуација знања у комуникативном приступу. Комуникативни приступ у односу на <i>approche actionnelle</i> . <i>Практична настава: вежбе</i> Систематизација теоријских знања кроз практичне активности и вежбе на педагошком материјалу и аутентичним документима. Припрема и израда комуникативних активности. Планирање, организовање и симулација часа на принципима комуникативног приступа.
Литература Courtyllon, J. (2003). <i>Élaborer un cours de FLE</i> . Paris: Hachette FLE. Cuq, J.-P., Gruca, I. (2005). <i>Cours de didactique du français langue étrangère et seconde</i> . Grenoble: PUG. Cyr, P. (1998). <i>Les stratégies d'apprentissage</i> . Paris: CLE International. Galisson, R. (1980). <i>D'hier à aujourd'hui la didactique générale des langues étrangères. Du structuralisme au fonctionnalisme</i> . Paris: CLE International. Germain, C. (2001). <i>Évolution de l'enseignement des langues: 5000 ans d'histoire</i> . Paris: CLE International. Јакобсон, Р. (1966). <i>Лингвистика и поетика</i> . Београд: Нолит. Tagliante, C. (1994). <i>La classe de langue</i> . Paris: CLE International. Точанац, Д. (1997). <i>Методе у настави и учењу страног језика</i> . Београд: ЗУНС. Watzlawick, P. et al. (1972). <i>Une logique de la communication</i> . Paris: Éditions du Seuil.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе српског као нематерњег и страног језика
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методика са основама глотодидактике
Циљ предмета: Стицање знања о специфичностима, основним теоријским поставкама и достигнућима наставе српског као нематерњег и страног језика. Развијање способности за практичну примену стечених теоријских знања.
Исход предмета: Студент зна специфичности, основне теоријске поставке и достигнућа наставе српског као нематерњег и страног језика. Способан је да примени теоријска знања у пракси.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски преглед наставе српског као нематерњег језика. Српски као нематерњи језик у наставном плану и програму за основну и средњу школу: концепција, структура, циљеви и задаци. Фактори који утичу на наставу другог (српског) језика. Однос система матерњег и предметног језика. Изграђивање четири умења: разумевање на слух, говор, читање, писање. Усвајање акустичког оквира српског језика. Изграђивање вербалних способности на српском језику: језичке/граматичке вежбе, комуникативне вежбе. Типологија говорних вежби. Рад на богаћењу лексичког фонда. Улога граматике у настави. Обрада текста. Типологија писмених вежби. Домаћи задаци: циљ, врсте и облици. Праћење и вредновање ученичког рада. Индивидуализација и диференцијација наставе. Планирање наставног процеса: макро (глобални, годишњи) план, оперативни (месечни) планови, микро планови (план наставне јединице). Концепција уџбеничког фонда. Образовни стандарди за Српски као страни језик и Српски као нематерњи језик. Програм за Српски као страни језик и Српски као нематерњи језик. Практична настава (вежбе): Анализа литературе, наставног програма и уџбеника. Осмишљавање, израда и анализа различитих типова лексичких, граматичких и комуникативних вежби. Израда глобалног плана, оперативног плана и плана наставне јединице.
Литература Бурзан, Мирјана. <i>Методички приручник за наставу српскохрватског као језика друштвене средине</i>. Нови Сад: Педагошки завод Војводине, 1979. Звекић-Душановић, Душанка, Н. Добрић. <i>Приручник за наставнике српског као нематерњег језика уз уџбенике за 3. и 4. разред основне школе</i>. Београд: Завод за уџбенике, 2008. Звекић-Душановић, Душанка, Н. Добрић, <i>Приручник за наставнике српског као нематерњег језика уз уџбенике од 5. до 8. разреда основне школе са оријентационим распоредом градива</i>. Београд: Завод за уџбенике, 2010. Крајишник, Весна, Душанка Звекић-Душановић. <i>Општи стандарди постигнућа за предмет Српски као нематерњи језик за крај првог и другог циклуса обавезног образовања, општег средњег образовања и основног образовања одраслих: Приручник за наставнике</i>. Београд: Мисија ОЕБС-а у Србији, 2017. Кочиш, Никола, А. Чипкар, Ј. Јерковић, Е. Брунет. <i>Српскохрватски у школама народности, Приручник за учитеље и наставнике</i>. Нови Сад: Покрајински завод за издавање уџбеника, 1966. <i>Образовни стандарди и Програми за Српски као нематерњи језик и Српски као страни језик.</i>

Петровачки, Љиљана, Г. Штасни. *Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности*. Нови Сад: Филозофски факултет, 2008.

Петровачки, Љиљана, Г. Штасни. *Методички системи у настави српског језика и књижевности*. Нови Сад: Филозофски факултет, 2010.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе словачког језика 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из Методике наставе словачког језика 1
Циљ предмета Стицање базичних теоријско-методолошких знања из методике наставе словачког језика и књижевности. Развијање способности студената за успешно извођење наставе књижевности у основним и средњим школама, тј. у наставној пракси.
Исход предмета Стицање теоријске основе за практичну примену знања у настави словачког језика и књижевности у основној и средњој школи.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Карактеристике наставних метода и њихова примена у настави словачког језика и књижевности. Настава књижевности. Ученик као читалац. Индивидуално доживљавање књижевног текста и његово колективно изучавање и тумачење. Упућивање ученика у самостално тумачење књижевног текста. Методички приступ књижевнотеоријским појмовима. Лирика у настави. Наставно тумачење епских дела. Драма у настави. Наставно тумачење књижевно-научне прозе. Методичка обрада лектире. Примена методичких радњи у проучавању књижевног дела (мотивисање ученика за читање, врсте читања, давање истраживачких задатака, локализовање текста, сачињавање плана текста, тумачење непознатих речи и израза, интерпретацију дела). Јединство наставе језика и књижевности. Култура изражавања у наставној пракси. Усмено према писменом изражавању. Примена образовних стандарда у настави словачког језика и књижевности. <i>Практична настава</i> Припремање ученика за школску интерпретацију књижевног дела. Реализовање различитих методичких приступа књижевноуметничким делима у школској обради књижевних дела. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература LIPTÁKOVÁ, Ľ. a kol: <i>Integrovaná didaktika slovenského jazyka a literatúry</i> . Prešov: Pedagogická fakulta, 2011 LIPTÁKOVÁ, Ľ., KLIMOVÍČ, M.: <i>Inovácie vo vyučovaní jazyka a literatúry</i> . Prešov: Pedagogická fakulta, 2008 OBERT, V. : <i>Rozvíjanie literárnej kultúry žiakov</i> . Bratislava: Vydavateľstvo Pol'ana, 2003 OBERT,V.: <i>Detská literatúra a čitateľský rozvoj dieťaťa</i> . Nitra: Aspekt, 2002 Студенти ће користити и словачке читанке за више разреде ОШ и за четири разреда

гимназије.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе румунског језика и књижевности 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методика наставе румунског језика и књижевности 1
Циљ предмета: Проширивање знања о комуникативном приступу у настави румунског језика уопште, развијање практичних вештина везаних за избор и израду језичког материјала. Упознавање проблематике учења ове дисциплине, овладавање терминологијом, упознавање технике и методе које се примењују на часу у циљу организовања предавања румунског језика и књижевности.
Исход предмета: Студенти поседују вештине и знања за израду и примену комуникативних активности, владају стратегијама и техникама рада на часу активне (проблемске и интерактивне) наставе румунског језика и књижевности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Карактеристике наставних метода и њихова примена; Организација дидактичког процеса учења румунског језика и књижевности у школи; Наставни план; Наставни програм; Уџбеници; Планирање дидактичке активности; Наставна средства; Лекција; Типови часова; Планирање и програмирање наставног градива из румунског језика и књижевности (Степен планирања и програмирања, начела планирања наставног градива из румунског језика и књижевности, наставничко планирање градива, припремање наставника за рад);
Литература Илић, Павле. (2003). <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси</i> . Нови Сад: Змај. Marcușanu, I.; Dumitru, V.; Marcușanu, E. D. (2002). <i>Limba română pentru educatoare, învățători și profesori – ghid metodic</i> . București: Editura Didactică și Pedagogică. Николић, Миља. (1999). <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Parfene, Konstantin. (1999). <i>Metodica studierii limbii și literaturii române în școală</i> . București: Polirom.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност, култура
Назив предмета: Методика наставе енглеског језика 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методика наставе енглеског језика 1
Циљ предмета: Овладавање теоријским и практичним приступима настави језичких вештина и елемената и оспособљавање студената за извођење практичне делатности у разреду.
Исход предмета: Упознавање студената с различитим методама и стратегијама учења и подучавања рецептивних и продуктивних језичких вештина; упознавање студената с основним принципима успешног планирања и извођења наставног часа; развијање свести о различитим аспектима наставничке компетенције и потреби њеног континуираног развоја; оптимално стицање квалификација за бављење наставничким позивом на предшколском, основношколском и средњошколском нивоу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Настава рецептивних језичких вештина (слушања и читања). Настава продуктивних језичких вештина (говорења и писања). Настава језичких елемената (граматике, вокабулара и изговора). Преглед метода презентирања рецептивних и продуктивних језичких вештина. Култура у настави страних језика. Комуникација и интеракција у разреду. Употреба матерњег језика у настави страног језика. Управљање разредом. Наставни план и програм. Стандарди квалитета уџбеника и упутства о њиховој употреби у настави страних језика. Организација наставних садржаја. Анализа језичких грешака и приступ грешкама. Тестирање и оцењивање ученика. Примена савремене технологије у наставном процесу. <i>Практична настава: Вежбе:</i> Демонстрација наставних метода, активности и стратегија које покривају предочене моделе у наставном процесу.
Литература 1. Brown, D. H. (2007). Principles of Language Learning and Teaching. New York: Pearson Longman. 2. Harmer, J. (2007). The Practice of English Language Teaching. Harlow: Pearson Education Limited. 3. Lightbown, P., Spada, N. (2006). How Languages are Learned. Oxford: Oxford University Press. 4. Nunan, D. (1995). Language Teaching Methodology. Hemel Hempstead: Phoenix ELT. 5. Scrivener, J. (2011). Learning Teaching. Oxford: Macmillan. 6. Spratt, M., Pulverness, A., & Williams, M. (2005). The TKT Teaching Knowledge Test Course. Cambridge: Cambridge University Press. 7. Tanner, R., Green, C. (1998). Tasks for Teacher Education. London: Longman. 8. Ur, P. (2012). A Course in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. 9. Woodward, T. (2001). Planning Lessons and Courses. Cambridge: Cambridge University Press.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе српског језика и књижевности 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испити из предмета Методика наставе српског језика и књижевности 1; Теорија књижевности 1 и 2, Српска усмена књижевност 1 и 2; Средњовековна књижевност, Српска књижевност 1 и 2, Светска књижевност од старог века до просветитељства
Циљ предмета Сстицање базичних теоријско-методолошких знања из методике наставе књижевности која треба да буду основа за развој професионалних компетенција будућих наставника. Развијање критичког мишљења студената и подстицање њиховог стваралачког односа према методичкој теорији и пракси.
Исход предмета Сстицање теоријске основе за практичну примену теоријских знања у настави српског језика и књижевности у основној и средњој школи.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика наставе српског језика и књижевности и наука о књижевности. Карактеристике наставних метода и њихова примена у настави српског језика и књижевности. Настава књижевности. Ученик као читалац. Индивидуално доживљавање књижевног текста и његово колективно изучавање и тумачење. Упућивање ученика у самостално тумачење књижевног текста. Методички приступ књижевнотеоријским појмовима. Лирика у настави. Наставно тумачење епских дела. Драма као наставни проблем. Наставно тумачење књижевно-научне прозе. Методичка обрада лектире. Место историје књижевности у настави. Јединство наставе језика и књижевности. Култура изражавања у наставној пракси. Усмено према писменом изражавању. Примена образовних стандарда у настави српског језика и књижевности. <i>Практична настава</i> Увежбавање програмских садржаја. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература Илић, Павле. <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси (Методика наставе)</i> . Нови Сад: Змај, 2003. Петровачки, Љиљана. <i>Методичка истраживања у настави српског језика и књижевности</i> . Лингвистичке свеске 7. Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Петровачки, Љиљана и Гордана Штасни. <i>Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Штасни, Гордана. <i>Творба речи у настави српског језика</i> . Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2008. Штасни, Гордана (2017). <i>Методика наставе српског језика и књижевности – Методичка обрада књижевног дела</i> . Београд: Завод за уџбенике.

Студијски програм: ОАС ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И КУЛТУРА
Назив предмета: МЕТОДИКА НАСТАВЕ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: положени испити из следећих језичких предмета са I и II године: Фонетика и фонологија немачког језика, Немачки језик 1, 2, 3, 4, Морфологија немачког језика 1 и 2, Синтакса немачког језика 1 и 2.
Циљ предмета Упознавање студената са обележјима добре наставе немачког језика, документима и правилницима неопходним у раду у основним и средњим школама, структуром часа наставе страног језика, различитим облицима и концептима наставе као и техникама успешне модерације наставног часа. Осим тога, циљ предмета је развијање вештине критичке анализе и адаптације уџбеника, оспособљавање студената на дидактизовање аутентичних текстова и њихову примену у настави, усмено и писмено исправљање грешака, тестирање и оцењивање ученика, као и задавање адекватног домаћег задатка.
Исход предмета Студент уме да наведе обележја добре наставе немачког језика, познаје правилнике и документа и уме да организује наставни час у складу са њима. Студент уме да напише глобални, оперативни и детаљни план часа и организује и модерира наставни час примењујући широк спектар наставних метода који подстичу активност и интеракцију на часу. Студент, такође познаје правила за кориговање писмених и усмених грешака, уме да зада адекватан контролни, писмени и домаћи задатак којим ће се тестирати различите вештине код ученика као и да вреднује њихова постигнућа. Студент уме критички да користи уџбенике, дидактизује аутентичне текстове и успешно их интегрише у наставни процес.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Обележја добре наставе немачког језика, предуслови за учење (ученици; просторни, организацијски и материјални услови школе), наставни план и програм, годишњи програм рада школе, индивидуални образовни план (ИОП), циљеви наставе страних језика, Заједнички европски референтни оквир за језике, Стандарди постигнућа. Планирање васпитно-образовног рада (глобално, оперативно, детаљно), артикулација наставног часа, структура наставног процеса и типологија часова. Наставне методе и методички системи, концепти наставе, облици рада и интеракција у настави немачког језика. Узроци грешака приликом учења страног језика, писмена и усмена коректура грешака, вредновање грешака. Домаћи задаци, тестирање и провера знања, оцењивање. Уџбеник и додатни материјали и њихова адаптација. Улога и значај аутентичних текстова у настави немачког језика. Комуникација и сарадња, подстицање и неговање демократског духа у учионици, атмосфера и међуљудски односи. <i>Практична настава</i> Усвајање поменутих наставних садржаја кроз вежбе са конкретним задацима. Симулација часова немачког језика и њихова критичка анализа.
Литература Brand, Tilman von (2010). <i>Deutsch unterrichten: Einführung in die Planung, Durchführung und Auswertung in den Sekundarstufen</i> . Seelze-Velber: Kallmeyer-Klett. Funk, Hermann et al.(2014). <i>Deutsch Lehren Lernen 4: Aufgaben, Übungen, Interaktion</i> . München:

Klett-Langenscheidt.

Kleppin, K. (2001). *Fehler und Fehlerkorrektur. Fernstudieneinheit 19*. München: Langenscheidt.

Kuveljić, D. & Jović, N. (2013). *101 odgovor na 101 pitanje o tome šta svaki nastavnik treba da zna*. Beograd: Kreativni centar.

Najdanović Tomić, J. (2015). *Opšti standardi postignuća za kraj opšteg srednjeg i srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja u delu opšte obrazovnih predmeta. Za predmet strani jezik. Priručnik za nastavnike*. Beograd: Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja.

Mrše, S. & Jerotijević, M. (2012). *Priručnik za planiranje i pisanje individualnog obrazovnog plana*. Beograd: Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja R. Srbije.

Petrovački, Lj. & Štasni, G. (2008). *Metodičke aplikacije: Planiranje, programiranje i pripremanje nastave srpskog jezika i književnosti*. Novi Sad: Filozofski fakultet.

Petrovački, Lj. & Štasni, G. (2010). *Metodički sistemi u nastavi srpskog jezika i književnosti*. Novi Sad: Filozofski fakultet.

Rösler, D. & Würffel, N. (2014). *Lernmaterialien und Medien. DLL 5*. München: Klett-Langenscheidt.

Stanisavljević, N.; Momčilović, A. & Milojević, Z. (b.g). *Dobra priprema za čas – uspešan čas*. Obrazovni kreativni centar.

Stipančević, A. (2018). Uloga i značaj autentičnih tekstova u nastavi nemačkog jezika – rezultati kvalitativnog istraživanja. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta, Univerziteta u Prištini*. XLVIII (1), 43-58.

Storch, G. (1999). *Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik*. Paderborn: Fink.

Surkamp, C. (Hrsg.) (2010). *Metzler Lexikon Fremdsprachendidaktik*. Stuttgart: Metzler.

Trim, J. et al. (2001). *Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: Lernen, lehren, beurteilen* (GER), München: Langenscheidt.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе мађарског језика и књижевности 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Савремени правци у лингвистици, Савремени правци у проучавању књижевности и Методика наставе мађарског језика и књижевности 1
Циљ предмета Оспособљавање студената за примену и развој научних и стручних знања из области методике наставе мађарског језика и књижевности. Интензивније, савременије образовање наставног кадра. Укључивање у живот школе, у образовно-васпитни процес. Упознавање најновијих метода наставе (e-learning).
Исход предмета Студент познаје облике наставног и ван-наставног образовно-васпитног рада, способан је за практичну примену теорије, развијање самосталности, критичности и инвентивности у употреби метода.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историја школства и развијање стратегија и метода у настави језика и књижевности. Етика, толеранција и идентитет у настави. Наставна средства и помагала. Проверавање и оцењивање. Конструктивна педагогија. Наука о књижевности и настава књижевности. Разумевање и интерпретација текстова. Лингвистика и учење граматике на часовима матерњег језика. Аспекти и методе учења правописа. Педагог као модел. Проблеми e-learning-a. Школска администрација. Ван-наставне активности, такмичења, додатна и допунска настава. Час у библиотеци. Култ и настава књижевности. Рад са надареном децом и инклузивна настава. <i>Практична настава</i> Анализа уџбеника. Састављање тестова и интерактивних тестова. Организација ван-наставних активности. Интерпретација текстова и модерна лингвистика у пракси. Развијање компетенција на часу матерњег језика. Наставне вежбе на часу и у одељењима основне и средње школе, састављање портфолиа на основу извођења наставе и других активности. Учествовање на стручним усавршавањима професора мађарског језика.
Литература Barták Balázs–Bokányi Péter et al. 2002. <i>Irodalomtankönyv ma</i> . Budapest: Pont Kiadó. Fenyő D. György. 2010. <i>Hézagpótlás – A kortárs magyar irodalom tanítása</i> . Budapest: Aula.info. Gordon Győri János. 2004. <i>Tehetségpedagógiai módszerek</i> . Budapest: Gondolat. Hózsá Éva–Horváth Futó Hargita. 2017. <i>A tanórába foglalt Arany János</i> . Újvidék: Bölcsészettudományi Kar. Hózsá Éva–Horváth Futó Hargita. 2017. <i>Órasoroló. Tanári kézikönyv</i> . Újvidék: Bölcsészettudományi Kar. Hózsá Éva–Horváth Futó Hargita. 2014. <i>Tanítástaktika. Magyartanárok kézikönyve</i> . Újvidék: BTK. Karlovitcz János. 2001. <i>Tankönyv. Elmélet és gyakorlat</i> . Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. Katona Edit–Horváth Futó Hargita. 2018. <i>A kötelező általános középiskolai és szakközépiskolai oktatás végén elvárt tanulói teljesítmény általános tudásszabványai – képzési standardjai az általános tantárgyakból. Magyar nyelv és irodalom. Tanári kézikönyv</i> . Belgrád: Oktatási és Nevelési Minőségellenőrző Intézet. Mészáros I.–Németh A.–Pukánszky B. 2004. <i>Neveléstörténet</i> . Budapest: Osiris. Petriné Feyér Judit. 2004. <i>A problémaközpontú csoportmunka</i> . Budapest: Gondolat. Veszprémi László. 2005. <i>Didaktika</i> . Szeged: SZTE.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе матерњег језика и књижевности 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методика наставе матерњег језика и књижевности 1
Циљ предмета Сстицање базичних теоријско-методолошких знања из методике наставе књижевности која треба да буду основа за развој професионалних компетенција будућих наставника. Развијање критичког мишљења студената и подстицање њиховог стваралачког односа према методичкој теорији и пракси.
Исход предмета Сстицање теоријске основе за практичну примену теоријских знања у настави матерњег језика и књижевности у основној и средњој школи.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика наставе матерњег језика и књижевности и наука о књижевности. Карактеристике наставних метода и њихова примена у настави матерњег језика и књижевности. Настава књижевности. Ученик као читалац. Индивидуално доживљавање књижевног текста и његово колективно изучавање и тумачење. Упућивање ученика у самостално тумачење књижевног текста. Методички приступ књижевнотеоријским појмовима. Лирика у настави. Наставно тумачење епских дела. Драма као наставни проблем. Наставно тумачење књижевно-научне прозе. Методичка обрада лектире. Место историје књижевности у настави. Јединство наставе језика и књижевности. Култура изражавања у наставној пракси. Усмено према писменом изражавању. Примена образовних стандарда у настави матерњег језика и књижевности. <i>Практична настава</i> Увежбавање програмских садржаја. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература Петровачки, Љиљана. <i>Методичка истраживања у настави српског језика и књижевности</i> . Лингвистичке свеске 7. Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Петровачки, Љиљана и Гордана Штасни. <i>Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Штасни, Гордана (2017). <i>Методика наставе српског језика и књижевности – Методичка обрада књижевног дела</i> . Београд: Завод за уџбенике.

Студијски програм: ЈКК, модул Италијански језик, књижевност и култура и Шпански језик, књижевност и култура
Врста и ниво студија: ОАС
Назив предмета: Дидактика италијанског и шпанског језика, књижевности и културе
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних основа за извођење савремене наставе италијанског и шпанског језика, књижевности и култура ових романских народа. Припрема наставе, одабир и обликовање аутентичног материјала у дидактичке сврхе уз примену стратегија најсавременијих метода у настави страних језика. Усвајање елемената стране културе и књижевне продукције преко наставе језика.
Исход предмета Студенти познају најважније методе, приступе и стратегије у настави италијанског и шпанског језика. Владају основним појмовима релевантним за методику наставе страних језика, књижевности и културе. Упознати су са савременим приступима у настави страних језика, књижевности и култура. Умеју да изврше припрему часа, обликују језички, књижевни и културолошки материјал према нивоу знања и потребама ученика, као и да га користе у наставне сврхе, у учионици и у онлајн настави. Умеју да користе савремени књижевни текст у настави.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Основни појмови у методици наставе страних језика (приступ, методе, стратегије, технике; процес усвајања страног језика, стицање и развој језичких компетенција, интерференција и метајезик, језички трансфер, фосилизација грешака). Кратак историјски преглед развоја методике наставе страних језика, књижевности и култура као научних дисциплина (од граматичко-преводног метода до комуникативног и интерактивног присуца настави, те интегративног метода). Савремене тенденције у настави страних језика, документи Савета Европе и препоруке, дигитализација наставног материјала, методика наставе на даљину и у раду са е-платформама. <i>Практична настава:</i> Критичко тумачење и анализа наставних садржаја представљених у уџбеницима шпанског/ италијанског као страног језика. Анализа елемената културе у уџбеницима за шпански/ италијански као страни језик. Примена стечених знања за осмишљавање наставне јединице и извођење наставе. Прилагођавање индивидуалним потребама ученика. Употреба информационих технологија у настави страног језика. Вежбе прате наставне садржаје обрађене на предавањима. За рад код куће користи се интернет платформа Мудл (<i>Moodle</i>).
Литература Balboni, Paolo, <i>Didattica dell'italiano come lingua seconda e straniera</i> , Torino: Loescher, 2014. Moreno Fernández, Moisés. <i>Cine y competencia léxica en la enseñanza del español como lengua extranjera</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet, 2020. Spera, Lucinda, <i>La letteratura per la didattica dell'italiano agli stranieri : cinque percorsi operativi</i>

nel Novecento, Ospedaletto-Pisa : Pacini Editore, 2014.
 Точанац-Миливојев, Душанка, *Методе у настави и учењу страног језика*, Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 1997
 Vedovelli, Massimo, *Guida all'italiano per stranieri*. La prospettiva del Quadro comune europeo per le lingue, Roma: Carocci, 2007.
 Vučo, Julijana. *Kako se učio jezik: pogled u istoriju glotodidaktike od prapočetaka do Drugog svetskog rata*, Beograd : Ministarstvo za nauku i zaštitu životne sredine, 2009.
 Consejo de Europa. *Marco de Referencia europeo para el aprendizaje, la enseñanza y la evaluación de lenguas*. Madrid: Instituto Cervantes. 2002.
 Plan Curricular del Instituto Cervantes. 2006.
https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/plan_curricular/
 Sánchez Lobato, Jesús.; Isabel Santos Gargallo *Vademécum para la formación de profesores*. Enseñar español como segunda lengua (L2)/lengua extranjera (LE). Madrid: SGEL. 2004
 Alonso, Encina. *¿Cómo ser profesor y querer seguir siéndolo?* Madrid: Edelsa. 2005.
 MarcoELE. *Revista de Didáctica Español Lengua Extranjera*. <https://marcoele.com/>
 Arnold, Jane. (ed.) *La dimensión afectiva en el aprendizaje de idiomas*. Madrid: Cambridge University Press. 2000.
 Јовановић, Ана. *Student and teacher attitudes in second language learning*. Београд : Задужбина Андрејевић. 2009.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Стручна пракса
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са областима и специфичностима професионалног рада дипломираног филолога у васпитно-образовним установама, институцијама културе, органима локалне управе и самоуправе, штампаним и електронским медијима итд. Примена стечених знања и вештина у испуњавању радних задатака.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом рада дипломираног филолога, његовим садржајем, видовима и специфичностима, и оспособљени су за испуњавање различитих радних задатака у васпитно-образовним установама, институцијама културе, органима локалне управе и самоуправе, штампаним и електронским медијима итд. У стању су да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног филолога у различитом институционалном окружењу и да објективно сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације праксе и концепцијом наставе на програму/модулу, студент се опредељује за једну од следећих активности: волонтерски је ангажован на фестивалима који промовишу културу, науку и образовање, тако што помаже у њиховој организацији, ангажован је као преводилац, лектор и сл.; упознаје се са активностима и свим корацима на припреми и реализацији научних пројеката; обавља захтевније преводилачке задатке у оквиру институције; лекторише текстове у институцији; похађа и укључен је у припрему радионица и семинара посвећених развоју научног подмлатка; учествује и води различите језичке, преводилачке и књижевне радионице и трибине на Филозофском факултету или у културним и образовним центрима; волонтира у музејима, учествује у организацији промоције пројеката, књига, часописа, књижевних и уметничких вечери; волонтира на конференцијама и скуповима, креира и пише различите пројекте који подстичу омладински активизам и међукултурну сарадњу, учествује у вођењу секција и радионица у истраживачким станицама и центрима, летњим школама и камповима; учествује са радом на студентским конференцијама; волонтира у библиотекама; обавља преводилачку праксу у органима локалне управе и самоуправе; одлази на праксу у медијске куће – упознаје се са принципима и техникама вођења емисија, уређивања, лекторисања и кориговања текстова; објављује уметничке и стручне преводе итд.
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење стручне праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на програму/модулу, а све то у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм: ОАС ЖК
Назив предмета: Лексикологија русинског језика
Статус предмета: обавезан курс у VI семестру
Број ЕСПБ: 4
Услов: нема
Циљ предмета Научити све лексичке слојеве русинског језика, са посебним акцентом на карпатским и на новим слојевима. Упознавање са лексиком народног и књижевног језика диференцираном са семантичког и експресивно-стилског становишта, са становишта територијалне, социјалне итд. употребе речи; са русинском фразеологијом, ономастиком и лексикографијом.
Исход предмета Познавање лексичких слојева русинског језика, лексике народног и књижевног језика, познавање лексике са семантичког и експресивно-стилског становишта, са становишта територијалне, социјалне употребе речи; фразеологије, ономастике и лексикографије.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Реч, лексема, мотивисаност речи. Диференцијација лексике. Диференцијација русинске лексике са становишта порекла, семантичког становишта, територијалне употребе, социјалне употребе, експресивно-стилског становишта, са становишта активне и пасивне употребе речи. Фразеологија. Ономастика. Лексикографија. <i>Практична настава</i> Вежбе, лексичка анализа текстова (карпатски и нови лексички слојеви; лексика савременог књижевног језика), студијски истраживачки рад из ове области. Вежбе на тексту и речницима, вежбе у састављању речника, анализа докумената и стручних радова из ономастике.
Литература (до 10 референци) Драгићевић, Р. (2010). <i>Лексикологија српског језика</i> . Завод за уџбенике. Мудри, А. (2014). <i>Пољоділска лексика Руснацох у Войводини</i> . Нови Сад: Завод за културу войводянских Руснацох. Рамач, Ю. (ред.) (1995). <i>Српско-русински речник/Сербско-руски словнік – I т.</i> Нови Сад: Филозофски факултет, Дружтво за руски јазик и литературу. Рамач, Ю. (ред.) (1997). <i>Српско-русински речник/Сербско-руски словнік – II т.</i> Београд: Завод за уџбенике Рамач, Ю. (2002). <i>Граматика руского јазика</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Рамач, Ю., Тимко-Дітко, О., Медеши, Г. и Фейса, М. (2010). <i>Руско-сербски словнік / Русинско-српски речник</i> . Нови Сад: Универзитет у Новом Садзе, Филозофски факултет, Катедра за руски јазик и литературу и Завод за културу войводянских Руснацох. Фейса М. (1990). <i>Англијски елементи у руским јазуку</i> . Нови Сад: Руске слово.

Студијски програм: ОАС ЖК
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Украјинска књижевност 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета: Упознавање са најзначајнијим украјинским прозним писцима и оним делима светске књижевности који су релевантни за њихово разумевање.
Исход предмета: Упознати најзначајнији украјински прозни писци и она дела светске књижевности која су релевантна за њихово разумевање.
Садржај предмета: <i>Енеида</i> Ивана Котљаревског као прекретница даљег тока у историји украјинске књижевности. Ауторски мит Украјине Тараса Шевченка. Приповетке од Гогоља преко Ивана Франка и Лесје Украјинке до импресионистичке прозе Михајла Коцјубинског. Проблем украјинског романа као релативна неоствареност украјинске књижевности. Књижевност није замена за забрањену исторографију јер се она мора уздићи од историјске до метафизичке чињенице.
Литература: 1. Тамаш, Ј., <i>Украјинска књижевност између Истока и Запада</i>, Матица српска, Нови Сад, 1995. 2. Солар, М., <i>Сувремена свјетска књижевност</i>, Загреб, више издања. 3. Поповић, Љ., <i>Фокусна перспектива украјинске књижевности</i>, Београд, 2007. 4. Поповић, Љ., <i>У инат ветровима, антологија украјинске поезије XVI–XX век</i>, Завод за уџбенике и наставна средства Републике Српске, Српско Сарајево, 2002. 5. Грабович, Г., <i>Шевченко як міфотворець</i>, Київ, 1991. 6. Појединачни есеји и расправе по договору студената и наставника.

Студијски програм ОАС ЖКК
Назив предмета: Методика и техника превођења на русински језик 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Упознавање студената са превођењем као делатношћу, са предностима и тешкоћама код превођења са сродних језика, посебно српског, и са „лажним пријатељима” преводиоца.
Исход предмета Припремање студената за превазилажење најважнијих проблема који прате превођење и њихово оспособљавање за квалитетно самостално превођење на русински језик.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> У току превођења, или приликом анализе самостално урађених превода дају се најнеопходније информације о полисемичности речи, основним и пренесеним значењима речи, синонимима, антонимима, хомонимима, фразеологизмима, устаљеним изразима и траже се најадекватнији начини за њихово превођење. <i>Практична настава</i> Вежбе, двосмерни преводи
Литература (до 10 референци) Дуличенко, А. Д. (1995). <i>Jugoslavo Ruthenica I, Роботи з рускеј филологијі</i> . Нови Сад: Руске слово. Дуличенко, А. Д. (2009). <i>Jugoslavo Ruthenica II, Роботи з рускеј филологијі и историјі</i> . Нови Сад: Филозофски факултет – Руске слово. Рамач, Ю. (1996). Характеристични гришки руских школярох у виражованю на сербским языку. У: Ю. Тамаш, С. Сабо ред. <i>Руснаци - Русини 1745–1995</i> . Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства, Филозофски факултет Нови Сад, 54–74. Рамач, Ю. (ред.) (1995). <i>Српско-русински речник/Сербско-руски словник – I т.</i> Нови Сад: Филозофски факултет, Дружтво за руски јазик и литературу. Рамач, Ю. (ред.) (1997). <i>Српско-русински речник/Сербско-руски словник – II т.</i> Београд: Завод за уџбенике Рамач, Ю. (2002). <i>Грамматика русского языка</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Рамач, Ю., Тимко-Дітко, О., Медеші, Г. и Фейса, М. (2010). <i>Руско-сербски словник / Русинско-српски речник</i> , Нови Сад: Универзитет у Новом Садзе, Филозофски факултет, Катедра за руски јазик и литературу и Завод за културу войводянских Руснацох.

Студијски програм/студијски програми : ОАС ЖК
Врста и ниво студија: ОАС
Назив предмета: Културна историја Русина
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 4
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са основним збивањима, токовима и процесима културног развоја русинске заједнице у Краљевини СХС/Југославији и Социјалистичкој Југославији/Србији до краја XX века.
Исход предмета Студенти стичу потребна знања да би разумели основне токове, процесе и основне моделе развоја културе у русинској заједници у Краљевини СХС/Југославији и Социјалистичкој Југославији/Србији до краја XX века.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Извори и литература. Опште културно-националне прилике Русина у Јужној Угарској на почетку XX века. Оснивање Русинског народног просветног друштва (РНПД) и његова културно-просветна и национална делатност. Културно-национални савез југословенских Русина (КНСЈР): оснивање и делатност. Културно-просветни и национални живот Русина за време Другог светског рата. Културно-просветни и национални животу Русина у Социјалистичкој Југославији. Црквено-религијски живот Русина. Издаваштво и медији. Савез Русина у Украјинаца Југославије. Матица русинска. Русини у Војводини на почетку трећег миленијума. <i>Практична настава:</i> Студенти на основу литературе припремају усмене презентације и дискусије о одабраним темама; читање и тумашење релевантних извора из културне историје Русина. <i>Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>
Литература 1. Тамаш, Ј., <i>Руски Керестур. Літопис и исторія (1745–1991)</i> , Руски Керестур, 1992. 2. Румянцев, О., <i>Питання національної ідентичності русинів і українців Югославії (1918–1991)</i> , München-Berlin, 2010. 3. Рамач, Л., <i>Културни живот Руснацох у Дюрдьове (1900–2000)</i> , КУД Тарас Шевченко, Дюрдьов, 2000. 4. Латяк, Д., <i>Дваецц пейц роки АРТ-РНТ „Дядя”, Руске слово, Нови Сад, 1995.</i> 6. Рамач, Ј., <i>На крижней драги. Нови Сад: Руске слово, 2016.</i>

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Истраживачки рад
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 2
Услов: Претходно положени сви испити предвиђени програмом
Циљ предмета Овладавање стратегијама активне примене знања и вештина неопходних за спровођење истраживања мањег обима, које укључује утврђивање предмета и сачињавање плана истраживања, прикупљање и анализирање литературе, спровођење истраживања на одговарајућем предмету или грађи и представљање резултата истраживања.
Исход предмета Студенти су оспособљени за спровођење теоријског или емпиријског истраживања мањег обима, које укључује утврђивање предмета и сачињавање плана истраживања, прикупљање и анализирање литературе, спровођење истраживања на одговарајућем предмету или грађи те представљање резултата истраживања у облику писаног рада.
Садржај предмета Дефинисање теме, односно прецизирање предмета истраживања, и у складу с тим избор одговарајућег теоријског оквира те метода и техника истраживања. Прикупљање, класификација и тумачење литературе релевантне за дату тему и предмет истраживања. Израда плана истраживања. Прикупљање података и спровођење прелиминарне анализе прикупљених података. Дефинисање структуре рада – увод, део у коме се излаже теоријска анализа теме, презентује метод и износи резултати емпиријског истраживања, закључна дискусија, библиографија, прилози итд.
Литература Литература релевантна за реализацију истраживачког рада формулише се у договору са наставником и у складу са одабраном темом и предметом истраживања.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Дипломски рад
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов: Претходно положен Истраживачки рад
Циљ предмета Оспособљавање студената како за спровођење истраживања мањег обима уз коришћење научне и стручне литературе те доступних података тако и за уочавање и писмену презентацију релевантних истраживачких тема и проблема у области филолошких наука.
Исход предмета Студент познаје начела одређеног теоријског система и способан је да га подвргне критичкој анализи и компарацији; самостално претражује литературу у сврху прикупљања теоријске и емпиријске грађе за израду нацрта истраживања у оквиру ког би се анализирао неки проблем; спроводи испитивање поштујући следеће фазе: уочавање релевантних истраживачких проблема, прикупљање и анализа података, интерпретација резултата истраживања и писање дипломског рада у коме су презентовани тема, основни резултати и закључци истраживања.
Садржај предмета Дипломски рад представља истраживачки рад студента у коме се упознаје са теоријским оквирима и емпиријским корпусом повезаним са проблемом истраживања. Истраживање које студент спроводи може да буде теоријско и емпиријско. Истраживање подразумева проучавање релевантне литературе у одређеном научном домену, анализу основних концепата и уочених теоријских и емпиријских проблема у оквиру датог домена, спровођење анализе података, интерпретацију резултата ове анализе и дискусију о добијеним резултатима. Након обављеног истраживања студент припрема дипломски рад у писаној форми. Дипломски рад садржи следеће елементе: резиме, увод, анализу (део у коме се одабрана тема теоријски анализира) и завршну дискусију (закључак). Уколико истраживање које је студент спровео садржи емпиријску анализу података, дипломски рад треба да има стандардни формат извештаја о емпиријском истраживању, који садржи податак о методу и добијеним резултатима. У оквиру уводног дела треба да буду представљене теоријске поставке и претходни резултати описани у релевантној литератури која се односи на истраживачку тему, као и критички осврт на њих. Уколико рад садржи делове посвећене методу и резултатима, у оквиру њих треба да су приказани поступак истраживања и јасно изнети резултати анализе података. На крају рада студент дискутује о резултатима у теоријском и практичном контексту и даје приказ закључака истраживања. Након предаје дипломског рада, рад оцењује трочлана комисија за одбрану, која је састављена од најмање два наставника компетентна за одабрани истраживачки проблем. При оцени дипломског рада чланови комисије оцењују истраживачки нацрт, резултате истраживања и квалитет њиховог презентовања.
Литература Литература релевантна за реализацију дипломског рада формулише се у договору са наставником (ментором) и у складу са одабраном темом и предметом истраживања.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Васпитно-образовни рад 3
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са областима и специфичностима професионалног рада дипломираног филолога у педагошким установама. Примена стечених знања и вештина у испуњавању радних задатака, како у организацији и реализацији наставних активности тако и у организацији и реализацији ваннаставних и административних активности. Остваривање континуитета у стицању знања и вештина у вези са активностима предвиђеним у оквиру свих циклуса педагошке праксе.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом рада дипломираног филолога, његовим садржајем, видовима и специфичностима, и оспособљени су за испуњавање различитих радних задатака у педагошким установама. У стању су да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног филолога у педагошком раду и да сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације педагошке праксе и концепцијом наставе на програму/модулу, студент се опредељује за једну од следећих активности: у циљу даљег настављања јачања и развијања својих педагошких компетенција одлази на студијске боравке, похађа летње школе и семинаре, учествује у радионицама и другим ваннаставним активностима (у представама, квизовима, такмичењима из језика и књижевности и сл.); волонтерски је укључен у различите облике рада у вртићима, основним и средњим школама, у школама страних језика и центрима за социјални рад, као и на факултету; обавља различите облике друштвено-корисног рада – даје добровољну допунску наставу студентима који имају потешкоће са савладавањем градива из одређеног академског предмета и додатну наставу за студенте који показују већу мотивацију или таленат за одређени академски предмет на датој години; има улогу студентског татора, изводи онлајн наставу на различитим језичким нивоима и узрастима; волонтира и помаже у извођењу наставних и ваннаставних активности у школама и на факултетима на територији Р. Србије; учествује у симулацији часа у оквиру методичких предмета као виду развијања практичних вештина и способности рефлексije и саморефлексije студената; учествује у организацији такмичења за ученике средњих школа из матерњег језика и културе; укључен је у промовисање наставног и научног рада и осталих активности Факултета.
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење педагошке праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на програму/модулу, а све у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Стручни рад 3
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са областима и специфичностима професионалног рада дипломираног филолога у васпитно-образовним установама, институцијама културе, културној индустрији, органима локалне управе и самоуправе, штампаним и електронским медијима итд. Примена стечених знања и вештина у испуњавању радних задатака.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом рада дипломираног филолога, његовим садржајем, видовима и специфичностима, и оспособљени су за испуњавање различитих радних задатака у васпитно-образовним установама, институцијама културе, културној индустрији, органима локалне управе и самоуправе, штампаним и електронским медијима итд. У стању су да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног филолога у различитом институционалном окружењу и да објективно сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације праксе и концепцијом наставе на програму/модулу, студент се опредељује за једну од следећих активности: волонтерски је ангажован на фестивалима који промовишу културу, науку и образовање (Стеријино позорје, Фестивал науке, Европски дан језика, сакупљање и размена књига, музејске и галеријске акције, наступи и промоције по школама, вртићима, болницама); упознаје се са радом штампаних и електронских медија; обавља лекторске, коректорске и преводилачке задатке у оквиру матичне институције или спољних организација (компаније, НВО, културни центри, органи локалне управе и самоуправе); учествује у раду и организацији језичких, преводилачких, књижевних и драмских секција, радионица и догађаја на Филозофском факултету или другим културним и образовним центрима и институцијама; пише научне, критичке, новинарске, есејистичке или белетристичке радове у оквиру курса, води радионице и школе писања, самостално или под менторством наставника; објављује текстове у студентским, научним, медијским, културно-уметничким публикацијама (електронским и штампаним); учествује у уређивању и организацији часописа, волонтерских група и културних акција; учествује на летњим школама и камповима; на лингвистичким колоквијумима и студентским конференцијама, са радом или без њега. Осим тога, студент се упознаје са поступком креирања пројеката који подстичу културу, науку, омладински активизам и међукултурну сарадњу; волонтира у музејима, галеријама, библиотекама; упознаје се са библиотечким и каталожним фондовима Филозофског факултета или других културних и образовних установа; упознаје се са уредничко-организационим пословима у издавачким кућама и институцијама културе (приређивање рукописа за штампу, организација догађаја, комуникација са медијима).
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење стручне праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на програму/модулу, а све то у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм: Русински језик и књижевност, ОАС Културологија
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Украјинска књижевност 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета: Упознавање са развојем украјинске књижевности у 20. веку, као и на почетку 21. века, са најзначајнијим ауторима, делима и појавама тог периода у украјинској књижевности.
Исход предмета: Студенти се оспособљавају за самосталну анализу књижевних дела у контексту светске књижевности.
Садржај предмета: Феномен „стрељаног препорода“ у украјинској књижевности. Олександр Довженко (1894-1956). Друштвено-културни покрет „шездесетници“ у књижевности. Васиљ Симоненко (1935-1963). Дмитро Павличко (рођен 1929). Лина Костенко (рођена 1930). Иван Драч (рођен 1936). Васиљ Стус (1938-1985). Модернистички покрет на Западу 60-70-их година («Њујоршка група»). Павло Захребелни (рођен 1924). Валериј Шевчук (рођен 1939). Микола Винграновски (рођен 1936). Васиљ Холоборођко (рођен 1945). Васиљ Герасимјук (рођен 1956). Савремена украјинска књижевност. Олесј Уљаненко (1962-2010). «БУ-БА-БУ». Пропала плакета. «Нова дегенерација». Постмодернистички карневал Јурија Андруховича. Оксана Забужко (рођена 1960). Сергиј Жадан (рођен 1974). Књижевни бунт почетка 21. века.
Литература: 2. Тамаш, Ј., <i>Украјинска књижевност између Истока и Запада</i> , Нови Сад: Матица српска, 1995. 2. Поповић, Љ., <i>Фокусна перспектива украјинске књижевности</i> , Београд: Филолошки факултет, 2007. 3. Поповић, Љ., <i>У инат ветровима. Антологија украјинске поезије XVI–XX века</i> , Завод за уџбенике и наставна средства Републике Српске, Српско Сарајево, 2002. 4. Ковалів Ю. <i>Історія української літератури кінця XIX – початку XXI століття. У пошуках іманентного сенсу</i> . Київ: «Академія», 2013. 5. Харчук Р. <i>Сучасна українська проза: постмодерний період</i> . Київ: «Академія», 2008. 6. Појединачни есеји и расправе по договору студената и наставника.

Студијски програм: ОАС ЖКК
Назив предмета: Методика и техника превођења на русински језик 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Упознавање студената са превођењем као делатношћу, са предностима и тешкоћама код превођења са сродних језика, посебно српског, и са „лажним пријатељима” преводиоца.
Исход предмета Припремање студената за превазилажење најважнијих проблема који прате превођење и оспособљавање за квалитетно самостално превођење на русински језик.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> У току превођења, или приликом анализе самостално урађених превода дају се најнеопходније информације о полисемичности речи, основним и пренесеним значењима речи, синонимима, антонимима, хомонимима, фразеологизмима, устаљеним изразима и траже се најадекватнији начини за њихово превођење. <i>Практична настава</i> У току превођења, и приликом анализе самостално урађених превода дају се најнеопходније информације о специфичностима превођења стручних текстова, уџбеника, књижевних текстова, о превођењу карактеристичних конструкција, намерних, временских, узрочних реченица, глаголских прилога, аориста, квалитативног потенцијала, модалних израза.
Литература (до 10 референци) Дуличенко Д. А. (1984). Србскогорватски елементи у језику југославјанских Руснацох. <i>Творчосц</i> , 1984, 23–72. Рамач, Јо. (1996). Карактеристични гришки руских шкољарох у виражованю на сербским језику. У: Јо. Тамаш, С. Сабо ред. <i>Руснаци - Русини 1745–1995</i> . Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства, Филозофски факултет Нови Сад, 54–74. Рамач, Јо. (ред.) (1995). <i>Српско-русински речник/Сербско-руски словник – I т.</i> Нови Сад: Филозофски факултет, Дружтво за руски језик и литературу. Рамач, Јо. (ред.) (1997). <i>Српско-русински речник/Сербско-руски словник – II т.</i> Београд: Завод за уџбенике Рамач, Јо. (2002). <i>Граматика руског језика</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Рамач, Јо., Тимко-Дитко, О., Медеша, Г. и Фейса, М. (2010). <i>Руско-сербски словник / Русинско-српски речник</i> , Нови Сад: Универзитет у Новом Садзе, Филозофски факултет, Катедра за руски језик и литературу и Завод за културу войводјанских Руснацох.

Студијски програм ОАС ЖКК
Назив предмета: Стилистика русинског језика
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Продубити знање из функционалне употребе језика у најпродуктивнијим комуникативним сферама русинског језика и активно овладати текстичком и стилистичком диференцијацијом савременог русинског језика.
Исход предмета Усвојити знања о синтакси падежа, синтаксичкој структури русинског језика, и њиховој правилној примени у усменој и писменој комуникацији, превођењу ...Оспособити студенте да схвате и примењују у пракси најпродуктивније комуникативне сфере русинског језика и његову стилску разуђеност.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Објективни и објективно-субјективни стилови. 2. Субјективни стилови. 3. Примарни функционални стилови русинског језика. 4.-5. Моделирање стила и стилски поступци. 6. Карактеристике разговорног стила. 7. Карактеристике научног стила. 8. Карактеристике публицистичког стила. 9. Карактеристике административног стила. 10. Карактеристике реторичког стила. 11. Карактеристике уметничког стила. 12. Карактеристике есејистичког стила. 13. -14. Жанровско моделирање и основни жанрови у савременој језичкој комуникацији. <i>Практична настава</i> Вежбе прате наставно-методичке јединице из теоријске наставе. Студијски истраживачки рад.
Литература (до 10 референци)

Студијски програм : Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност, Српски као нематерњи и страни језик и књижевност)
Назив предмета: Фразеологија српског језика
Статус предмета: обавезни на модулу Српски језик и књижевност / изборни на модулу Српски као нематерњи и страни језик и књижевност
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Усвајање, проширивање и систематизовање знања из фразеологије српског језика.
Исход предмета: Оспособљеност за примену усвојених знања у настави српског језика, лекторском послу и научноистраживачком раду.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Увод: лексички синтагматски односи (слободни спојеви речи, колокације, окамењени спојеви речи). 2. Фразеологија као лингвистичка дисциплина с високим степеном самосталности у односу на лексикологију: историјат развоја, обим фразеологије и типови њених јединица; фразеологизам у ужем смислу (идиом): дефиниција и основна обележја. 3. Извори за настанак фразеолошких јединица. 4. Граматичка структура и лексички састав фразеологизама (варирање). 5. Денотативни и конотативни аспекти фразеолошког значења. 6. Појам структурно-семантичког модела у фразеологији. 6. Семантичка и синтаксичка фразеологизација. 7. Компонентни и глобални фразеологизми. 8. Иновације у фразеолошком систему српског језика. 9. Интердисциплинарни карактер фразеологије. 10. Фразеологизми као предмет лексикографије. <i>Практична настава:</i> Разматрање особености употребе фразеологизама на примерима из текстова који припадају различитим функционалним стиливима.
Литература 1. Драгана Мршевић Радовић, <i>Фразеолошке глаголско-именичке синтагме у савременом српскохрватском језику</i>, Београд: Филолошки факултет, 1987. 2. Драгана Мршевић Радовић, <i>Фразеологија и национална култура</i>, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2008. 3. Владислава Петровић, <i>Новинска фразеологија</i>, Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада, 1989. 4. Наташа Вуловић, <i>Српска фразеологија и религија. Лингвокултуролошка истраживања</i>, Београд: Институт за српски језик САНУ, 2015. 5. Гордана Штрбац и Гордана Штасни, <i>Соматизми и концептуализација стварности у српском језику (глава и њени делови)</i>, Нови Сад: Филозофски факултет, 2017. 6. Гордана Штрбац, <i>Фразеологија о човеку и човек у фразеологији</i>, Нови Сад: Филозофски факултет, 2018. 7. В. Н. Телия, <i>Русская фразеология (семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты)</i>, Москва: Языки русской культуры, 1996. 8. В. М. Мокиенко, <i>Славянская фразеология</i>, Москва: Высшая школа, 1989.

Студијски програм : Језик, књижевност, култура (модул Српска књижевност)
Назив предмета: Традиционална култура Срба
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљеви предмета Проширивање знања о пореклу и историји Словена и оспособљавање студената за усвајање знања о традиционалној култури Срба и њеним основним елементима, категоријама и представама, односно систему знакова који чине „језик“ те културе.
Исходи предмета По успешном завршетку курса, студенти су оспособљени да: - изведу закључак о пореклу, историји и првобитним религијским веровањима Словена; - објасне значење појма традиционална култура (народна култура, етнокултура) - уочавају и разликују основне елементе који чине систем традиционалне културе; - реконструишу садржај традиционалне културе и њене слике света; - самостално идентификују и тумаче елементе традиционалне културе и њихову функцију и значење у одабраним примерима усмене књижевности у којима се они рефлектују.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Порекло и историја Словена (Словени и Срби у дијахронијској перспективи), религија старих Словена. Значење и садржај појма традиционална култура (народна култура, етнокултура); традиционална култура као израз јединствене слике света; реконструисање садржаја традиционалне културе и њене слике света; однос културе и природног језика као система знакова; семантичке јединице језика традиционалне културе: вербалне манифестације (песнички облици), радње, предмети и појаве; бинарне опозиције; традиционална култура као систем знакова (циклично поимање времена; просторни односи – горе/ доле, лево/ десно...; свој/ туђи, елементи природе (вода, земља, небо, небеска тела); бића – богови, демони, хероји, свеци, људи, њихове номинације и атрибуције; биљке; животиње, предмети, појаве; социјални односи и сродство. <i>Практична настава: Вежбе</i> Анализа одабраних дела усмене књижевности у којима се рефлектују поменуте представе.
Литература Гура, А. (2005). <i>Симболика животиња у словенској народној традицији</i> . Београд: Бримо, Логос, Глобосино – Александрија. Деретић, Ј. (2005). <i>Културна историја Срба</i> . Београд: Дерета. Elijade, M. (1980). <i>Sveto i profano</i> . Prev. Z. Stojanović. Vrnjačka Banja: Zamak kulture. Ђорђевић, Т. Р. (1953). <i>Вештица и вила у нашем народном веровању и предању/ Вампир и друга бића у нашем народном веровању и предању</i> . Српски етнографски зборник. LXVI, Београд: САНУ. Ђорђевић, Т. Р. (1958). <i>Природа у веровању и предању српског народа</i> , I-II. Београд: Научно дело. Зечевић, С. (2008). <i>Српска етномитологија</i> . Београд: Службени гласник. Кулишић, Ш., Петровић, П. Ж., Пантелић, Н., (ур.) (1998). <i>Српски митолошки речник</i> . Београд: Етнографски институт САНУ, Интерпринт. Lovmjanjski, H. (1996). <i>Religija Slovena</i> . Beograd: Biblioteka XX vek: Slovograf. Недељковић, М. (1990). <i>Годишњи обичаји у Срба</i> . Београд: „Вук Караџић“. Раденковић, Љ. (1996). <i>Симболика света у народној магији Јужних Словена</i> . Ниш: Просвета. Толстој, С. , Раденковић, Љ. (ур.) (2001). <i>Словенска митологија: енциклопедијски речник</i> . Београд: Zepter Book World. Чајкановић, В. (1994). <i>Сабрана дела из српске религије и митологије</i> , 1-5. Београд: СКЗ, БИГЗ, Просвета, Партенон М. А. М. (одабрана поглавља).